

Sparbanken Västra Mälardalen

Årsredovisning 2021

Sparbanken
Västra Mälardalen

Ordinarie sparbanksstämma med huvudmännen äger rum i Västra Mälardalen fredagen den 25 mars 2022.

Org.nr.578500-7120

INNEHÅLL

VD:S KOMMENTAR	4
OMVÄRLDSANALYS	5-6
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	7-14
RESULTATRÄKNING	15
RAPPORT ÖVER TOTALRESULTATET	15
BALANSRÄKNING	16
RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL	17
KASSAFLÖDESANALYS	18
NOTER TILL DE FINANSIELLA RAPPORTERNA	19-62
ORT OCH DATUM SAMT UNDERSKRIFT AV STYRELSEN	63
REVISIONSBERÄTTELSE	64-66
BOLAGSSTYRNING	67-68
HUVUDMÄN, STYRELSE, REVISORER M.FL.	69-71

VD:s kommentar

Starkt år för Sparbanken Västra Mälardalen

Vi lägger ett på många sätt annorlunda år bakom oss. Verksamhetsåret har präglats av restriktioner i spåren av Covid-19-pandemin. Ändock kan jag konstatera en god aktivitetsnivå anpassad efter rådande omständigheter. Vi fortsätter att med hög frekvens möta våra kunder och leverera mervärden och kundnytta. Generellt sett kan jag konstatera ett livskraftigt näringsliv med stort självförtroende och god investeringsvilja. Västra Mälardalen fortsätter att växa. Intresset att bo, leva och verka i Köping, Arboga och Kungsör fortsätter att öka. I samtliga tre kommuner planeras och produceras fler bostäder.

En milstolpe har passerats – Sparbanken är en 30-miljardersbank

Sparbanken har en fortsatt stark tillväxt. Under verksamhetsåret 2021 har affärsvolymen ökat med drygt 3,5 miljarder kronor till totalt 30,3 miljarder kronor. En ökning med 13,32%.

Sparbanken redovisar det bästa resultatet genom tiderna

Sparbanken har en mycket god resultatutveckling och redovisar ett resultat på All Time High-nivå. Sparbankens kärnverksamhet, den kundrelaterade verksamheten, fortsätter att leverera och utvecklas i positiv riktning. Redovisat rörelseresultat per 2021-12-31 är 167 mkr.

Sparbanksbonusen- ett mervärde till kunderna och den lokala handeln

Verksamhetsåret inleddes med ytterligare en utdelning av en Sparbanksbonus till 25.000 privatkunder på 100 kronor, för att användas i lokal handel. Totalt 2,5 miljoner kronor som kommer den lokala handeln tillgodo. Till nytta för kunderna och samtidigt en uppmuntran och stöd till butiker och handlare på vår hemmaplan i Västra Mälardalen.

Ökat fokus på hållbarhetsarbetet - FN:s principer för ansvarsfull bankverksamhet

Sparbanken arbetar aktivt för hållbar utveckling. Sparbankens verksamhet har alltid kännetecknats av arbetet med långsiktighet och hållbarhet, en naturlig del i Sparbanksidén. Under årets andra kvartal undertecknade Sparbanken, som sjunde bank i Sverige, FN:s principer för ansvarsfull bankverksamhet. Åtagandet innebär att Sparbanken ska bidra till att uppnå FN:s globala hållbarhetsmål enligt Agenda 2030 och Parisavtalet. Sparbanken ser sju av de sjutton målen som extra angelägna i arbetet med investering och stöd till regional utveckling, föreningar, projekt, idéer och initiativ, på lokal nivå.

Medaljregn till Sparbankerna i årets SKI-mätning - Nöjda kunder och engagerade medarbetare

Enligt årets SKI-mätning har Sparbankerna Sveriges nöjdaste företagskunder, vi är stolta och tacksamma guldmedaljörer, samt silvermedaljörer avseende kundnöjdheten bland privatkunder. Vi kan glädjande konstatera i våra kontinuerliga mätningar att kundnöjdheten är fortsatt på en mycket hög nivå. Undersökningarna visar att våra kunder värdesätter att vi är lokala, personliga och kunniga, samt uppskattar Sparbankens engagemang för att medverka till en fortsatt positiv utveckling på vår hemmamarknad - Västra Mälardalen. Dessutom har vi under första halvåret erhållit en utmärkelse, Brilliant Award, som attraktiv arbetsgivare, en bekräftelse på engagemang och motivation hos våra medarbetare.

Ägarspridning i Portfolio

Under året har ägarspridning genomförts i Portfolio Försäkra AB. Efter ägarförändringen ägs bolaget av fem Sparbanker till lika delar.

Nytt administrativt Sparbankssamarbete etablerat

Ett nytt samarbete påbörjades, med verksamhetsstart under årets andra kvartal, avseende administrativa tjänster i Sparsam Administration Svealand AB. Bolaget ägs för närvarande av tre Sparbanker.

Förlängt samarbetsavtal med Swedbank

Ett nytt förlängt samarbetsavtal har under verksamhetsåret tecknats med Swedbank som ligger till grund för det långsiktiga och framgångsrika partnerskapet.

Sparbanken stärker ställningarna - solid och trygg

Sparbanken har en mycket stark balansräkning och en betryggande kapitaltäckning, den totala kapitalrelationen ökar till 26,21% per 2021-12-31. Detta ger oss goda förutsättningar att göra skillnad och att finnas till för att göra verklig nytta för våra kunder och Västra Mälardalen.

Mikael Bohman
VD

Omvärldsanalys

Stark global konjunktur men med växande kapacitetsbrister

Den globala ekonomin återhämtade sig snabbt under 2021 efter den djupa nedgången under inledningen av pandemin. Omfattande statliga stimulansåtgärder för hushåll och företag och rekordlåga nominella räntor fick fart på världsekonomin. Vaccineringen mot covid-19 och borttagande av restriktioner möjliggjorde att branscher som tidigare drabbats hårt av restriktioner, i synnerhet inom besöksnäringen, återhämtade sig. Ett uppdämt konsumtionsbehov bland hushållen förstärkte uppgången. Den globala ekonomin växte med uppemot sex procent under 2021 enligt IMF:s prognoser efter att ha backat med drygt tre procent under 2020. I USA förväntas BNP ha vuxit med 5,6 procent och i eurozonen med 5,2 procent. Den kinesiska ekonomin, som drabbades först av pandemin, växte med 8,1 procent under 2021. Pandemin och återkommande störningar i globala handeln har visat på sårbarheter i företagens leveranskedjor och produktionsprocesser. Långa leveranstider, höga transportkostnader och brist på rå- och insatsvaror har fördyrat företagets produktionskostnader och många företag har byggt upp lager för att säkra tillgången på insatsvaror men också höjt priserna. Samtidigt har de globala energipriserna stigit kraftigt, vilket har drivit upp inflationen till nivåer som vi inte har sett på flera decennier. I USA var inflationen sju procent i december, den högsta nivån sedan början av 1980-talet. Det bidrog också till att marknadsräntorna vände upp under förra året i synnerhet i USA efter att den amerikanska centralbanken tydligt signalerat om att tidigarelägga räntehöjningarna på grund av den höga inflationen. I Europa och i Sverige har ränteuppgången varit mer modest i och med att både ECB och Riksbanken räknar med att inflationsuppgången är tillfällig. Omtaget från den amerikanska centralbanken fick också börserna att darra efter en kraftig börsuppgång under 2020–2021. Något som även fick den svenska kronan att försvagas både mot dollarn och euron.

Svensk ekonomi tillbaka till nivåer före pandemin

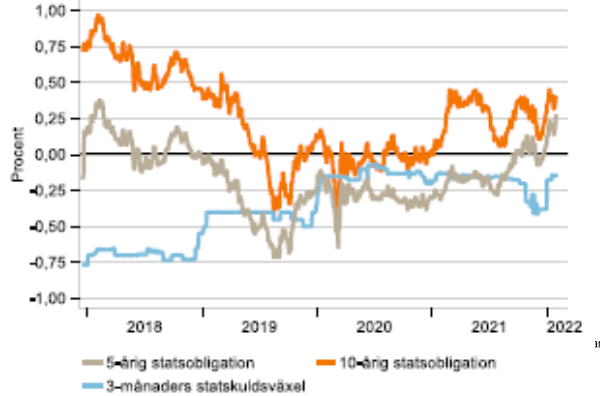
Den svenska ekonomin har återhämtat sig snabbt under det senaste året och är tillbaka till nivåer som rådde före pandemin. BNP beräknas ha vuxit med drygt 4,5 procent under 2021 efter att ha krympt med 3,2 procent 2020. Arbetsmarknaden har stärkts och arbetslösheten har fallit till nivåer som rådde före pandemin medan långtidsarbetslösheten är betydligt högre. Det är framför allt nyanlända och personer med låg utbildning som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Drivmotorn i svensk ekonomi har varit den privata konsumtionen och investeringarna medan delar av näringslivet har hämmats av komponentbrist och leveransstörningar. Låga nominella räntor, stigande tillgångspriser och ett uppdämt konsumtionsbehov bidrog till den starka konsumtionstillväxten. E-handeln ökade kraftigt under året medan tjänstekonsumtionen gick trögare. På investeringssidan var det framför allt näringslivets satsningar i digitalisering som bidrog till ökningen men även bostadsinvesteringarna visade på en robust utveckling. I och med ett ökat distansarbete i spåren av pandemin ökade efterfrågan på större bostadsyta, vilket drev upp bostadspriserna framför allt på villor och större lägenheter. Under förra året steg bostadspriserna i genomsnitt med drygt tio procent jämfört med 2020 och sedan 2019 har priserna ökat med över 20 procent, enligt Valueguard husprisindex. Hushållsupplåningen ökade och i slutet av 2021 växte upplåningen med närmare 7 procent i årstakt, den högsta ökningstakten sedan våren 2018. Energipriserna ökade kraftigt under hösten och vintern och bidrog till att den svenska inflationen steg till 4,1 procent i december 2021, den högsta nivån sedan 1993. Stigande europeiska elpriser och bristande överföringskapacitet i det svenska elnätet ledde till historiskt höga elpriser, framför allt i södra Sverige. Drivmedelspriserna på bensin och diesel steg till rekordhöga nivåer drivet av ett högre råoljepris och av reduktionsplikten, som innebär att svenska drivmedel ska innehålla en större andel biobränsle.

Starkt år för Västra Mälardalen

Året har fortsatt att präglas av restriktioner i spåren av Covid-19-pandemin. Ändock kan vi konstatera ett livskraftigt näringsliv med stort självförtroende och god investeringsvilja. Västra Mälardalen fortsätter att växa. Det finns ett rekryteringsbehov i regionen och intresset att bo, leva och verka i Köping, Arboga och Kungsör fortsätter att öka. I samtliga tre kommuner planeras och produceras fler bostäder.

Svenska räntor

Källa: Swedbank & Macrobond

Kronan gentemot dollarn och euron

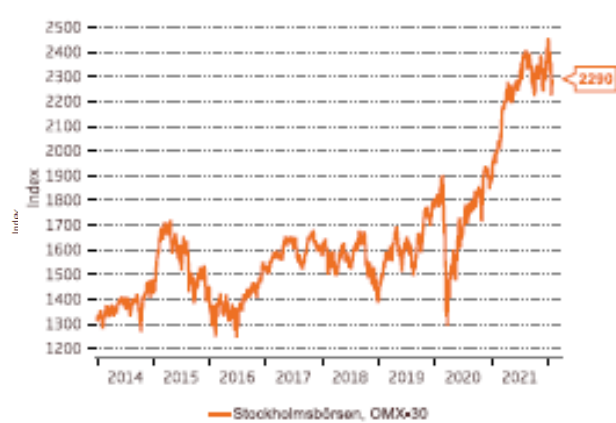
Källa: Swedbank & Macrobond

BNP på kvartal, årlig procentuell förändring

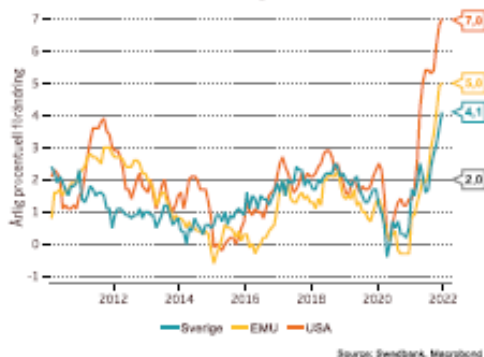
Källa: Swedbank & Macrobond

Stockholmsbörsen

Källa: Swedbank, Macrobond

Inflationen i USA, Sverige och EMU-länderna

Source: Swedbank, Macrobond

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen för Sparbanken Västra Mälardalen får härmed avge årsredovisning för Sparbankens verksamhet år 2021, bankens 176:e verksamhetsår.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Sparbanken fortsätter den rörelse, som sedan 1845 bedrivits av Köping Stads Sparbank och sedan 1859 även av Arboga Sparbank. Sparbanken tillhandahåller in- och utlåningstjänster och verksamhet som har samband därmed, varav kan nämnas ställande av borgen och garantier, betalningsförmedling, tillhandahållande av värdefackstjänster, notariatverksamhet, värdepappersrörelse samt pensionssparrörelse.

SPARBANKENS STÄLLNING

Omslutning

Sparbankens balansomslutning uppgår per 31 december 2021 till 11.136.719 tkr (10.564.447 tkr per 2020-12-31), en ökning med 572.272 tkr, vilket motsvarar 5,42%.

Affärsvolym

Bankens totala affärsvolym per 2021-12-31 uppgår till 30.250.939 tkr (26.692.443 tkr), vilket för jämförbara volymer är en ökning med 3.558.496 tkr eller 13,32%.

Inlåningen från allmänheten uppgår vid årsskiftet till 8.414.426 tkr (7.718.967 tkr), vilket är en ökning med 695.459 tkr eller 9,01%. Ökningen förklaras av högre inlåning från både företags- samt hushållssektorn.

Utlåningen till allmänheten uppgår till 8.795.998 tkr (8.021.472 tkr), en ökning med 774.526 tkr eller 9,66%.

Marknadsvärdet på förmedlade fonder och försäkringar uppgår till 7.633.371 tkr (6.159.326 tkr), en ökning med 1.474.045 tkr eller 23,93%. Förändringen förklaras av en värdeökning med 1.387.671 tkr samt ett positivt nettosparande på 86.374 tkr.

Sparbankens volym av förmedlade krediter till Swedbank Hypotek uppgår till 2.634.940 tkr (2.369.477 tkr), vilket är en ökning med 265.463 tkr eller 11,20%.

Övriga förmedlade placeringar och utlåning uppgår till 2.772.207 tkr (2.423.201 tkr), vilket är en ökning med 349.006 tkr eller 14,40%.

Eget kapital och obeskattade reserver

Efter föreslagen vinstdisposition uppgår Sparbankens totala egna kapital per 31 december 2021 till 1.814.500 tkr (1.588.415 tkr), varav reservfonden kommer att uppgå till 1.583.886 tkr (1.448.373 tkr). Fond för verkligt värde uppgår till 230.614 tkr (140.042 tkr) och består främst av orealiserade värdeförändringar på innehavet av aktier i Swedbank AB och Indecap Holding AB. Soliditeten, det vill säga, beskattat eget kapital i förhållande till balansomslutningen, uppgår därmed till 16,30% vid årets utgång (15,04%). Kapitalbasen uppgår till 1.555.601 tkr (1.408.658 tkr) vilket ger en total kapitalrelation om 26,21% (23,06%) inklusive årets resultat.

SPARBANKENS RESULTAT

Sparbankens rörelseresultat för perioden januari - december 2021 är 166.684 tkr (88.527 tkr), vilket är 78.157 tkr högre än motsvarande period 2020. Den positiva avvikelseren förklaras av flera resultatposter så som utdelning på aktieinnehavet i Swedbank AB, positiv värdeförändring inom nettoresultat av finansiella transaktioner, högre provisionsintäkter samt minskade reserveringar för kreditförluster.

Lönsamheten mätt som rörelseresultat i förhållande till genomsnittlig affärsvolym uppgår till 0,58% (0,35%). Avkastningen på eget kapital beräknat som rörelseresultat efter 20,6% schablonskatt i % av genomsnittligt eget kapital är 7,37% (4,48%).

Räntenettet uppgår till 150.395 tkr (150.554 tkr). Ränteintäkter på utlåningen till allmänheten ökar med 3.761 tkr och kostnadsräntorna för inlåningen från allmänheten ökar med 1.108 tkr. Intäktsökningen på utlåningen förklaras av högre utlåningsvolym. Under året har banken ökat andelen av räntebärande värdepapper inom investment grade-segmentet och minskat andel high yield vilket påverkar ränteintäkterna negativt. Kostnadsökningen på inlåningen förklaras av en högre kostnad för insättningsgarantin. Räntemarginalen har minskat jämfört med samma period föregående år medan den högre utlåningsvolymen har påverkat räntenettet positivt. Främsta anledningen till den lägre räntemarginalen är ökade räntekostnader för Sparbankens ränteswapar som används för att säkra Sparbankens räntebundna utlåning.

Erhållna utdelningar uppgår till 41.406 tkr och är ca 37.569 tkr högre än under samma period föregående år (3.837 tkr). Den positiva avvikelseren förklaras av aktieutdelning på aktieinnehavet i Swedbank AB.

Provisionsnettot uppgår till 79.966 tkr (70.109 tkr). Främst påverkas provisionsnettot positivt av högre intäkter inom värdepappersprovisioner samt högre utlåningsprovisioner. Även lägre kostnader inom värdepappersprovisioner påverkar provisionsnettot positivt.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner uppgår till 22.536 tkr (-10.947 tkr), varav realiserat 13.188 tkr. Den främsta förklaringen till den kraftiga ökningen är både högre orealiserade samt realiserade vinster på aktie- och obligationsrelaterade placeringar. Under året har Sparbanken börjat att tillämpa säkringsredovisning för räntebunden utlåning vilket föranleder att värdeförändring på Sparbankens ränteswapar inte påverkar nettoresultat av finansiella transaktioner i samma utsträckning som föregående år.

Kostnaderna är 18.873 tkr högre än motsvarande period föregående år. Allmänna administrationskostnader uppgår till 120.612 tkr (104.335 tkr). De ökade kostnaderna förklaras främst av högre personalkostnader relaterade till avsättning för vinstandelsstiftelse samt högre IT-kostnader inom drift och utveckling. Övriga kostnader är något högre relaterat till högre kostnader på avskrivningar på materiella tillgångar, Sparbanksbonus till bankens kunder samt avgifter till centrala organisationer och uppgår till 14.223 tkr (11.626 tkr).

Kreditförlusterna uppgår till -3.275 tkr (10.661 tkr) och motsvarar -0,04% (0,14%) av ingående utlåning och kreditgarantier. Kreditförlusterna påverkar således Sparbankens resultat positivt. Även om Sparbanken har minskade förväntade kreditförluster under året är osäkerheten av effekten av Covid-19-pandemins påverkan på ekonomin fortsatt stor. Konstaterade förluster uppgår till 699 tkr (2.086 tkr).

VIKTIGA HÄNDELSER

Officiell rating

Under året har Sparbanken Västra Mälardalen bibehållit kreditbetyg BBB+ med stable outlook av Nordic Credit Rating.

Ägarspridning i Portfolio Försäkra AB

Under året har Sparbanken Västra Mälardalen, Sparbanken Rekarne AB, Bergslagens Sparbank AB samt Sala Sparbank sålt delar av innehavet i Portfolio Försäkra AB till Sparbanken Skaraborg AB. Efter transaktionen äger de fem bankerna en femtedel vardera i Portfolio Försäkra AB.

Guld- och silvermedalj i kundnöjdhet

Det blev guldmedalj i kundnöjdhet för Sparbankerna, där Sparbanken Västra Mälardalen ingår, bland företagskunder, och silvermedalj bland privatkunder, när Svenskt Kvalitetsindex (SKI) rapporterat resultatet av den årliga branschundersökningen.

Nytt Sparbankssamarbete inom administrativa tjänster i Sparsam Administration Svealand AB

Under året har Sparbanken Västra Mälardalen, Lekebergs Sparbank samt Norrbärke Sparbank inlett ett nytt samarbete inom administrativa tjänster. Bolaget, Sparsam Administration Svealand AB, ägs av de tre bankerna genom en tredjedel vardera.

Ansvarsfull bankverksamhet

Under året har Sparbanken Västra Mälardalen undertecknat FN:s principer för ansvarsfull bankverksamhet. Åtagandet innebär att banken ska bidra till de globala hållbarhetsmålen som FN tagit fram i Agenda 2030 samt till Parisavtalet. Sedan hösten 2021 har Sparbanken Västra Mälardalen ett grönt ramverk på plats som ger möjlighet att emittera gröna obligationer.

Förnyat samarbetsavtal med Swedbank

Under året har Swedbank och de 58 samverkande Sparbankerna förlängt samarbetsavtalet som ligger till grund för det unika partnerskapet.

PERSONAL OCH UTVECKLING

Antalet anställda i Sparbanken uppgick vid årets slut till 81 (86) personer varav 5 timanställda studenter. Med arbetsmättet 1.730 timmar uppgick medelantalet årsanställda till 70 (77) medarbetare. Av dessa var 69% kvinnor och 31% män (71% resp 29%). Genomsnittsåldern var 45 år (44 år). Under året gick 3 medarbetare i pension medan 7 slutade, varav 4 medarbetare som övergick till det gemensamägda bolaget Sparsam Administration Svealand AB samt en student. Under året tillsvidareanställdes 5 personer.

Principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen redovisas i not nr 10.

Sjukfrånvaro

Under året var den totala sjukfrånvaron 4,3% (få 4,7%).

Kompetensutveckling

Vi lever i en tid som präglas av förändring och utveckling - en förändring som sker i allt snabbare takt, och som medför att vi ständigt måste utveckla och förbättra vår kompetens. Under året erhöll medarbetarna intern eller extern utbildning till en sammanlagd utbildningstid om 3.546 timmar (3.427).

Under verksamhetsåret fortsatte arbetet med att träna, coacha och agera utifrån omsorgsplikten gentemot våra kunder och internt. Vi ska fortsätta leva våra värderingar KENTH. I april 2021 undertecknade vi som sjunde bank i Sverige FN:s principer för ansvarsfull bankverksamhet.

Swedseclicenser

För att upprätthålla allmänhetens förtroende för de företag som verkar på värdepappersmarknaden är kvalitén och standarden på den personal som arbetar i dessa företag av stor vikt. Avgörande betydelse i detta sammanhang är kvalitén på rådgivningstjänster till kund och förvaltning av kunders medel i finansiella instrument.

Det är även av vikt att ledande befattningshavare har en gedigen kunskap om värdepappersmarknaden. Det är mot denna bakgrund som kravet ställs på bl a. banker att personal som utför kvalificerad rådgivning och även vissa andra arbetsuppgifter är innehavare av Swedseclicens. För att kunna erhålla licens ställs därför höga krav på lämplighet, yrkeserfarenhet, kunskaper och förmåga att följa det regelverk som gäller på värdepappersmarknaden. Antalet medarbetare med Swedseclicens uppgår vid årsskiftet till 60 personer.

Antalet medarbetare med bolånelicens uppgår vid årsskiftet till 50 personer vilket innebär att samtliga medarbetare som arbetar med bolån är licensierade.

HÅLLBARHET

Sparbanksidén bygger på kontinuitet, långsiktighet och att hushålla med resurser. För oss har detta varit en självklarhet sedan vår verksamhet startades 1845, och så kommer det att förbli. Vårt samhällsansvar och hållbarhetsarbete är en naturlig del och ett viktigt förhållningssätt i vår verksamhet. Under 2021 har vi skrivit på FN:s principer för ansvarsfull bankverksamhet, som sjunde bank i Sverige. Vi har också arbetat fram fyra fokusområden som gäller för banken. Dessa områden har sin utgångspunkt i FN:s globala utvecklingsmål – och specifikt de sju mål där vi ser att vi kan göra som mest nytta lokalt. Områdena är:

1. Roligare och tryggare stadskärnor! (Mål 11,12)
2. Ännu mer hållbar utveckling i Västra Mälardalen (Mål 7,9,11,12)
3. Mer rörelse i Västra Mälardalen! (Mål 3)
4. Tryggare barn och ungdomar (Mål 3,4,16)

En mer omfattande beskrivning av Sparbankens hållbarhetsarbete finns att läsa i en hållbarhetsredovisning på vår hemsida.

ÄGARFÖRHÅLLANDEN

Sparbanken Västra Mälardalen har inga ägare utan istället finns 48 huvudmän som ska agera i insättarnas intresse. Hälften av huvudmännen tillsätts av Köping, Arboga och Kungsörs kommuner och hälften av den aktuella huvudmannakåren.

Huvudmännen är de som formellt har ägarens roll. Bland de viktigare uppdragen ingår att tillsätta styrelse och att disponera bankens vinst. Huvudmännen utövar även tillsyn över bankens verksamhet genom att tillsätta revisor i banken. Se även sid 67, Bolagsstyrning.

RISKER OCH RISKHANTERING

I Sparbankens verksamhet uppstår olika typer av finansiella risker som kreditrisker, marknadsrisker, likviditetsrisker och operativa risker. I syfte att begränsa och kontrollera risktagandet i verksamheten har Sparbankens styrelse, som ytterst ansvarig för den interna kontrollen i Sparbanken, fastställt policyer och instruktioner för kreditgivningen och den övriga verksamheten.

Sparbankens styrelse har det övergripande ansvaret för Sparbankens riskhantering. Styrelsen har i särskild instruktion inom vissa ramar delegerat ansvaret till olika andra funktioner. Dessa i sin tur rapporterar regelbundet till styrelsen.

Sparbankens riskhantering syftar till att identifiera, hantera och rapportera de risker som Sparbanken exponeras för i sin verksamhet samt att för dessa sätta lämpliga begränsningar i form av riskpapper och limiter samt säkerställa att det finns kontroller på plats. Riskerna bevakas och kontroller görs löpande att limiter inte bryts. Policyer inom området utvärderas och uppdateras regelbundet. Genom kompetenssäkring och tydliga processer skapas förutsättningar för en stabil riskkontroll och riskhantering där varje anställd har tydliga befogenheter, ansvar och förstår sin roll i processen.

Risktagandet i Sparbanken ska vara lågt och Sparbankens strategiska mål och affärsmål ska sättas inom ramen för bankens riskstrategi och riskpapper.

Funktionen för riskkontroll är utlokaliserad till det delägda bolaget Svealands Risk & Compliance AB.

Funktionen är oberoende i förhållande till Sparbankens operativa affärsverksamhet. Funktionen är direkt underställd VD och rapporterar direkt till styrelsen enligt fastställt plan eller oftare när behov uppstår.

Ytterligare information om Sparbankens risker och riskhantering presenteras i not 3, Finansiella risker. En mer omfattande beskrivning av Sparbankens risker finns även samlade i ett Pelare III dokument på Sparbankens hemsida.

Effekter av Covid-19

Under 2020 drabbades världen av Covid-19-pandemin som negativt har påverkat hälsa och ekonomi i de flesta av världens länder. Efterfrågan på många varor och tjänster föll kraftigt och leveranser inom och mellan länder försvårades. Även börser föll kraftigt initialt under våren 2020 för att därefter återhämta sig. Utvecklingen på världens börser har, generellt sett, varit väldigt positivt under 2021. Den största ekonomiska oron har försvunnit men oro råder fortfarande i takt med att smittspridningen återigen stiger. Efter den negativa utvecklingen i Sverige med negativ BNP-utveckling och ökad arbetslöshet under 2020 har utvecklingen sett bättre ut under 2021. Agerandet med kraftfulla ekonomiska insatser som de flesta länders regeringar inklusive den svenska gjorde under 2020 för att hantera en del av de ekonomiska konsekvenserna av pandemin har fått positiva effekter under 2021. Vilken omfattning denna pandemi kommer att ha framöver på hälsa och ekonomi är fortsatt svårt att bedöma. Banken följer utvecklingen noga.

Banken tillämpar IFRS9 för redovisning av förväntade kreditförluster. Principerna och metoderna inom IFRS9 tar sikte på att förutspå och mäta vilka kreditförluster som kan tänkas uppkomma i framtiden för den befintliga utlåningen både utifrån information som är känd per balansdagen och utifrån skattningar av framtida scenarion. Bankens rutin för reserveringar av förväntade kreditförluster bygger på att kunderna löpande åsätts uppdaterade riskklassificeringar. Utifrån dessa riskbedömningar arbetar banken med åtgärdsplaner med prioritering på de kunder som uppvisar förhöjd kreditrisk.

Banken följer löpande den makroekonomiska utvecklingen. Detta inkluderar att definiera framåtblickande makroekonomiska scenarier för olika portföljsegment och en översättning av dessa till makroekonomiska prognoser. De makroparametrar som har störst betydelse för utvecklingen av förväntade kreditförluster för Sparbanken utgörs av förändringar i BNP, arbetslöshet, huspriser samt det allmänna ränteläget. Under året har de prognostiserade makroparametrarna blivit mer positiva (jämfört med per 31 december 2020) vilket förklarar de minskade reserveringarna utifrån makroekonomiska scenarion.

Basscenario	2021-12-31			2020-12-31	
	2021P	2022P	2023P	2021P	2022P
BNP (%)	4,7	3,4	2,2	2,0	3,1
Arbetslöshet (%)	8,9	7,6	7,2	9,2	8,7
Husprisutveckling (% årlig utveckling)	15,6	7,5	3,9	5,6	4,1
Stibor 3M (%)	-0,02	0,08	0,13	-0,02	0,07

Utöver ovanstående basscenario används också ett positivt respektive negativt scenario som sedan används sannolikhetsviktat tillsammans med basscenariot. I de sannolikhetsviktade beräkningarna av förväntade kreditförluster har basscenariot fått en vikt på 66,6%. Det negativa respektive positiva scenariot har viktats med 16,7% vardera.

Om det positiva respektive negativa scenariot istället skulle ha åsatts en sannolikhet på 100% skulle de redovisade förlustreserverna ha påverkats på följande sätt;

Scenarier	Förändring i redovisade förlustreserver
Positivt scenario	-1,16%
Negativt scenario	4,11%

Reserveringarna för förväntade kreditförluster baserar sig på bankens bedömning och prognos över den framtida utvecklingen av ett antal olika faktorer. Bedömningarna och reserverna kännetecknas av en hög grad av osäkerhet. Det framtida utfallet av konstaterade kreditförluster kan komma att överstiga eller understiga de reserver som redovisats under året. Det bör noteras att nettoresultatet av under året konstaterade kreditförluster uppgår till 699 tkr. För ytterligare information om redovisade kreditförluster, se resultaträkningen på sid 15 och noterna 12 och 17.

FÖRVÄNTNINGAR AVSEENDE DEN FRAMTIDA UTVECKLINGEN

Rörelseresultatet för 2022 förväntas bli på en något lägre nivå än 2021. Räntenettet beräknas öka tack vare ökade volymer.

Utdelning på aktieinnehavet i Swedbank AB beräknas minska något jämfört med 2021. Detta på grund av ändrad rekommendation från tillsynsmyndighet under 2021 som möjliggjorde för Swedbank AB att dela ut upparbetade vinster för både 2019 samt 2020.

Förändring i lagstiftning och branschpraxis är ytterligare faktorer som kan påverka Sparbankens verksamhet och resultatutveckling.

HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS UTGÅNG

Inga händelser av väsentlig betydelse har inträffat efter 31 december 2021.

FEM ÅR I SAMMANDRAG - NYCKELTAL

	2021	2020	2019	2018	2017
Volym					
Balansomslutning, Mkr*	11 137	10 564	9 510	9 563	8 699
Förändring under året, %	5,42	11,08	-0,55	9,93	9,27
Summan av tillgångar					
Affärsvolym ultimo, Mkr*	30 251	26 692	24 759	22 779	24 237
förändring under året, %	13,32	7,81	8,60	-5,93	10,59
Av sparbanken förvaltade och förmedlade kundvolymen. Från 2018-01-01 exkl. PPM volymer.					
Inlåning från allmänheten, Mkr*	8 414	7 719	6 873	7 054	6 286
Inlåning från allmänheten och offentlig sektor					
Utlåning till allmänheten, Mkr*					
Utlåning till allmänhet och offentlig sektor inkl. befarade kreditförluster	8 796	8 021	7 578	6 932	6 639
Kapital					
Soliditet*					
Beskattat eget kapital + eget kapitalandel av obeskattade reserver i % av balansomslutningen	16,30	15,04	15,85	15,78	16,33
Kärnprimärkapitalrelation**					
Kärnprimärkapital i % av riskexponeringsbelopp	26,21	23,06	23,95	22,32	23,14
Primärkapitalrelation**					
Primärkapital/Kapitalkrav	26,21	23,06	23,95	22,32	23,14
Total kapitalrelation**					
Totalt kapital i % av riskexponeringsbelopp	26,21	23,06	23,95	22,32	23,14
Resultat					
Placeringsmarginal*					
Räntenetto i % av Medelomslutning	1,39	1,49	1,49	1,39	1,45
Rörelseintäkter/affärsvolym*					
Räntenetto + rörelseintäkter i % av genomsnittlig affärsvolym	1,05	0,85	1,13	0,89	0,95
Rörelseresultat/affärsvolym*					
Rörelseresultat i % av genomsnittlig affärsvolym	0,58	0,35	0,63	0,37	0,47
Avkastning på totala tillgångar*					
årets nettoresultat i % av genomsnittlig balansomslutning	1,23	0,69	1,23	0,75	1,08
Räntabilitet på eget kapital*					
Rörelseresultat efter schablonskatt i % av genomsnittligt eget kapital	7,37	4,48	7,79	4,69	6,03
K/I-tal före kreditförluster*					
Summa kostnader exkl kreditförluster och värdeförändringar på övertagen egendom i relation till räntenetto + rörelseintäkter	0,45	0,54	0,44	0,53	0,54
K/I-tal efter kreditförluster*					
Summa kostnader inkl kreditförluster och värdeförändringar på övertagen egendom i relation till räntenetto + rörelseintäkter	0,44	0,59	0,44	0,59	0,51
Kreditförsämrade fordringar och kreditförluster					
Nedskrivningar- kreditförsämrade exponeringar*					
Andel fordringar i stadije 3, netto	0,23	0,19	0,25	0,67	--
Reserveringsgrad för osäkra fordringar*					
Nedskrivning för sannolika förluster i % av osäkra fordringar brutto	--	--	--	--	49,57
Andel osäkra fordringar*					
Osäkra fordringar netto i % av total utlåning till allmänheten och kreditinstitut (exkl banker)	--	--	--	--	0,20
Kreditförlustnivå*					
Kreditförluster i % av ingående balans för utlåning till allmänheten, kreditinstitut (exkl banker) samt övertagen egendom och kreditgarantier	-0,04	0,14	0,02	0,18	-0,09

* Alternativa nyckeltal

** Definitioner enligt EU:s kapitalkravsförordning nr 575/2013

Alternativa nyckeltal (Alternative Performance Measures, APM-mått) är finansiella mått över historisk eller framtida resultatutveckling, finansiell ställning eller kassaflöde som inte definieras i tillämpligt redovisningsverk (IFRS) eller i det fjärde kapitalkravsdirektivet (CRD IV) eller EU:s kapitalkravsförordning nr 575/2013 (CRR). Alternativa nyckeltal används av Sparbanken Västra Mälardalen när det är relevant för att följa upp och beskriva Sparbanken Västra Mälardalens finansiella situation och för att ge ytterligare användbar information till användarna av de finansiella rapporterna. Dessa mått är inte direkt jämförbara med liknande nyckeltal som presenteras av andra företag.

FEM ÅR I SAMMANDRAG - RESULTAT OCH BALANSRÄKNINGAR

RESULTATRÄKNING	Mkr	2021	2020	2019	2018	2017
Räntenetto		150,4	150,6	139,1	126,0	119,3
Provisioner, netto		80,0	70,1	66,2	69,6	65,7
Nettoresultat av finansiella transaktioner		22,5	-10,9	27,4	-18,4	3,9
Övriga intäkter		45,3	5,4	35,6	35,9	31,6
Summa intäkter		298,2	215,1	268,3	213,1	220,5
Allmänna administrationskostnader		-120,6	-104,3	-105,2	-101,0	-105,3
Övriga kostnader ^[1]		-14,2	-11,6	-12,1	-11,8	-13,0
Kreditförluster		3,3	-10,7	-1,6	-12,2	5,3
Summa kostnader		-131,6	-126,6	-118,9	-125,0	-113,0
Rörelseresultat		166,7	88,5	149,4	88,1	107,4
Bokslutsdispositioner		0,0	0,0	0,0	3,3	0,1
Skatter		-23,7	-17,4	-24,1	-11,7	-17,6
Årets resultat		143,0	71,1	125,3	79,7	89,9

BALANSRÄKNING	Mkr	2021	2020	2019	2018	2017
Kassa		1,9	2,0	2,5	1,9	3,9
Utlåning till kreditinstitut		681,0	868,1	611,8	760,1	488,0
Utlåning till allmänheten		8 796,0	8 021,5	7 577,6	6 931,6	6 639,0
Förändring i verkligt värde på räntesäkrade poster		-15,9	0,3	0,6	0,8	1,1
Räntebärande värdepapper		870,7	1 014,1	745,7	1 019,1	829,3
Aktier och andelar		660,7	561,8	490,7	675,6	572,0
Materiella tillgångar		86,6	59,7	54,0	34,1	31,2
Övriga tillgångar		55,9	36,9	27,1	139,4	134,2
Summa tillgångar		11 136,7	10 564,4	9 510,0	9 562,6	8 698,7
Skulder till kreditinstitut		245,5	295,4	146,5	105,9	220,5
Inlåning från allmänheten		8 414,4	7 719,0	6 873,3	7 054,0	6 285,8
Emitterade värdepapper		600,2	900,4	925,5	844,3	725,0
Övriga skulder		50,4	48,7	42,0	44,1	40,0
Efterställda skulder		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avsättningar		4,2	5,1	3,1	2,2	0,0
Summa skulder och avsättningar		9 314,7	8 968,5	7 990,3	8 050,5	7 271,3
Obeskattade reserver		0,0	0,0	0,0	0,0	3,3
Eget kapital		1 822,0	1 595,9	1 519,6	1 512,1	1 424,1
Summa skulder, avsättningar och eget kapital		11 136,7	10 564,4	9 509,9	9 562,6	8 698,7

^[1] inkl avskrivningar på materiella tillgångar

ÖVRIGA UPPGIFTER	2021	2020	2019	2018	2017
Medelantal anställda	84,0	86,0	80,0	76,0	75,0
Antal kontor	4	4	4	4	4

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Årets resultat enligt balansräkningen utgör, tkr	143 005
Balanserat resultat utgör, tkr	8
Styrelsen föreslår att detta belopp disponeras enligt följande:	
- anslag till allmännyttiga eller därmed jämförliga ändamål, tkr	7 500
- överföring till reservfonden, tkr	135 513

Förslaget till vinstdispositionen överensstämmer med Sparbankslagen 5 kap, 2§; sparbanksstämman får besluta om gåvor till allmännyttiga eller därmed jämförliga ändamål, om det med hänsyn till ändamålet, sparbankens ställning och omständigheterna i övrigt kan anses skäligt.

Gällande regelverk för kapitaltäckning och stora exponeringar innebär att Sparbanken vid varje tidpunkt skall ha en kapitalbas som motsvarar minst summan av kapitalkraven för kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och kapitalbuffertar och dessutom beräknat kapitalkrav för ytterligare identifierade risker i verksamheten i enlighet med Sparbankens interna kapitalutvärderingspolicy. Sparbankens totala kapitalrelation efter föreslagen vinstdisposition uppgår till 26,21% (23,06%) vilket är det samma som kärnprimärkapitalrelationen. Kapitalbasen uppgår efter föreslagen vinstdisposition till 1.555.601 tkr (1.408.658 tkr) och slutligt riskvägt exponeringsbelopp om 5.934.840 tkr (6.107.376 tkr). Specifikation av posterna framgår av not om kapitaltäckning.

Sparbankens ekonomiska ställning ger inte upphov till annan bedömning än att Sparbanken kan förväntas fullgöra sina förpliktelser på såväl kort som lång sikt. Styrelsens bedömning är att Sparbankens egna kapital såsom det redovisas i årsredovisningen är tillräckligt stort i förhållande till verksamhetens omfattning och risk.

Vad beträffar Sparbankens resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande bokslutskommentarer.

RESULTATRÄKNING

1 januari - 31 december

<i>tkr</i>	<i>Not</i>	2021	2020
Ränteintäkter		167 156	170 232
Räntekostnader		-16 760	-19 678
Räntenetto	4	150 395	150 554
Erhållna utdelningar	5	41 406	3 837
Provisionsintäkter	6	92 594	82 143
Provisionskostnader	7	-12 628	-12 034
Nettoresultat av finansiella transaktioner	8	22 536	-10 947
Övriga rörelseintäkter	9	3 940	1 596
Summa rörelseintäkter		298 243	215 149
Allmänna administrationskostnader	10	-120 612	-104 335
Avskrivningar på materiella tillgångar	22	-4 290	-3 200
Övriga rörelsekostnader	11	-9 933	-8 426
Summa kostnader före kreditförluster		-134 834	-115 961
Resultat före kreditförluster		163 409	99 188
Kreditförluster, netto	12	3 275	-10 661
Rörelseresultat		166 684	88 527
Bokslutsdispositioner	13	0	0
Skatt på årets resultat	14	-23 679	-17 383
Årets resultat		143 005	71 144

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTATET

1 januari - 31 december

<i>tkr</i>	2021	2020
Årets resultat	143 005	71 144
Övrigt totalresultat		
Poster som inte kan omföras till årets resultat		
Förändringar i verkligt värde på egenkapitalinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	90 580	17 656
Årets övrigt totalresultat	90 580	17 656
Årets totalresultat	233 585	88 800

BALANSRÄKNING

Per den 31 december

<i>tkr</i>	<i>Not</i>	2021	2020
Tillgångar			
Kassa		1 873	2 018
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	15	237 515	192 941
Utlåning till kreditinstitut	16	680 992	868 069
Utlåning till allmänheten	17	8 795 998	8 021 472
Förändring i verkligt värde på säkrat belopp i portföljsäkring		-15 942	346
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	18	633 159	821 195
Aktier och andelar	19	650 485	548 617
Aktier och andelar i intresseföretag	20	10 085	12 502
Aktier och andelar i koncernföretag	21	100	700
Derivat	3	7 746	36
Materiella tillgångar	22		
- Inventarier		11 881	7 084
- Byggnader och mark		73 842	52 601
- Pågående nyanläggningar		867	0
Aktuell skattefordran		2 818	5 045
Övriga tillgångar	23	15 916	3 108
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	24	29 384	28 713
Summa tillgångar		11 136 719	10 564 447
Skulder, avsättningar och eget kapital			
Skulder till kreditinstitut	25	245 472	295 402
Inlåning från allmänheten			
- Inlåning	26	8 414 426	7 718 967
Emitterade värdepapper m m	27	600 242	900 402
Derivat	3	0	13 810
Aktuell skatteskuld		0	0
Övriga skulder	28	30 304	24 444
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	29	20 117	10 441
Avsättningar			
- Övriga Avsättningar	30	4 157	5 065
Summa skulder och avsättningar		9 314 719	8 968 532
Obeskattade reserver	31	0	0
Eget kapital	<i>sid 17</i>		
Reservfond		1 448 373	1 384 729
Fond för verkligt värde		230 614	140 042
Balanserad vinst eller förlust		8	0
Årets resultat		143 005	71 144
Summa eget kapital		1 822 000	1 595 915
Summa skulder, avsättningar och eget kapital		11 136 719	10 564 447

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

2020

tkr	Reserv- fond	Balanserat resultat	Verkligt värde reserv	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2020-01-01	1 272 443	-533	122 386	125 317	1 519 614
Årets resultat	0	0	0	71 144	71 144
Årets övrigt totalresultat	0	0	17 656	0	17 656
Årets totalresultat	0	0	17 656	71 144	88 800
Vinstdisposition	112 285	533	0	-112 818	0
Anslag till allmännyttiga medel	0	0	0	-12 500	-12 500
Utgående eget kapital 2020-12-31	1 384 729	0	140 042	71 144	1 595 915

2021

tkr	Reserv- fond	Balanserat resultat	Verkligt värde reserv	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2021-01-01	1 384 729	0	140 042	71 144	1 595 915
Årets resultat	0	0	0	143 005	143 005
Årets övrigt totalresultat	0	8	90 572	0	90 580
Årets totalresultat	0	8	90 572	143 005	233 585
Vinstdisposition	63 644	0	0	-63 644	0
Anslag till allmännyttiga medel	0	0	0	-7 500	-7 500
Utgående eget kapital 2021-12-31	1 448 373	8	230 614	143 005	1 822 000

KASSAFLÖDESANALYS

1 januari - 31 december	2021-12-31	2020-12-31
<i>tkr</i>		
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat (+)	166 684	88 527
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		
Förändring av upplupet anskaffningsvärde under perioden, netto (+/-)	-66 696	3 801
Orealiserad del av nettoresultat av finansiella transaktioner (+/-)	725	-7 658
Av-/nedskrivningar (+)	4 289	3 200
Kreditförluster (+)	-1 839	11 277
Övriga poster som inte ingår i kassaflödet (+/-)	11 465	274
Betald inkomstskatt (-)	-20 711	-10 056
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	93 917	89 365
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital		
Ökning/minskning av utlåning till allmänheten (-/+)	-740 456	-455 248
Ökning/minskning av värdepapper (-/+)	213 888	-287 225
Ökning/minskning av inlåning från allmänheten (+/-)	695 459	845 717
Ökning/minskning av skulder till kreditinstitut (+/-)	-90 000	150 000
Förändring av övriga tillgångar (+/-)	-41 584	-14 568
Förändring av övriga skulder (+/-)	2 199	8 176
Kassaflöde från den löpande verksamheten	133 423	336 217
Investeringsverksamheten		
Avyttring/inlösen av finansiella tillgångar (+)	3 258	4 167
Investering i finansiella tillgångar (-)	-11 318	-46 376
Avyttring av materiella tillgångar (+)	0	197
Förvärv av materiella tillgångar (-)	-31 194	-9 061
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-39 254	-51 073
Finansieringsverksamheten		
Emission av räntebärande värdepapper (+)	-300 160	-25 072
Utbetalt anslag (-)	-7 500	-12 500
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-307 660	-37 572
Årets kassaflöde	-213 491	265 834
Likvida medel vid årets början	849 976	584 141
Likvida medel vid årets slut	636 485	849 976

<i>tkr</i>	2021-12-31	2020-12-31
Följande delkomponenter ingår i likvida medel		
Kassa	1 873	2 018
Utlåning till kreditinstitut	680 083	853 360
Summa enligt balansräkningen	681 956	855 378
Skulder till kreditinstitut som är omedelbart uppsägningsbara	45 472	5 402
Summa enligt kassaflödesanalysen	636 485	849 976

Betalda räntor och erhållen utdelning som ingår i kassaflödet från den löpande verksamheten	2021	2020
<i>tkr</i>		
Erhållen ränta	167 971	170 492
Erlagd ränta	15 723	19 709
Erhållen utdelning	41 406	3 837

1 UPPGIFTER OM SPARBANKEN

Årsredovisningen avges per 31 december 2021 och avser Sparbanken Västra Mälardalen som är en sparbank med säte i Köping. För kontorsförteckning hänvisas till sid 71.

2 REDOVISNINGSPRINCIPER

Överensstämmelse med normgivning och lag

Sparbankens årsredovisning är upprättad enligt Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25) inklusive ändringsföreskrifter samt Rådet för finansiell rapportering rekommendation RFR 2. Redovisning för juridiska personer. Sparbankerna tillämpar därigenom skiljaktigt lagbegränsad IFRS och med detta avses standarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS.

Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 21 februari 2022. Resultat- och balansräkningar blir föremål för fastställelse på sparbanksstämman den 25 mars 2022.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna, om inte annat framgår.

Koncernförhållanden

Sparbanken är moderföretag i en koncern där det helägda dotterbolaget Tillsammans för Västra Mälardalen AB, 556850-3402, ingår. Med hänvisning till RFR1 och lätttnadsreglerna i ÅRKL 7 kap 6a § upprättas ingen koncernredovisning.

Värderingsgrunder vid upprättande av bankens finansiella rapporter

Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden. Finansiella tillgångar och skulder är redovisade till upplupet anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde (se not 37) eller när säkringsredovisning till verkligt värde tillämpas. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella instrument klassificerade som finansiella tillgångar eller finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen eller som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat.

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Sparbankens funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS kräver att Sparbankens ledning gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Bedömningar gjorda av företagsledningen vid tillämpningen av lagbegränsad IFRS som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna och gjorda uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i påföljande års finansiella rapporter beskrivs närmare i not.

Ändrade redovisningsprinciper

Ändrade redovisningsprinciper föranledda av nya eller ändrade IFRS

Nedan beskrivs vilka ändrade redovisningsprinciper som Sparbanken tillämpar från och med 1 januari 2021. Övriga ändringar av IFRS med tillämpning från och med 1 januari 2021 har inte haft någon väsentlig effekt på Sparbankens redovisning.

Sparbanken tillämpar de ändringar som gjorts av IAS 39 samt rörande referensräntereform fas 2 från och med den 1 januari 2021. Ändringarna i fas 2 innehåller praktiska lättnader från vissa krav i IFRS standarder. Lättnaderna är hänförliga till redovisning vid modifiering av finansiella instrument som skett som en direkt konsekvens av att en referensränta ersatts med en ny alternativ referensränta. Ändringarna medger även lättnader vad gäller säkringsredovisning när referensräntan ersätts med en ny alternativ referensränta.

Om de kontraktuella kassaflödena för en finansiell tillgång eller finansiell skuld som värderas till upplupet anskaffningsvärde förändras som en följd av referensräntereform, så uppdaterar Sparbanken den effektiva räntan för den finansiella tillgången eller den finansiella skulden för att spegla den förändring som referensräntereformen har inneburit.

Vidare medger fas 2 ändringarna även ett antal lättnader rörande säkringsredovisning i situationer där en förändring som krävs på grund av referensräntereform påverkar antingen säkringsinstrumentet och/eller den säkrade posten så att säkringsredovisningen kan fortsätta utan avbrott. Sparbanken använder sig av följande lättnad när osäkerheten rörande referensräntereformen inte längre föreligger vad avser tidpunkt och belopp för referensräntebaserade kassaflöden kopplade till den säkrade posten eller säkringsinstrumentet; Sparbanken ändrar identifieringen av säkringsförhållandet för att spegla förändringar som krävdes av reformen utan att avbryta säkringsförhållandet.

Ändringarna har tillämpats retroaktivt. I enlighet med övergångsreglerna för ändringarna har sparbanken dock valt att inte räkna om jämförelseperioden. Eftersom Sparbanken inte hade några transaktioner för vilka referensräntan har bytts ut till en alternativ referensränta per den 31 december 2020, så föreligger det ingen påverkan på öppningsbalansen för eget kapital som ett resultat av den retroaktiva tillämpningen.

Nya IFRS som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade IFRS träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte tillämpats i förtid vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga fr.o.m. kommande räkenskapsår och framåt planeras inte att tillämpas i förtid. Nedan beskrivs de förväntade effekterna på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS väntas få på bankens finansiella rapporter. Utöver dessa bedöms inte de övriga nyheterna påverka bankens finansiella rapporter.

Nya och ändrade IFRS med framtida tillämpning förväntas inte komma att ha någon väsentlig effekt på företagets finansiella rapporter.

Intresseföretag

Andelar i intresseföretag redovisas enligt anskaffningsvärdemetoden. Detta innebär att transaktionsutgifter inkluderas i det redovisade värdet för innehav i intresseföretag. Som intäkt redovisas samtliga erhållna utdelningar. En erhållen utdelning är dock en möjlig indikation på ett behov av nedskrivningsprövning.

Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta

Sparbankens funktionella valuta är svenska kronor. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

Ränteintäkter och räntekostnader, samt utdelning

Ränteintäkter på fordringar och räntekostnader på skulder beräknas och redovisas med tillämpning av effektivräntemetoden. Effektivräntan är den ränta som gör att nuvärdet av alla uppskattade framtida in- och utbetalningar under den förväntade räntebindningstiden blir lika med det redovisade värdet av fordran eller skulden. Ränteintäkter och räntekostnader inkluderar i förekommande fall periodiserade belopp av erhållna avgifter som medräknas i effektivräntan, transaktionskostnader och eventuella rabatter, premier och andra skillnader mellan det ursprungliga värdet av fordran/skulden och det belopp som regleras vid förfall.

För kreditförsämrade finansiella tillgångar redovisas ränteintäkter på basis av tillgångarnas nettoredovisade värde i steg 3 och på bruttoredovisat värde (dvs. exklusive förlustreserv) för tillgångar i stegen 1-2. Detta innebär en ändring av redovisningsprincip och innebär att tidigare inte upptagna ränteintäkter på osäkra fordringar redovisas nu som tillgång i balansräkningen och påverkar eget kapital positivt.

Ränteintäkter redovisas på basis av tillgångarnas nettoredovisade värde i steg 3 och på bruttoredovisat värde (dvs. exklusive förlustreserv) för tillgångar i stegen 1-2. Detta innebär en ändring av redovisningsprincip och innebär att tidigare inte upptagna ränteintäkter på osäkra fordringar redovisas nu som tillgång i balansräkningen och påverkar eget kapital positivt.

Ränteintäkter och räntekostnader som presenteras i resultaträkningen består av:

- Räntor på finansiella tillgångar och skulder som värderas till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden inklusive inbetald ränta på osäkra fordringar
- Räntor från finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde över resultaträkningen
- Betald och upplupen ränta på derivat som är säkringsinstrument och säkringsredovisning tillämpas. För räntederivat som säkrar finansiella tillgångar redovisas betald och upplupen ränta som ränteintäkt. Orealiserade värdeförändringar på derivat redovisas i posten Nettoresultat av finansiella transaktioner.

Utdelning från aktier och andelar redovisas i posten "Erhållna utdelningar" när rätten att erhålla betalning fastställs. Här ingår även utdelning från intresseföretag samt även värdet på erhållna teckningsrätter i samband med nyemission.

Provisions- och avgiftsintäkter

Provisions- och avgiftsintäkterna redovisas vid den tidpunkt när prestationsåtagandet är uppfyllt, vilket är när kontrollen av varan eller tjänsten är överförd till kunden. Intäkterna återspeglar vanligtvis den ersättning som förväntas som utbyte för dessa varor eller tjänster. När ersättningen inkluderar en rörlig ersättning, till exempel rabatt eller återbäring eller prestationsbaserade delar, redovisas intäkten först när det är högst troligt att ingen återbetalning av beloppet kommer att ske. Den totala ersättningen fördelas för varje prestationsåtagande och beror på om prestationsåtagandena är uppfyllda vid en viss specifik tidpunkt eller över tid.

Sparbankerna erhåller avgifter och provisioner för utförda tjänster som intäktsredovisas på tre olika sätt enligt nedan:

Provisioner och avgifter som inräknas i den effektiva räntan

Provisioner och avgifter som är en integrerad del av effektivräntan, redovisas inte som provisionsintäkt utan som justering av effektivräntan på resultatraden ränteutgifter. Sådana avgifter utgörs främst av; uppläggningsavgifter för lån samt avgifter för tillhandahållande av kreditfacilitet eller annan typ av lånelöfte i det fall som det är sannolikt att kreditfaciliteten kommer att utnyttjas.

Provisioner och avgifter som är intjänade i takt med att tjänsterna löpande utförs

Till dessa avgifter hör främst avgifter för kreditfaciliteter eller annan typ av låneåtagande när det inte är sannolikt att faciliteten kommer att utnyttjas samt avgifter och provisioner för ställande av finansiell garanti. Dessa avgifter och provisioner periodiseras som intäkt över den period som tjänsten utförs. Till dessa avgifter hör också de ersättningar som Sparbanken erhåller vid förmedling av lån till annan bank. Vid förmedling av lån till annan bank som också inbegriper ett ansvar för kreditförluster på de förmedlade lånen (dock maximerat till en viss andel av under året intjänad förmedlingsprovision) redovisas intäkten löpande brutto dvs. utan hänsyn tagen till avräkning för kreditförlust.

Provisioner och avgifter som är intjänade när en viss tjänst utförts

Till dessa avgifter och provisioner hör olika typer av provisioner för köp av värdepapper för kunds räkning, aviseringsavgifter, betal- och kreditkortsavgifter i de fall som tjänsten utförs över en period som inte sträcker sig över ett kvartalsbokslut. Dessa provisioner och avgifter som i allmänhet är relaterad till en utförd transaktion redovisas omedelbart som intäkt.

Provisionskostnader

Här redovisas kostnader för mottagna tjänster i den mån de inte är att betrakta som ränta, t ex kostnader för clearing och bankgiro, depåavgifter och avgifter till UC. Transaktionskostnader som beaktas vid beräkning av den effektiva räntan redovisas ej här.

Nettoresultat av finansiella transaktioner

Posten Nettoresultat av finansiella transaktioner innehåller de realiserade och orealiserade värdeförändringar som uppstått med anledning av finansiella transaktioner. Nettoresultat av finansiella transaktioner består av:

- Realiserade och orealiserade förändringar i verkligt värde på de tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde via resultatet
- Realiserade och orealiserade värdeförändringar på derivatinstrument som är ekonomiska säkringsinstrument.
- Orealiserade förändringar i verkligt värde på derivat där säkringsredovisning till verkligt värde tillämpas.
- Orealiserade förändringar i verkligt värde på säkrad post med avseende på säkrad risk i säkring av verkligt värde
- Valutakursförändringar

Allmänna administrationskostnader

Allmänna administrationskostnader omfattar personalkostnader, inklusive löner och arvoden, pensionskostnader, arbetsgivaravgifter, sociala avgifter samt utbildningskostnader. Här redovisas också lokalkostnader, IT-kostnader, telekommunikations-, rese- och representationskostnader samt operativa förluster.

Bokslutsdispositioner

Bokslutsdispositioner omfattar avsättningar till och upplösningar av obeskattade reserver.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisats i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder.

Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Under Skatt på årets resultat redovisas aktuell skatt, uppskjuten skatt och skatt avseende tidigare år.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan lånefordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, obligationsfordringar och räntebärande värdepapper samt derivat. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder, låneskulder samt derivat.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när Sparbanken blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En fordran tas upp när bolaget presterat och en avtalsenlig skyldighet föreligger för motparten att betala, även om faktura ännu inte har skickats.

Lånefordringar, inlåning och emitterade värdepapper samt efterställda skulder redovisas i balansräkningen på likviddagen. Lånelöften redovisas inte i balansräkningen förutom eventuell reserv för förväntade kreditförluster.

Ett avistaköp eller en avistaförsäljning av finansiella tillgångar redovisas och tas bort från rapporten över finansiell ställning på affärsdagen.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller Sparbanken förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

Ett byte mellan Sparbanken och en befintlig långivare eller mellan bolaget och en befintlig låntagare av skuldinstrument med villkor som i allt väsentligt är olika redovisas som en utsläckning av den gamla finansiella skulden respektive tillgången och redovisning av ett nytt finansiellt instrument. För de fall när en modifiering görs av de avtalsenliga kassaflödena och detta görs som en direkt konsekvens av en reform av en referensränta och de nya avtalsvillkoren är ekonomiskt likvärdiga med de ursprungliga, så kommer någon bortbokning inte att göras och den ursprungliga effektivräntan kommer att justeras för att reflektera de nya kassaflödena.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. Lånelöften redovisas inte i balansräkningen. Lånefordringar redovisas i balansräkningen i samband med att lånebelopp utbetalas till låntagaren. En avsättning för lämnat lånelöfte görs om löftet är oåterkallligt och lämnas till en låntagare där ett nedskrivningsbehov identifieras redan innan lånet betalats ut eller när utlåningsräntan inte täcker Sparbankens upplåningskostnader för att finansiera lånet.

Klassificering och värdering

Finansiella tillgångar

Sparbankens principer för klassificering och värdering av finansiella tillgångar baseras på en bedömning av både (i) företagets affärsmodell för förvaltningen av finansiella tillgångar, och (ii) egenskaperna hos de avtalsenliga kassaflödena från den finansiella tillgången.

Finansiella instrument redovisas initialt till instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader förutom för derivat och de instrument som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader.

Samtliga derivat värderas initialt och löpande till verkligt värde i balansräkningen. Om säkringsredovisning inte tillämpas redovisas värdeförändringarna över resultaträkningen och derivaten kategoriseras som värderade till verkligt värde via resultaträkningen, även i de fall när de ekonomiskt säkrar risk men där säkringsredovisning inte tillämpas. Om säkringsredovisning tillämpas redovisas värdeförändringarna på derivatet och den säkrade posten på sätt som beskrivs nedan i avsnittet Derivat och säkringsredovisning.

Sparbankens principer för klassificering och värdering av finansiella tillgångar utgår från en bedömning av bankens affärsmodell samt de kassaflöden som investeringen ger upphov till. Om Sparbanken ändrar affärsmodell så kommer en omklassificering genomföras och redovisas. Sådana förändringar förväntas dock inträffa mycket sällan och fastställs av bankens verkställande ledning till följd av yttre eller inre förändringar.

Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde

Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde är skuldinstrument som förvaltas med målet att realisera instrumentens kassaflöden genom att erhålla avtalsenliga kassaflöden som endast utgörs av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Försäljningar kan undantagsvis förekomma t.ex. till följd av störningar på kapital- och penningmarknad eller i nära anslutning till instrumentets förfallotidpunkt. Ett krav för att en finansiell tillgång ska kunna redovisas till upplupet anskaffningsvärde är att de avtalsenliga kassaflödena enbart utgörs av återbetalning på utestående fordran och ränta på utestående fordran.

Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Tillgångar i denna värderingskategori är föremål för reservering för förväntade kreditförluster.

Följande finansiella tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde på grund av att tillgångarna innehas inom ramen för en affärsmodell vars mål är att inneha finansiella tillgångar i syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden samt att de avtalade villkoren för de tillgångarna ger vid bestämda tidpunkter upphov till kassaflöden som bara är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet;

- Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker
- Utlåning till kreditinstitut
- Utlåning till allmänheten

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

I kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat redovisas egenkapitalinstrument med strategiska syften. Orealiserade vinster och förluster redovisas som en förändring i verkligt värde reserven i eget kapital. I samband med avbokning av tillgången omklassificeras reserven till en omföring inom eget kapital (egetkapitalinstrument).

Sparbanken har klassificerat sina långsiktiga strategiska investeringar i noterade och onoterade aktier (egetkapitalinstrument) till att oåterkalleligt vara redovisade till verkligt värde via övrigt totalresultat. Denna värderingsprincip innebär att realiserade värdeförändringar redovisas i övrigt totalresultat. I samband med försäljning och bortbokning av aktier så redovisas det tidigare realiserade resultatet som en omföring mellan fond för verkligt värde till balanserat resultat. Utdelning redovisas som en intäkt när stämman tagit beslut om utdelning.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: dels finansiella tillgångar som obligatoriskt måste värderas till verkligt värde via resultaträkningen och dels sådana finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den s.k. Fair Value Option). Obligatorisk värdering till verkligt värde skall ske om de finansiella tillgångarna inte uppfyller kassaflödeskriterierna enligt IFRS 9.4.1.2.b. Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. För finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i resultatposten Nettoresultat av finansiella transaktioner.

Finansiella skulder

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper, dels finansiella skulder som utgör innehav för handelsändamål, dels finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori (Fair Value Option). I den förstnämnda delkategorin ingår Sparbankens derivat med negativt verkligt värde med undantag för derivat som är ett identifierat och effektivt säkringsinstrument. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

Andra finansiella skulder

Upplåning, inlåning samt övriga finansiella skulder, t ex leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Till vilken kategori företagets finansiella tillgångar och skulder hänförs framgår av not Finansiella tillgångar och skulder.

Finansiella garantier

Sparbankens utställda finansiella garantier innebär att Sparbanken har ett åtagande att ersätta innehavaren när innehavaren gör en förlust på grund av att specifik gäldenär inte fullgjort sina betalningar vid förfall till innehavaren i enlighet med ursprungliga eller ändrade avtalsvillkor. Finansiella garantiavtal redovisas initialt till verkligt värde, dvs. i normalfallet det belopp som Sparbanken erhållit i ersättning för den utställda garantin. Utställda finansiella garantier omfattas av Sparbankens beräkningar och redovisning av förväntade kreditförluster. Vid den efterföljande värderingen redovisas skulden för den finansiella garantin till det högre av det belopp som beräknats som förväntad kreditförlust och det belopp som ursprungligen redovisades efter avdrag, i tillämpliga fall, för ackumulerade periodiseringar. Sparbanken har ställt ut två typer av finansiella garantier;

Bankgarantier

I dessa avtal tar banken på sig en ansvarighet för att fullfölja kundens betalningsåtagande mot en tredje part, om kunden inte fullgör detta åtagande själv. Banken tar ut en avgift direkt av kunden i samband med utställandet av garantin.

Uttällda garantier vid förmedling av lån

I samband med förmedling av krediter, tar Sparbanken i vissa fall på sig en ansvarighet för konstaterade kreditförluster i de lån som Sparbanken förmedlat. Sparbanken reserverar för förväntade kreditförluster för dessa exponeringar i enlighet med de principer som banken i övrigt tillämpar. Banken redovisar intäkterna för förmedlingen av krediter i linje med sina principer för intäktsredovisning. Intäkterna från låneförmedlingen redovisas brutto som provisionsintäkt separat från förändringar i förlustreserver för förväntade kreditförluster.

Lånelöften

Med lånelöften avses i detta sammanhang dels (i) en ensidig utfästelse från Sparbanken att ge ut ett lån med på förhand bestämda villkor (t.ex. ränta) där låntagaren kan välja om han/hon vill ha lånet eller inte och dels (ii) ett avtal där både Sparbanken och låntagaren är bundna vid avtalsvillkoren i ett låneavtal som börjar löpa vid en tidpunkt i framtiden. För av Sparbanken lämnade lånelöften gäller att (a) det inte kan regleras netto, (b) Sparbanken har inte som praxis att sälja lånen när de lämnats enligt lånelöften och (c) låneräntan är inte lägre än marknadsräntan då lånelöftet lämnas. I det fall som lånelöftet lämnas till en låntagare där ett nedskrivningsbehov identifieras redan innan lånet betalats ut eller där utlåningsräntan inte täcker långivarens upplåningskostnader redovisar Sparbanken en avsättning beräknad som det diskonterade värdet av framtida förväntade betalningar om detta belopp är större än det periodiserade värdet av eventuellt mottagna avgifter för det lämnade låneåtagandet. Utställda låneåtaganden omfattas också av principerna om nedskrivningar (se avsnittet Kreditförluster och nedskrivningar av finansiella instrument nedan).

Derivat och säkringsredovisning

Sparbanken har valt att fortsätta tillämpa säkringsredovisningsreglerna i IAS 39.

Derivat redovisas initialt till verkligt värde per datumet som kontraktet ingås. Efterföljande redovisning sker till verkligt värde via resultaträkningen. Derivat som har ett positivt värde redovisas som tillgångar och derivat som har negativt värde som skulder.

Sparbankens derivatinstrument har anskaffats för att säkra de risker för ränte- och valutakurs exponeringar som Sparbanken är utsatt för. För att uppfylla kraven på säkringsredovisning enligt IAS 39 krävs att det finns en entydig koppling till den säkrade posten. Vidare krävs att säkringen effektivt skyddar den säkrade posten, att säkringsdokumentation upprättats och att effektiviteten kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Säkringsredovisning får bara tillämpas om säkringsrelationen kan förväntas vara mycket effektiv och i efterhand ha haft en effektivitet som ligger inom spannet 80-125%. I de fall förutsättningarna för säkringsredovisning inte längre är uppfyllda redovisas derivatinstrumentet till verkligt värde med värdeförändringen via resultaträkningen.

Sparbanken tillämpar säkringsredovisning för de ekonomiska säkringsrelationer där resultateffekten enligt Sparbankens uppfattning skulle bli alltför missvisande om säkringsredovisning inte tillämpas. För andra ekonomiska säkringar där resultatkonsekvensen av att inte tillämpa säkringsredovisning bedöms som mer begränsad tillämpas inte säkringsredovisning mot bakgrund av det administrativa merarbete som säkringsredovisning innebär.

Sparbankens säkringsinstrument vid säkringsredovisning utgörs främst av ränteswappar och räntetak. De poster som säkras och där säkringsredovisning tillämpas är:

1. ett belopp av fastförräntad utlåning (portföljsäkring)
2. ett belopp av utlåning med räntetak (portföljsäkring)

Den säkrade risken i de ovanstående posterna är:

- a) risken för förändring i verkligt värde på grund av förändringar i swapräntan (1)
- b) risken för förändring i verkligt värde av att räntan överstiger kundens lånetak (2)

Säkring av verkligt värde (portfölj)

Sparbanken tillämpar EU:s carve out version av IAS 39. När ett säkringsinstrument används för säkring av ett verkligt värde redovisas derivatet till verkligt värde i balansräkningen och den säkrade tillgången/skulden redovisas också den till verkligt värde avseende den säkrade risken. Risken för förändringar i verkligt värde i Sparbankens redovisning härrör från utlåning med fast ränta, vilket ger upphov till ränterisk. Värdeförändringen på derivatet redovisas i resultaträkningen tillsammans med värdeförändringen på den säkrade posten i resultaträkningen under posten Nettoresultat av finansiella poster till verkligt värde. Orealiserade värdeförändringar på säkringsinstrumenten redovisas bland Nettoresultat av finansiella transaktioner och räntekuponger (såväl upplupen som betald) bland ränteintäkterna.

För säkringsrelationen tillämpas säkring till verkligt värde. Den portföljmetod som tillämpas innebär att lånefordringarna fördelas ut i olika tidsspann utifrån förväntade ränteomförhandlingstidpunkter. I varje tidsspann har Sparbanken utsett det belopp som utifrån Sparbankens riskhanteringsstrategi är lämpligt att säkra och de anskaffade säkringsinstrumenten fördelas ut i dessa tidsspann. Månatligen utförs en effektivitetstest av säkringsrelationerna genom en jämförelse av förändringen i verkligt värde på säkringsinstrumentet med förändringen i verkligt värde på det säkrade beloppet med avseende på den säkrade risken i varje tidsspann. Om effektiviteten har varit inom 80-125 % redovisas en justering av värdet på det säkrade beloppet med den beräknade förändringen i verkligt värde på en separat rad i balansräkningen (Förändring i verkligt värde på räntesäkrad post i portföljsäkring). Till den del som säkringen inte varit effektiv redovisas detta i resultaträkningen. Om säkringsrelationen avbryts och den säkrade posten fortfarande finns i balansräkningen så påbörjas en periodisering enligt en rätlinjig metod på tidigare bokförda värdejusteringar.

Avbrott av säkringsredovisning

Om säkringsredovisning avbryts men den säkrade posten finns kvar i balansräkningen, periodiseras den tidigare redovisade värdejusteringen på den säkrade posten fram till den säkrade postens förväntade förfallotidpunkt. Om säkringsredovisningen avbryts och den säkrade posten inte längre redovisas i balansräkningen resultatförs den tidigare redovisade värdejusteringen på den säkrade posten omedelbart.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

För ekonomisk säkring av fordran eller skuld mot valutakursrisk används valutaterminer. För skydd mot valutarisk tillämpas inte säkringsredovisning eftersom en ekonomisk säkring avspeglas i redovisningen genom att både den underliggande fordran eller skulden och säkringsinstrumentet redovisas till balansdagens terminskurser och valutakursförändringarna redovisas över resultaträkningen.

Metoder för bestämning av verkligt värde

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser (med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterade säljkurser. Instrument som är noterade på en aktiv marknad återfinns i balansposterna Aktier och andelar samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar banken fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Banken kalibrerar med regelbundna intervall värderingstekniken och prövar dess giltighet genom att jämföra utfallen från värderingstekniken med priser från observerbara aktuella marknadstransaktioner i samma instrument. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument: räntebärande värdepapper (när prisnoteringar på en aktiv marknad inte finns tillgängliga), aktier (när kursnoteringar på en aktiv marknad inte finns tillgängliga), andra räntebärande tillgångar och skulder samt derivatinstrument (OTC-derivat). De tillämpade värderingsmodellerna kalibreras så att verkligt värde vid första redovisningen uppgår till transaktionspriset och förändringar i verkligt värde redovisas sedan löpande utifrån de förändringar som inträffat i de underliggande marknadsrisparametrarna.

OTC-Derivat

Värderingsteknikerna för OTC-derivat utgörs av analys av diskonterade kassaflöden samt etablerade optionsvärderingsmodeller. Värderingsmodellerna har utformats så att observerbara marknadspriser används när sådana finns tillgängliga. I de fall som observerbara marknadspriser inte finns tillgängliga använder banken ej observerbara modellparametrar. Banken kalibrerar modellernas parametrar löpande efter jämförelser mellan modellernas värde och utfallet av faktiska transaktioner på marknaden.

Aktier och räntebärande värdepapper

Verkligt värde för finansiella instrument som inte är derivatinstrument beräknas (i) med referens till finansiella instrument som i allt väsentligt är likadana eller till nyligen genomförda transaktioner i samma finansiella instrument alternativt om sådana uppgifter inte finns tillgängliga till (ii) framtida kassaflöden av kapitalbelopp och ränta diskonterade till aktuella marknadsräntor på balansdagen. I de fall diskonterade kassaflöden har använts, beräknas framtida kassaflöden på den av företagsledningen bästa bedömningen. Den diskonteringsränta som använts är marknadsbaserad ränta på liknande instrument på balansdagen. Då andra värderingsmodeller har använts är indata baserade på marknadsrelaterade data på balansdagen.

Innehav i onoterade aktier redovisas till ett uppskattat verkligt värde. Värdering sker med hjälp av en värderingsmodell som utifrån innehav i onoterade aktier redovisas till anskaffningsvärde i de fall ett tillförlitligt verkligt värde ej kan fastställas. Skälet till att de inte kunnat värderas till verkligt värde på ett tillförlitligt sätt är att det enligt bankledningen råder alltför stor osäkerhet i de framtida kassaflödena. Det redovisade värdet på onoterade aktier vars verkliga värden inte kunnat fastställas på ett tillförlitligt sätt uppgår till 83.100 tkr.

Kreditförluster och nedskrivningar på finansiella instrument

Redovisningsprinciperna innebär att förväntade kreditförluster redovisas för utlåning till allmänheten och övriga poster i balansräkningen som redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Vidare redovisas även förlustrereringar på off-balance exponeringarna lämnade låneåtagande (t.ex. outnyttjade checkräkningskrediter) och utställda finansiella garantier. Vid den initiala redovisningen redovisas en förlustrererv baserat på vad som statistiskt kan förväntas för de kommande 12 månaderna (steg 1). För det fall det uppstår en betydande ökning av kreditrisk, beräknas istället förlustrererv för hela den återstående förväntade löptiden (steg 2 eller om exponeringen betraktas som kreditförsämrad – steg 3).

Reserven för kreditförluster värderas enligt en modell för förväntade kreditförluster och speglar ett sannolikhetsvägt belopp som bestäms genom att utvärdera en rad möjliga utfall med hänsyn tagen till all rimlig och verifierbar information som är tillgänglig på rapporteringsdagen utan orimlig kostnad eller ansträngning. Kreditförlustrerervningarna värderas utifrån om det inträffat en betydande ökning av kreditrisken jämfört med första redovisningstillfället för ett instrument.

- Steg 1 omfattar finansiella instrument där ingen betydande ökning av kreditrisken inträffat sedan första redovisningstillfället och de motparter som omfattas av Sparbankens policy för låg kreditrisk vid rapporteringstillfället, en riskbedömning som motsvarar "investment grade" (tillämpas dock endast på värdepapper).
- Steg 2 omfattar finansiella instrument där en betydande ökning av kreditrisk inträffat sedan första redovisningstillfället men där det vid rapporteringstillfället saknas objektiva belägg för att fordran är osäker.
- Steg 3 omfattar finansiella instrument för vilka objektiva belägg har identifierats för att fordran är osäker.

För finansiella instrument som hänförs till steg 1 motsvarar reserveringen den kreditförlust som förväntas inträffa inom 12 månader och för finansiella instrument i steg 2 där en betydande ökning av kreditrisken har identifierats samt osäkra fordringar i steg 3 motsvarar reserveringen de förväntade kreditförlusterna för det finansiella instrumentets återstående löptid. De förväntade kreditförlusterna för det finansiella instrumentets återstående löptid representerar förluster från alla fallissemangshändelser som är möjliga under det finansiella instrumentets återstående löptid. De förväntade kreditförlusterna som förväntas inträffa inom 12 månader representerar den del av de förväntade kreditförlusterna för det finansiella instrumentets återstående löptid som beror av fallissemangshändelser inom 12 månader efter rapporteringsdagen.

Redovisning av förväntade kreditförluster – utlåning till allmänheten, utställda finansiella garantier och utställda låneåtaganden

Fastställande av en betydande ökning i kreditrisk

En kredit som varit föremål för en betydande ökning av kreditrisk ingår inte längre i steg 1 utan i steg 2 (förutsatt att den inte är kreditförsämrad). Sparbanken bedömer om det skett en betydande ökning av kreditrisk genom att använda en kombination av individuell och kollektiv information och kommer att spegla ökningen i kreditrisk på individuell instrument nivå. Den kvantitativa metod som används för bedömning av ökad kreditrisk utgörs av en framåtriktad skattning av varje enskild exponerings risk för fallissemang. Metoden utgår från bankens system för klassificering av kreditrisk. Skalan av ratingklasser går från 21 (som indikerar bästa riskklass) till klass 1 (som indikerar sämsta riskklass). Ratingskalorna är uppbyggda för fyra olika kundsegment. Beroende på vilken initial rating som ett lån haft så krävs ett visst antal steg på denna ratingskala mot en lägre rating för att ökningen av kreditrisk ska anses ha ökat betydligt. Ju lägre initial rating, desto färre steg av försämringar av rating krävs för att en betydande ökning av kreditrisk ska anses ha uppkommit. När låntagaren har förfallna obetalda belopp äldre än 30 dagar, så betraktas dessa exponeringar alltid som exponeringar som har en väsentlig ökning av kreditrisk. Om den interna ratingen i ett senare skede har förbättrats i tillräcklig grad så att en betydande ökning av kreditrisk inte längre föreligger vid jämförelse med rating vid initial redovisning, kommer krediten att återföras från steg 2 till steg 1.

Kreditförsämrade lån

Liksom enligt tidigare principer redovisas kommer förlustrererv redovisas för den återstående löptiden för kreditförsämrade exponeringar (tidigare benämnda osäkra lån) när en eller flera händelser som har en negativ inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena för den finansiella tillgången har inträffat (steg 3). Ett lån anses vara kreditförsämrat utifrån samma förutsättningar som enligt tidigare principer vid definitionen av osäkert lån dvs. när det är 90 dagar sent i betalningar eller när det finns andra belägg i form av observerbara uppgifter om följande händelser:

- a) Betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller låntagaren.
- b) Ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller oreglerade betalningar.
- c) Långgivaren eller låntagaren har, av ekonomiska eller avtalsmässiga skäl som sammanhänger med låntagarens ekonomiska svårigheter, beviljat en eftergift till låntagaren som långgivaren annars inte skulle överväga.
- d) Det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller annan finansiell rekonstruktion.

Om ett tidigare lån som ansetts vara kreditförsämrat inte längre är det, sker en omföring antingen till steg 2 (om det jämfört med när lånet lämnats föreligger en betydande ökning av kreditrisk) eller till steg 1.

Värdering av förväntade kreditförluster

Förväntade kreditförluster beräknas för varje individuell kreditexponering som den diskonterade produkten av sannolikheten för fallissemang (PD), kreditexponering vid fallissemang (EAD) och förlust vid fallissemang (LGD). Sparbankens definition av fallissemang ligger nära den regulatoriska definitionen av fallissemang eftersom den används vid kreditriskhantering och omfattar bland annat krediter som är 90 dagar försenade i betalningar. PD motsvarar sannolikheten för att en låntagare kommer att falla vid en given tidpunkt under den finansiella tillgångens återstående löptid. EAD motsvarar en förväntad kreditexponering vid fallissemangstidpunkten efter att hänsyn tagits till tidpunkten för avtalsenliga betalningar samt förväntat utnyttjande av revolverande krediter och lånelöften utanför balansräkningen. LGD motsvarar den förväntade kreditförlusten på en fallerad kreditexponering med hänsyn tagen till egenskaper hos motparten, säkerheter och produkttyp. Förväntade kreditförluster bestäms genom att beräkna PD, LGD och EAD för varje framtida månad fram till och med slutet av den förväntade löptiden av en kreditexponering. Dessa tre parametrar multipliceras och justeras med överlevnadssannolikheten eller sannolikheten för att kreditexponeringen inte har blivit förskottsbetald eller fallerad en tidigare månad. På detta sätt beräknas de månatliga förväntade kreditförlusterna vilka sedan diskonteras tillbaka till rapporteringsdagen med den ursprungliga effektivräntan och summeras. En summering av de månatliga förväntade kreditförlusterna fram till och med slutet av den förväntade löptiden ger de förväntade kreditförlusterna för tillgångens återstående löptid och summan av de kreditförluster som förväntas inträffa inom 12 månader ger de förväntade kreditförlusterna för de kommande 12 månaderna.

När de förväntade kreditförlusterna beräknas tar Sparbanken hänsyn till minst tre scenarier (ett basscenario, ett positivt och ett negativt scenario) med relevanta makroekonomiska variabler såsom BNP, bostadspriser och arbetslöshet. Riskparametrarna som används för att beräkna förväntade kreditförluster införlivar effekterna av makroekonomiska prognoser. Varje makroekonomiskt scenario tilldelas en sannolikhet och de förväntade kreditförlusterna erhålls som ett sannolikhetsvägt genomsnitt av de förväntade kreditförlusterna för varje scenario. I de fall effekten av relevanta faktorer inte fångas av riskmodeller använder Sparbanken sig av expertjusteringar.

Ett instruments löptid är relevant för både bedömningen av väsentligt ökad kreditrisk, vilken tar hänsyn till förändringar i sannolikheten för fallissemang för återstående löptid, och värderingen av förväntade kreditförluster för tillgångens återstående löptid. Generellt är förväntad löptid begränsad till den maximala avtalsperiod som Sparbanken är utsatt för kreditrisk även om en längre period överensstämmer med affärspraxis. Alla avtalsvillkor tas hänsyn till när förväntad löptid fastställs, inklusive återbetalnings-, förlängnings- och överföringsalternativ som är bindande för Sparbanken. Det enda undantaget från denna generella princip tillämpas på vissa revolverande krediter, såsom kreditkort, där förväntad löptid uppskattas baserat på den period som Sparbanken är exponerad för kreditrisk och där kreditförlusterna inte kan mildras genom riskhanteringsåtgärder. Denna så kallade beteendemässiga löptiden fastställs med användande av produktspecifik historisk data och sträcker sig upp till 10 år.

Sparbanken bedömer och beräknar förlustreserv för väsentliga osäkra kreditexponeringar individuellt och utan att använda indata från modeller. Reserveringar för kreditförluster för dessa kreditexponeringar fastställs genom att diskontera förväntade kassaflöden och ta hänsyn till minst två möjliga resultat som tar hänsyn till både makroekonomiska och icke-makroekonomiska (låntagarspecifika) scenarier.

Modifieringar

När ett lån modifieras men inte tas bort från balansräkningen görs fortsättningsvis en bedömning av väsentliga ökning i kreditrisken jämfört med den ursprungliga kreditrisken i nedskrivningssyfte. Modifieringar resulterar inte automatiskt i en minskning av kreditrisken och alla kvalitativa och kvantitativa indikatorer kommer att fortsätta bedömas. Vidare kommer en modifieringsvinst eller förlust redovisas i resultaträkningen på raden för kreditförluster och avser skillnaden i nuvärdet av de avtalsenliga kassaflödena diskonterat med den ursprungliga effektivräntan. När ett lån modifieras och tas bort från balansräkningen anses datumet då modifieringen gjordes vara det första redovisningstillfället för det nya lånet i syfte att bedöma nedskrivningsbehov, inklusive bedömningen av väsentliga ökning i kreditrisk. När ett nytt lån bedöms vara osäkert vid första redovisningstillfället klassificeras det som en köpt eller utgiven osäker fordran och stannar i steg 3 till dess lånet är återbetalt eller avskrivet.

Redovisning av förväntade kreditförluster – utlåning till kreditinstitut

Även Sparbankens utlåning till kreditinstitut är inom tillämpningsområdet för redovisning av förväntade kreditförluster. Eftersom all utlåning till kreditinstitut är återbetalningsbar på anfordran och utlåning bara sker till svenska kreditinstitut med god rating, så uppgår de förväntade kreditförlusterna till endast obetydliga belopp och Sparbanken väljer därför att inte redovisa några förväntade kreditförluster.

Presentation av kreditförluster i balansräkningen

För finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde presenteras reserveringar för kreditförluster i balansräkningen som en minskning av redovisat bruttovärde för tillgången. För låneåtaganden och finansiella garantiavtal redovisas de reserveringarna som en skuld inom raden Övriga skulder och avsättningar. I de fall ett finansiellt instrument består av två komponenter, ett lån och ett låneåtagande, såsom en revolverande checkräkningskredit, redovisar sparbanken reserven för kreditförluster separat för lånet och låneåtagandet.

En bortskrivning minskar det redovisade bruttovärdet för den finansiella tillgången. I resultaträkningen presenteras kreditförluster och bortskrivningar som kreditförluster. Bortskrivningar görs då förlusten anses beloppsmässigt slutligen fastställd och redovisas inom kreditförluster och representerar beloppet före inanspråktagandet av tidigare gjord reservering. Återbetalningar av bortskrivningar liksom återvinningar av reserveringar intäktsredovisas inom kreditförluster.

Redovisning i resultat- och balansräkning

Förlustreserverna redovisas på följande sätt i balansräkningen;

- För tillgångar redovisade till upplupet anskaffningsvärde; som nedskrivningar av tillgångarnas redovisade värde.
- För låneåtaganden och utställda finansiella garantier; på balansraden Avsättningar.

Förändringar i förlustreserver redovisas i resultaträkningen på raden Kreditförluster netto.

Bortskrivning av lånefordringar

Lånefordringar som klassificerats som kreditförsämrade skrivs bort från balansräkningen när banken inte har några rimliga förväntningar på att återvinna en fordran i sin helhet eller en del av den. Banken har inte någon rimlig förväntan på att återvinna fordran och anser förlusten vara konstaterad när konkursförvaltare lämnat uppskattning om utdelning i konkurs, skuldsanering fastställt, ackordsförslag antagits, fordran eftergivits på annat sätt eller när Kronofogdemyndighet eller bankens ombud (inkassoföretag) redovisar att utmätningsbara tillgångar saknas.

Efter bortskrivning redovisas lånefordringarna inte längre i balansräkningen. Återvinning på tidigare redovisade bortskrivningar redovisas som en minskning av kreditförluster på resultatraden kreditförluster netto.

lanspråktagen pant

Övertagen egendom för skyddande av lånefordran värderas enligt lägsta värdets princip, dvs. det lägre beloppet av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet om den övertagna egendomen inte är ett finansiellt instrument. Lanspråktagen pant som är finansiellt instrument värderas och redovisas i enlighet med bankens principer för värderingar av finansiella instrument. Det är dock ej tillåtet att redovisa finansiella instrument till upplupet anskaffningsvärde då det av Finansinspektionen inte anses förenligt med lagen om bank- och finansieringsrörelsens krav.

Övertagen egendom redovisas under samma tillgångspost som egendom av motsvarande slag som förvärvats på annat sätt. Intäkter och kostnader som avser övertagen egendom fördelas på motsvarande sätt som andra intäkter och kostnader i resultaträkningen. För fastigheter som Sparbanken övertagit för att skydda en fordran redovisas hyresintäkter under övriga rörelseintäkter och driftskostnader under övriga rörelsekostnader.

Materiella tillgångar

Ägda tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma Sparbanken till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Leasade tillgångar

Sparbanken tillämpar i enlighet med undantaget i RFR 2 inte IFRS 16 för redovisning av leasingavtal. Som leasetagare redovisas leasingavgifter som kostnad linjärt över leasingperioden och således redovisas inte nyttjanderätter och leasingkulder i balansräkning. De avtal där Sparbanken är leasegivare redovisas som operationella leasingavtal.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma Sparbanken till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet. Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utrangeras och kostnadsföres i samband med utbytet. Reparationer kostnadsföres löpande.

Avskrivningsprinciper

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod, mark skrivs inte av.

Beräknade nyttjandeperioder;

- byggnader, rörelsefastigheter	se nedan
- maskiner och andra tekniska anläggningar	5 - 12 år
- inventarier, verktyg och installationer	5 - 10 år

Rörelsefastigheterna består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Nyttjandeperioderna har bedömts variera mellan 10-100 år på dessa komponenter. Den redovisningsmässiga skillnaden mellan att tillämpa olika avskrivningsperioder för fastigheternas beståndsdelar i förhållande till avskrivning enligt tidigare redovisningsregler är emellertid försumbar. Sparbanken har därför valt att tillämpa avskrivning av fastigheten på 50 år, vilket överensstämmer med det skatterättsliga avdraget.

Använda avskrivningsmetoder och tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid varje års slut.

Nedskrivningar av materiella tillgångar

Nedskrivningsprövning

De redovisade värdena för Sparbankens tillgångar prövas vid varje balansdag för att bedöma om det finns indikation på nedskrivningsbehov. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas enligt IAS 36 tillgångens återvinningsvärde. En nedskrivning redovisas när en tillgångs redovisade värde överstiger återvinningsvärdet.

Återföring av nedskrivningar

En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts.

Ersättningar till anställda

Ersättningar efter avslutad anställning

Pensionering genom försäkring

Sparbankens pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal med Sparinstitutens Pensionskassa (SPK). Enligt IAS 19 är en avgiftsbestämd plan en plan för ersättningar efter avslutad anställning enligt vilka Sparbanken betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter om den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda som hänför sig till anställdas tjänstgöring under innevarande period och tidigare.

En förmånsbestämd pensionsplan definieras som annan plan för ersättningar efter avslutad anställning än avgiftsbestämd plan. Pensionsplanen för Sparbankens anställda har bedömts vara en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Detta innebär att Sparbanken kan komma att ha en rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter för tidigare intjänade pensioner. Sparbanken tillämpar inte reglerna i IAS 19 för redovisning av pensionsåtagande, utan förenklingsregeln i RFR2. Detta innebär att Sparbanken redovisar sina pensionsplaner som avgiftsbestämda innebärande att kostnaden redovisas till det belopp som aktuell premie belöper med. I förekommande fall redovisas upplupen premie om avisering inte erhållits för innevarande. Årets kostnader för dessa försäkringspremier framgår av not 10.

Sparbanken har utöver de kollektivavtalade tjänstepensionerna också i särskilda avtal utfäst till vissa anställda att den anställde kan avsluta sin tjänstgöring vid en tidigare tidpunkt än 65 års ålder och om en ytterligare ersättning än den som den kollektivavtalade pensionsförmånen då ger.

Även dessa pensionsplaner är tryggade via försäkringsavtal.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas endast om Sparbanken är bevisligen förpliktad, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls. En avsättning redovisas för den förväntade kostnaden för vinstandelsbetalningar när Sparbanken har en gällande rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda och förpliktelsen kan beräknas tillförlitligt.

Avsättningar

En avsättning skiljer sig från andra skulder genom att det råder ovisshet om betalningstidpunkt eller beloppets storlek för att reglera avsättningen. En avsättning redovisas i balansräkningen när det finns en befintlig legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Avsättningar görs med det belopp som är den bästa uppskattningen av det som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

Eventualförpliktelser

Upplysningar om eventualförpliktelser lämnas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräfts endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

3 FINANSIELLA RISKER

I Sparbankens verksamhet uppstår olika typer av finansiella risker som kreditrisker, marknadsrisker, likviditetsrisker och operativa risker. I syfte att begränsa och kontrollera risktagandet i verksamheten har Sparbankens styrelse, som ytterst ansvarig för den interna kontrollen i Sparbanken, fastställt policyer och instruktioner för kreditgivningen och den övriga finansverksamheten.

Sparbankens styrelse har det övergripande ansvaret för Sparbankens riskhantering. Styrelsen har i särskild instruktion inom vissa ramar delegerat ansvaret till olika andra funktioner. Dessa i sin tur rapporterar regelbundet till styrelsen.

Sparbankens riskhantering syftar till att identifiera och analysera de risker som Sparbanken har i sin verksamhet och att för dessa sätta lämpliga begränsningar (limiter) och försäkra att det finns kontroll på plats. Riskerna bevakas och kontroller görs löpande att limiter inte överskrids. Riskpolicyer och riskhanteringssystem går igenom regelbundet för att kontrollera att dessa är korrekta och t ex återspeglar gällande marknadsvillkor samt produkter och tjänster som erbjuds. Genom utbildning och tydliga processer skapar Sparbanken förutsättningar för en god riskkontroll, där varje anställd förstår sin roll och sitt ansvar.

Funktionen för riskkontroll är utlokaliserad på extern part. Funktionen är oberoende i förhållande till Sparbankens operativa affärsverksamhet. Funktionen är direkt underställd VD och rapporterar direkt till styrelsen enligt fastställt plan eller oftare när behov uppstår. Riskkontrollfunktionens uppgift är att analysera utvecklingen av riskerna samt vid behov föreslå ändringar i styrdokument och processer.

Kreditrisk

Med kredit-/motpartsrisik avses risken att Sparbanken inte erhåller betalning enligt överenskommelse och/eller kommer att göra en förlust på grund av motpartens oförmåga att infria sina förpliktelser. Detta omfattar också den risk som Sparbanken tar på sig när Sparbanken ställer ut finansiella garantier för att garantera en tredje parts betalningsfullgörande till innehavaren av den finansiella garantin. Till denna risk räknas också den risk som Sparbanken har i förmedlade lån till Swedbank Hypotek. I detta sistnämnda fall är emellertid förlustrisken begränsad till under året intjänad förmedlingsprovision. Den bakomliggande transaktionen kan avse en kredit, en garanti, ett värdepapper eller ett derivatinstrument.

Styrelsen har det övergripande ansvaret för Sparbankens kreditriskexponering. Styrelsen har i särskild instruktion inom vissa ramar delegerat ansvaret till olika kreditdelegationer. Kreditdelegationernas beslut hålls tillgängliga för styrelsen.

Sparbankens kreditgivning präglas av högt uppställda mål med avseende på etik, kvalitet och kontroll. En genomgående princip är bl a att alla kreditbeslut i Sparbanken normalt fattas av minst två personer. Trots att kreditrisken utgör Sparbankens största riskexponering är Sparbankens kreditförluster jämförelsevis små i förhållande till utestående kreditvolym.

Den avgörande bedömningsgrunden för Sparbankens kreditgivning, som utifrån låntagarnas hemvist i huvudsak är geografiskt hänförliga till Sparbankens verksamhetsområde, är låntagarnas återbetalningsförmåga. För att ytterligare minska risken är merparten av Sparbankens krediter dessutom säkerställda med pantbrev i fastigheter och andra bankmässiga säkerheter. Sparbanken strävar efter en god riskspridning. För att begränsa kredit- och motpartsrisker i Sparbankens värdepappersportfölj tillåts endast placeringar inom vissa beloppsmässiga ramar och till motparter i enlighet med den av styrelsen fastställda finanspolicyen.

Större kreditengagemang (kredittagarens samtliga egna förbindelser och ansvarsförbindelser) omprövas minst en gång årligen i behörig kreditbeviljande instans. För större företagsengagemang tillämpas riskklassificering i samband med nybeviljning av kredit och i samband med den årliga omprövningen. Riskklassificeringssystemet innebär att krediterna klassificeras i olika riskklasser beroende på risken för obestånd och risken vid ett eventuellt obestånd.

Klassificeringen syftar till att uppskatta sannolikheten för fallissemang inom ett år och uttrycks på en skala med 23 klasser där 0 representerar störst risk och 21 representerar lägst risk, samt en klass för fallissemang.

Fördelning klassificering	Sannolikhet för fallissemang (%)	
Låg risk	21-13	<0,42
Normal risk	9-12	0,42-1,7
Förhöjd risk	6-8	1,7-4,8
Hög risk	0-5	>4,80
Fallerade	Fallerade	100

Sparbankens rutiner för övervakning av förfallna betalningar och oreglerade fordringar syftar till att minimera kreditförlusterna genom en tidig upptäckt av betalningsproblem hos kredittagarna och en åtföljande snabb handläggning av förekommande kravärenden. Övervakningen sker med stöd av ett särskilt kravsystem som med automatik bevakar och påminner om när kravåtgärd är erforderlig.

Sparbankens metod för beräkning och redovisning av förväntade kreditförluster baserar sig på data och annan information som skapats inom ramen för Sparbankens metoder för hantering och övervakning av kreditrisk. I sin kreditgivning använder sig Sparbanken av två huvudsakliga system för att bedöma återbetalningsförmåga beroende på om låntagaren är en privatperson eller företag. I båda fallen leder det till att krediten hänförs till en viss riskklass (RFF) som är sammankopplad med en förväntad risk för fallissemang. Sparbanken baserar sin indelning i stadierna 1-3 vid beräkningen av förväntade kreditförluster i hög utsträckning på förflyttningar mellan dessa riskklasser. Vidare finns mer kvalitativa bedömningar med i denna indelning som görs i det interna forum som träffas en gång per månad för att fånga andra indikationer som tyder på eventuell förändrad återbetalningsförmåga.

Sparbanken använder den s.k. schablonmetoden för beräkning av kapitalkrav för kreditrisk. Sparbanken har trots detta tillgång till historisk data avseende risk för fallissemang (PD), förlust givet fallissemang (LGD) och exponering vid fallissemang (EAD) som används vid beräkningarna av förväntade kreditförluster i redovisningen. När det gäller de antaganden som tillämpas av Sparbanken om olika makroparametrars utveckling i framtiden utgör dessa inte någon del av Sparbankens hantering av kreditrisk utan tillämpas endast i redovisningen.

Kreditkvalitet

Sparbanken följer årligen upp och rapporterar kreditgivningen på företagsengagemang enligt särskilda riktlinjer för att säkerställa kreditkvaliteten i banken. Ett riskklassificeringsverktyg är inbyggt i kreditberedningssystemet för att bedöma kvaliteten i engagemangen. Riskklassificeringsverktyget tar hänsyn till företagens nyckeltal, extern skötsamhet (UC) samt intern skötsamhet.

För privata engagemang används ett scoringssystem anpassat för att säkerställa kvaliteten på nybeviljade krediter till privatpersoner. Både internt samt externt beteende vägs ihop för att få fram ett risktal. Scoringssystemet för både privat och företag används även av Swedbank samt andra fristående sparbanker.

Kvaliteten på Sparbankens kreditengagemang bedöms som god.

Koncentrationsrisker

Då Sparbanken verkar inom ett geografiskt begränsat område är Sparbankens utlåningsportfölj inte oändligt granulerad. Detta innebär att det i utlåningsportföljen uppstår vissa koncentrationsrisker. Sparbanken har beaktat dessa risker vid upprättandet av den Interna Kapital- och Likviditetsutvärderingen (IKLU).

Sparbankens kreditriskexponering brutto och netto samt koncentrationer med avseende på motparter samt lånefordringar per kategori av låntagare visas i tabeller nedan.

Kreditriskexponering uppdelat på kreditbetyg för finansiella tillgångar 2021-12-31

Tkr	Steg 1	Steg 2	Steg 3 (ej köpta eller utgivna kreditförsämrade)	Steg 3 (köpta eller utgivna kreditförsämrade)	Totalt
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker					
Låg risk	1 873	0	0	0	1 873
Totalt redovisat värde	1 873	0	0	0	1 873
Utlåning till kreditinstitut					
Låg risk	680 992	0	0	0	680 992
Totalt redovisat värde	680 992	0	0	0	680 992
Utlåning till allmänheten					
Låg risk (riskklass 13-21)	5 119 299	19 425	0	0	5 138 724
Normal risk (riskklass 9-12)	2 421 192	88 144	0	0	2 509 336
Förhöjd risk (riskklass 6-8)	642 760	333 400	9 002	0	985 162
Hög risk (riskklass 0-5)	76 310	90 367	21 875	0	188 552
Fallerade	0	0	3 529	0	3 529
Förlustreservering	-7 009	-7 722	-14 575	0	-29 305
Totalt redovisat värde	8 252 552	523 614	19 831	0	8 795 998
Totalt förlustreservering	-7 009	-7 722	-14 575	0	-29 305
Totalt, redovisat värde	8 935 417	523 614	19 831	0	9 478 863

Kreditriskexponering uppdelat på kreditbetyg för finansiella tillgångar 2020-12-31

Tkr	Steg 1	Steg 2	Steg 3 (ej köpta eller utgivna kreditförsämrade)	Steg 3 (köpta eller utgivna kreditförsämrade)	Totalt
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker					
Låg risk	2 018	0	0	0	2 018
Totalt redovisat värde	2 018	0	0	0	2 018
Utlåning till kreditinstitut					
Låg risk	868 069	0	0	0	868 069
Totalt redovisat värde	868 069	0	0	0	868 069
Utlåning till allmänheten					
Låg risk (riskklass 13-21)	5 262 314	22 945	0	0	5 285 259
Normal risk (riskklass 9-12)	1 493 185	115 600	0	0	1 608 785
Förhöjd risk (riskklass 6-8)	611 456	435 135	565	0	1 047 156
Hög risk (riskklass 0-5)	34 705	44 581	6 317	0	85 603
Fallerade	0	0	25 112	0	25 112
Förlustreservering	-4 594	-9 411	-16 439	0	-30 444
Totalt redovisat värde	7 397 066	608 850	15 555	0	8 021 472
Totalt förlustreservering	-4 594	-9 411	-16 439	0	-30 444
Totalt, redovisat värde	8 267 153	608 850	15 555	0	8 891 559

Utöver vad som framgår i tabellen ovan så har Sparbanken förmedlat lån om totalt 2.634.940 tkr (2.369.477 tkr) till andra banker. För dessa förmedlade lån har Sparbanken en ansvarighet för konstaterade kreditförluster som maximalt uppgår till årets intjänade förmedlingsprovision. Dessa provisioner uppgick 2021 till 19.303 tkr (14.246 tkr). Den totala förlustreserveringen för de förmedlade lånen uppgår till 191 tkr.

Maximal exponering för kreditrisk samt värde av säkerheter för finansiella tillgångar som är föremål för förlusträservering enligt IFRS 9

Kreditriskexponering, brutto och netto 2021	Total kreditrisk-exponering (före nedskrivning)		Redovisat värde	Värde av säkerheter	Total kreditrisk-exponering efter avdrag säkerheter
	Nedskrivning	Nedskrivning			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	1 873	0	1 873	0	1 873
Utlåning till kreditinstitut	680 992	0	680 992	0	680 992
Utlåning till allmänheten					
Krediter¹ mot säkerhet av:					
Statlig och kommunal borgen ²	16 499	25	16 474	16 474	0
Pantbrev i villa- och fritidsfastigheter ³	4 172 398	1 699	4 170 699	3 993 906	176 793
Pantbrev i flerfamiljsfastigheter ⁴	1 089 168	1 369	1 087 799	998 602	89 197
Pantbrev i jordbruksfastigheter	1 282 888	2 220	1 280 668	1 273 245	7 423
Pantbrev i andra näringsfastigheter	1 111 386	1 912	1 109 474	1 092 445	17 029
Företagsinteckning	148 374	2 005	146 369	141 499	4 870
Övriga ⁵	1 004 590	20 073	984 517	0	984 517
varav: kreditinstitut	0	0	0	0	0
Summa	8 825 303	29 305	8 795 998	7 516 171	1 279 829
Åtaganden					
Utställda lånelöften	586 057	1 433	584 624	0	584 624
Utställda finansiella garantier	96 298	813	95 485	0	95 485
Åtaganden	587 118	1 624	585 494	0	585 494
Summa	1 269 473	3 870	1 265 603	0	1 265 603
Total kreditriskexponering	10 777 641	33 175	10 744 466	7 516 171	3 228 297

Kreditriskexponering, brutto och netto 2020	Total kreditrisk-exponering (före nedskrivning)		Redovisat värde	Värde av säkerheter	Total kreditrisk-exponering efter avdrag säkerheter
	Nedskrivning	Nedskrivning			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	2 018	0	2 018	0	2 018
Utlåning till kreditinstitut	868 069	0	868 069	0	868 069
Utlåning till allmänheten					
Krediter¹ mot säkerhet av:					
Statlig och kommunal borgen ²	29 614	120	29 494	29 494	0
Pantbrev i villa- och fritidsfastigheter ³	4 031 640	1 351	4 030 289	3 876 332	153 957
Pantbrev i flerfamiljsfastigheter ⁴	891 104	750	890 354	870 821	19 533
Pantbrev i jordbruksfastigheter	1 127 956	984	1 126 972	1 118 241	8 731
Pantbrev i andra näringsfastigheter	1 163 292	6 644	1 156 648	1 140 423	16 225
Företagsinteckning	149 112	3 431	145 681	142 347	3 334
Övriga ⁵	659 198	17 162	642 036	0	642 036
varav: kreditinstitut	0	0	0	0	0
Summa	8 051 916	30 444	8 021 472	7 177 658	843 816
Åtaganden					
Utställda lånelöften	512 136	714	511 422	0	511 422
Utställda finansiella garantier	125 105	1 582	123 523	0	123 523
Ej utnyttjade krediter i räkning	522 474	2 476	519 998	0	519 998
Summa	1 159 715	4 772	1 154 943	0	1 154 943
Total kreditriskexponering	10 081 718	35 216	10 046 502	7 177 658	2 868 846

¹ Med kredit avses fordringar och andra placeringar i värdepapper, dock ej aktier, i balansräkningen samt kreditåtaganden utanför balansräkningen, exempelvis, garantier och borgensåtaganden. Säkerheterna är upptagna till bedömda marknadsvärden vid utlåningstillfället eller senare uppdatering.

² inklusive krediter till stat och kommun

³ inklusive bostadsrätter

⁴ inklusive bostadsrättsföreningar

⁵ inklusive krediter utan säkerhet samt ej utnyttjade krediter i räkning

⁶ I detta exempel utgår vi från Standard and Poor's eller likvärdigt ratinginstitut.

Maximal exponering för kreditrisk för finansiella tillgångar som inte är föremål för förlustreservering

Kreditriskexponering 2021-12-31 <i>tkr</i>	Kreditriskexponering	Värde av säkerheter	Kreditriskexponering med hänsyn till säkerheter
Belåningsbara statsskuldsförbindelser			
- AAA ¹	162 801	0	162 801
- AA	74 714	0	74 714
Summa	237 515	0	237 515
Obligationer och andra räntebärande			
- AAA	346 562	0	346 562
- AA	10 902	0	10 902
- A	86 689	0	86 689
- BBB eller lägre	137 544	0	137 544
- utan rating	51 462	0	51 462
Summa	633 159	0	633 159
Derivat	7 746	0	7 746
Total kreditriskexponering	878 420	0	878 420

¹ I detta exempel utgår vi från Standard and Poor's eller likvärdigt ratinginstitut.

Kreditriskexponering 2020-12-31 <i>tkr</i>	Kreditriskexponering	Värde av säkerheter	Kreditriskexponering med hänsyn till säkerheter
Belåningsbara statsskuldsförbindelser			
- AAA ¹	154 242	0	154 242
- AA	38 699	0	38 699
Summa	192 941	0	192 941
Obligationer och andra räntebärande			
- AAA	351 542	0	351 542
- AA	10 910	0	10 910
- A	94 086	0	94 086
- BBB eller lägre	172 585	0	172 585
- utan rating	192 072	0	192 072
Summa	821 195	0	821 194
Derivat	36	0	36
Total kreditriskexponering	1 014 172	0	1 014 171

¹ I detta exempel utgår vi från Standard and Poor's eller likvärdigt ratinginstitut.

Kvittningsavtal och liknande avtal

Sparbanken ingår i derivatavtal under International Swaps and Derivatives Association (ISDA) master nettingavtal. Avtalen innebär att när en motpart inte kan reglera sina åtaganden enligt samtliga transaktioner avbryts avtalet och alla utestående mellanhavanden skall regleras med ett nettobelopp. ISDA-avtalen uppfyller inte kriterierna för kvittning i balansräkningen. Detta beror på att kvittning enligt ISDA-avtalen endast är tillåten om motparten eller Sparbanken inte kan reglera sina åtaganden. Därtill är det inte heller motparten eller Sparbankens avsikt att reglera mellanhavanden på nettobasis eller vid samma tidpunkt.

Upplysningarna i tabellen nedan visar finansiella instrument som omfattas av ett rättsligt bindande ramtaval om nettning eller ett liknande avtal.

2021

Tkr	Brutto- belopp	Kvittning i balans- räkningen	Netto- belopp i balans- räkningen
Finansiella tillgångar			
Derivat som innehas för handel	21	0	21
Derivat för verkligt värde säkring	7 725	0	7 725
Summa	7 746	0	7 746
Finansiella skulder			
Derivat som innehas för handel	0	0	0
Summa	0	0	0

2020

Tkr	Brutto- belopp	Kvittning i balans- räkningen	Netto- belopp i balans- räkningen
Finansiella tillgångar			
Derivat som innehas för handel	31	0	31
Derivat för verkligt värde säkring	5	0	5
Summa	36	0	36
Finansiella skulder			
Derivat som innehas för handel	13 810	0	13 810
Summa	13 810	0	13 810

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att Sparbanken får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med sina finansiella skulder. Likviditetsrisk kan även uttryckas som risken för förlust eller försämrad intjäningsförmåga till följd av att Sparbankens betalningsåtaganden inte kan fullgöras i rätt tid. Likviditetsrisker uppstår då tillgångar och skulder inklusive derivatinstrument har olika löptider.

Sparbankens riskhantering fokuserar här på att skapa likviditetsresurser och på portföljstrukturer. Det innebär att placeringar framförallt görs i likvida värdepapper, d v s värdepapper som handlas på en fungerande marknad. Likviditeten bevakas löpande och stresstester utförs för olika scenarios.

Sparbanken ska ha en likviditetsreserv bestående av obligationer utgivna av svenska staten eller svensk kommun, utlåning till kreditinstitut, säkerställda bostadsobligationer belåningsbara i Riksbanken och andra likvida placeringar. Denna likviditetsreserv inklusive andra likviditetsskapande åtgärder ska minst uppgå till 15% av Sparbankens inlåning från allmänheten.

Sparbankens likviditetsexponering med avseende på återstående löptider på tillgångar och skulder framgår av tabellen nedan. Även den kassaflödesanalys, som finns intagen på annat ställe i årsredovisningen, belyser Sparbankens likviditetssituation.

Likviditetsflöden 2021

	Odiskonterade kassaflöden - kontraktuellt återstående löptid							Summa nominella kassaflöden
	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid		
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavande hos centralbanken	0	0	0	0	0	1 873	1 873	
Belåningsbara statskuldsförbindelser	0	484	24 093	214 676	0	0	239 254	
Utlåning till kreditinstitut	680 992	0	0	0	0	0	680 992	
Utlåning till allmänheten	0	468 826	1 388 125	3 083 951	5 499 797	0	10 440 698	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	66 567	36 987	480 861	50 000	0	634 415	
Övriga tillgångar	226	11 213	2 818	0	0	150 473	164 730	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	0	21 955	1 355	0	0	0	23 310	
Summa tillgångar	681 218	569 045	1 453 378	3 779 488	5 549 797	152 346	12 185 272	
Skulder								
Skulder till kreditinstitut	45 472	665	4 960	206 650	0	0	257 747	
Inlåning fr allmänheten	8 137 138	140 108	130 580	6 990	0	0	8 414 816	
Derivat	0	2 158	5 471	16 043	514	0	24 186	
Emitterade värdepapper	0	825	302 066	300 416	0	0	603 307	
Övriga skulder	0	30 304	0	0	0	0	30 304	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	0	13 925	0	3 500	0	0	17 425	
Summa skulder	8 182 610	187 985	443 077	533 599	514	0	9 347 785	
Oredovisade lånelöften	0	256 253	329 804	0	0	0	586 057	
Outnyttjad del av beviljade krediter	587 118	0	0	0	0	0	587 118	
Total skillnad	-8 088 510	124 807	680 497	3 245 889	5 549 283	152 346	1 664 312	

	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid	Summa nominella kassaflöden
Tillgångar							
Kassa och tillgodohavande hos centralbanken	0	0	0	0	0	2 018	2 018
Belåningsbara statsskuldförbindelser	0	483	868	141 894	50 086	0	193 332
Utlåning till kreditinstitut	854 469	0	0	0	0	13 600	868 069
Utlåning till allmänheten	0	420 997	1 263 000	2 482 137	5 301 448	0	9 467 581
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	137 092	32 596	662 536	20 800	0	853 024
Övriga tillgångar	224	0	5 045	0	0	133 054	138 323
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	0	19 286	2 592	0	0	0	21 878
Summa tillgångar	854 693	577 858	1 304 101	3 286 567	5 372 334	148 672	11 544 225
Skulder							
Skulder till kreditinstitut	5 402	90 721	5 001	209 310	0	0	310 434
Inlåning fr allmänheten	7 393 177	180 292	141 554	4 481	0	0	7 719 504
Derivat	0	1 958	5 517	13 944	328	0	21 747
Emitterade värdepapper	0	301 372	2 709	603 664	0	0	907 745
Övriga skulder	0	24 444	0	0	0	0	24 444
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	0	5 706	0	3 080	0	0	8 786
Summa skulder	7 398 579	604 493	154 781	834 479	328	0	8 992 660
Oredovisade lånelöften	0	277 733	234 403	0	0	0	512 136
Outnyttjad del av beviljade krediter	522 474	0	0	0	0	0	522 474
Total skillnad	-7 066 360	-304 368	914 917	2 452 088	5 372 006	148 672	1 516 955

Sparbankens bedömning är att de förväntade tidpunkterna för återvinning i stort sett överensstämmer med ovanstående tabeller. För poster utan löptid (kassa, övriga tillgångar) bedöms återvinningstidpunkterna inte överstiga ett år.

Marknadsrisk

Marknadsrisk är att risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Det finns tre typer av marknadsrisk: valutarisk, ränterisk och andra prISRISKER. I finansiell verksamhet utgörs de viktigaste marknadsriskerna av ränterisker, valutarisker och aktiekursrisker (prISRISK). I Sparbankens fall utgör ränterisken och aktiekursrisken de övervägande marknadsriskerna.

Ränterisk definieras som risken för att marknadsvärdet på Sparbankens fastförräntade tillgångar sjunker då marknadsräntan stiger. Graden av ränterisk, eller prISRISK, ökar med åtagandets löptid. En annan form av ränterisk är inkomstrisken, d v s risken för att räntenettet försämras i ett förändrat ränteläge genom att räntebindingstiden är olika för tillgångar och skulder.

Valutarisk uppstår till följd av att tillgångar och skulder i samma utländska valuta storleksmässigt inte överensstämmer.

Aktiekursrisk är risken för att marknadsvärdet på en aktieplacering sjunker till följd av bl a samhällsekonomiska faktorer.

Ränterisk

Ränterisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadsräntor. Ränterisk kan således dels bestå av förändring i verkligt värde, prISRISK, dels förändringar i kassaflöde, kassaflödesrisk. En betydande faktor som påverkar ränterisken är räntebindingstiden. Långa räntebindingstider motverkar kassaflödesrisken men ökar prISRISKEN. Kortare räntebindingstider motverkar prISRISKEN men ökar kassaflödesrisken.

I enlighet med Sparbankens riskpolicy kontrolleras de finansiella riskerna i verksamheten med limiter. Beträffande ränteriskerna innebär detta t ex att räntebindingstiderna på Sparbankens räntebärande placeringar måste hålla sig inom vissa tids- och beloppsmässiga ramar. För att säkra sig mot ränterisken i Sparbankens fastförräntade utlåning har Sparbanken ingått ränteswapavtal, dvs avtal enligt vilka Sparbanken betalar fast ränta och erhåller rörlig ränta. Ett sätt att indikativt mäta ränterisken är en s k gap-analys, som återfinns nedan, som visar räntebindingstiderna för Sparbankens tillgångar och skulder i balansräkningen samt poster utanför balansräkningen. Analysen visar att vid en förändring av marknadsräntan med en procentenhet minskar/ökar räntenettet för kommande 12-månadersperiod med -6.939 tkr (få -544 tkr).

Den momentana resultateffekten vid en ökning av marknadsräntan med 1 procentenhet är 28.695 tkr (21.031 tkr). Ökning på den momentana effekten beror framförallt på ett minskat innehav i räntebärande värdepapper. Per 2021-12-31 uppgår Sparbankens marknadsvärde på räntebärande värdepapper till 633.159 tkr (821.195 tkr).

Hantering av Sparbankens ränteeponering är centraliserad, vilket innebär att finanskommittén ansvarar för att identifiera och hantera denna exponering.

Enligt finanspolicyen får Sparbankens ränterisk uppgå till mellan -1 och +3 år mätt som duration i eget kapital. Derivatinstrument som exempelvis ränteswapkontrakt och räntecapar (tak) används för att hantera ränterisken. I redovisningen tillämpas säkringsredovisning när en effektiv koppling finns mellan säkrat lån och räntecapen, se vidare i not om redovisningsprinciper. Per den 31 december 2021 var durationen i eget kapital 2,21år.

Per den 31 december 2021 hade Sparbanken ränteswapar med ett kontraktsvärde på 2.189.000 tkr (2.253.000 tkr) och räntetak på 75.000 tkr (115.000 tkr).

Swaparnas verkliga värde netto uppgick den 31 december 2021 till 7.715 tkr (-13.810 tkr) och räntetakens marknadsvärde till 30 tkr (7 tkr).

2021

Räntebindingstider för tillgångar och skulder - Räntexponering

	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar									
Kassa	0	0	0	0	0	0	0	1 873	1 873
Belåningsbara statsskuld-förbindelser	23 186	0	0	0	45 247	169 082	0	0	237 515
Utlåning till kreditinstitut	680 992	0	0	0	0	0	0	0	680 992
Utlåning till allmänheten	5 241 305	106 544	163 195	414 424	1 748 746	1 059 604	62 179	0	8 795 998
Förändring i verkligt värde på säkrat belopp i portföljsäkring	-15 942	0	0	0	0	0	0	0	-15 942
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	109 849	135 943	46 941	193 480	36 638	56 958	53 350	0	633 159
Övriga tillgångar	0	0	2 818	0	0	0	0	800 306	803 124
Summa	6 039 390	242 487	212 954	607 904	1 830 631	1 285 644	115 529	802 179	11 136 719
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	45 472	0	0	0	0	200 000	0	0	245 472
Inlåning från allmänheten	8 185 491	91 648	77 655	52 725	6 707	200	0	0	8 414 426
Upplåning från allm	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Förändring i verkligt värde på säkrat belopp i portföljsäkring	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Emitterade värdepapper	0	600 242	0	0	0	0	0	0	600 242
Övriga skulder	0	0	0	0	0	0	0	54 578	54 578
Efterställda skulder	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eget kapital	0	0	0	0	0	0	0	1 822 000	1 822 000
Summa skulder och eget kapital	8 230 963	691 890	77 655	52 725	6 707	200 200	0	1 876 578	11 136 719
Differens tillgångar och skulder	-2 191 573	-449 403	135 299	555 179	1 823 924	1 085 444	115 529	-1 074 399	
Räntederivat, fast ränta erhålls ¹	560 000	1 629 000	0	0	0	0	0	0	2 189 000
Räntederivat, fast ränta erläggs ²	50 000	150 000	150 000	280 000	752 000	762 000	45 000	0	2 189 000
Kumulativ exponering	-1 681 573	-651 976	-666 677	-391 498	680 426	1 003 870	1 074 399	0	

2020

Räntebindingstider för tillgångar och skulder - Räntexponering

	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar									
Kassa	0	0	0	0	0	0	0	2 018	2 018
Belåningsbara statsskuld-förbindelser	23 415	0	0	0	30 217	87 577	51 732	0	192 941
Utlåning till kreditinstitut	868 069	0	0	0	0	0	0	0	868 069
Utlåning till allmänheten	5 177 449	64 860	125 519	345 659	1 373 351	887 198	47 436	0	8 021 472
Förändring i verkligt värde på säkrat belopp i portföljsäkring	346	0	0	0	0	0	0	0	346
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	85 893	333 874	53 738	0	59 152	266 964	21 573	0	821 195
Övriga tillgångar	0	0	5 045	0	0	0	0	653 361	658 406
Summa	6 155 172	398 734	184 302	345 659	1 462 720	1 241 739	120 741	655 379	10 564 447
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	95 402	0	0	0	0	200 000	0	0	295 402
Inlåning från allmänheten	7 431 559	141 639	131 639	9 708	3 972	450	0	0	7 718 967
Upplåning från allm	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Förändring i verkligt värde på säkrat belopp i portföljsäkring	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Emitterade värdepapper	0	900 402	0	0	0	0	0	0	900 402
Övriga skulder	0	0	0	0	0	0	0	53 760	53 760
Efterställda skulder	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eget kapital	0	0	0	0	0	0	0	1 595 915	1 595 915
Summa skulder och eget kapital	7 526 961	1 042 041	131 639	9 708	3 972	200 450	0	1 649 675	10 564 447
Differens tillgångar och skulder	-1 371 789	-643 307	52 663	335 951	1 458 748	1 041 289	120 741	-994 296	
Räntederivat, fast ränta erhålls ¹	510 000	1 743 000	0	0	0	0	0	0	2 253 000
Räntederivat, fast ränta erläggs ²	0	100 000	150 000	339 000	892 000	740 000	32 000	0	2 253 000
Kumulativ exponering	-861 789	137 904	40 567	37 518	604 266	905 555	994 296	0	

¹ & ² Nominellt värde

Sparbankens exponering mot referensräntor mm

Stibor är föremål för en revidering med målsättningen att uppfylla de kriterier som ställs upp i den s.k. benchmarkförordningen. Någon reviderad Stibor är dock ännu inte godkänd. Parallellt med detta arbete lanserade Riksbanken den nya riskfria referensräntan Swestr som en alternativ referensränta till Stibor. Swestr är alltså nu en officiell referensränta jämte Stibor dock utan något datum för att avveckla Stibor. Sparbankens bedömning är att 3 M Stibor kommer att fortsätta kvoterats om än inom ramen för en ny regi samt att det inte kommer att bli nödvändigt av regulatoriskt skäl att genomföra motsvarande byte från en tidigare referensränta till en ny riskfri ränta.

Det pågår arbeten i många länder med att reformera de nuvarande referensräntorna (ofta benämnda IBOR). Sparbanken har exponeringar mot referensräntor endast i Stibor.

Sparbanken har direkta exponeringar mot Stibor i

- räntederivat med rörlig ränta som används till att säkra räntebunden utlåning (sammanlagt nominellt värde 2.189.000 tkr)
- investeringar i obligationer med rörlig ränta (sammanlagt nominellt värde 368.585 tkr)
- företagsutlåning med rörlig ränta (sammanlagt nominellt värde 1.364.090 tkr).
- emitterade värdepapper med rörlig ränta (sammanlagt nominellt värde 600.000 tkr)

Vidare finns det kundräntor i utlåningstransaktioner som mer indirekt påverkas av eller bygger på Stibor.

Valutarisk

Valutarisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i valutakurser. I balansräkningen finns mindre volymer in- och utlåning i utländsk valuta samt valutaterminer. Dessa positioner är täckta genom identiska motaffärer med Swedbank AB. Den valutarisk som Sparbanken är utsatt för är således begränsad till lagret av resevaluta.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från en aktie varierar på grund av förändringar i marknadspriser (oavsett om förändringarna orsakas av faktorer relaterade specifikt till den aktien eller dess emittent, eller faktorer som påverkar alla liknande finansiella instrument som handlas med på marknaden).

Sparbanken innehar aktier och andelar dels som ett led i finansförvaltningen och dels som ett strategiskt innehav av aktier i Swedbank AB, Indecap Holding AB m.m.

Aktierna i Swedbank AB och övriga strategiska aktieinnehav värderas som "Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat" vilket innebär att värdeförändringen sker i övrigt totalresultat, medan aktier och andelar i Finansförvaltningen värderas som "Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen".

Enligt ovanstående definition skulle en generell förändring med 1 procentenhet av aktiekurserna påverka Sparbankens resultat före skatt med approximativt 1.303 tkr (1.301 tkr) för året som slutar 31 december 2021 samt påverka eget kapital med 5.202 tkr (4.185 tkr).

Operativa risker

Med operativ risk avses risken för att fel eller brister i administrativa rutiner leder till oväntade ekonomiska eller förtroendemässiga förluster. Dessa kan exempelvis orsakas av bristande intern kontroll, bristfälliga system eller teknisk utrustning. Även risken för oegentligheter, internt eller externt, ingår i den operativa risken.

De operativa riskerna motverkas genom intern kontroll. Upprätthållandet av en god intern kontroll är en ständigt pågående process i Sparbanken, som bl a omfattar

- kravet på att det skall finnas ändamålsenliga rutiner och instruktioner,
- klart definierad ansvars- och arbetsfördelning för medarbetarna,
- IT-stöd i form av ekonomi-, kredit och inlåningssystem med inbyggda maskinella avstämningar och kontroller,
- behörighetssystem,
- interna informations- och rapporteringssystem för att bl a tillgodose ledningens krav på information om exempelvis Sparbankens riskeponering, samt
- informationssäkerhet och fysisk säkerhet för att skydda Sparbankens och kundernas tillgångar.

Derivat och säkringsredovisning

2021

Derivat

tkr	Nominellt belopp/ återstående löptid				Positiva marknads- värden	Negativa marknads- värden
	Upp till 1 år	> 1 år - 5 år	>5 år	Total		
<i>Derivat ej i säkringsredovisning</i>						
Ränterelaterade kontrakt						
Swappar	0	0	3 840	3 840	13	0
Capar	0	19 262	0	19 262	8	0
Summa	0	19 262	3 840	23 102	21	0
Valutarelaterade kontrakt						
Terminer	0	0	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0	0	0
Summa derivat ej i säkringsredovisning	0	19 262	3 840	23 102	21	0
<i>Derivat för verkligtvärde-säkringar av ränterisk</i>						
Ränterelaterade kontrakt						
Swappar	0	2 144 000	41 160	2 185 160	7 702	0
Capar	0	55 738	0	55 738	23	0
Summa derivat för verkligtvärde säkringar	0	2 199 738	41 160	2 240 898	7 725	0
Total summa	0	2 219 000	45 000	2 264 000	7 746	0

Derivat och säkringsredovisning

2020

Derivat

tkr	Nominellt belopp/ återstående löptid				Positiva marknads- värden	Negativa marknads- värden
	Upp till 1 år	> 1 år - 5 år	>5 år	Total		
<i>Derivat för handelsändamål</i>						
Ränterelaterade kontrakt						
Swappar	589 000	1 632 000	32 000	2 253 000	0	13 810
Capar	9 871	11 814	5 000	26 685	1	0
Summa	598 871	1 643 814	37 000	2 279 685	1	13 810
Valutarelaterade kontrakt						
Terminer	1 368	0	0	1 368	30	0
Summa	1 368	0	0	1 368	30	0
Summa derivat för handelsändamål	600 239	1 643 814	37 000	2 281 053	31	13 810
<i>Derivat för verkligtvärde-säkringar</i>						
Ränterelaterade kontrakt						
Capar	30 129	58 186	3 842	92 157	5	0
Summa derivat för verkligtvärde säkringar	30 129	58 186	3 842	92 157	5	0
Total summa	630 368	1 702 000	40 842	2 373 210	36	13 810

Säkring av verkligt värde

Förändring i verkligt värde på säkrad post med avseende på säkrad risk uppgår under perioden till -15.942 tkr (346 tkr) och på säkringsinstrument (derivat) till 15.942 tkr (-346 tkr). Effektiviteten på säkringsredovisningen uppgår således till 100%.

Derivat avsedda för riskhantering, ej säkringsredovisning

Sparbanken använder sig av derivat där säkringsredovisning inte tillämpas antingen därför att säkringsrelationen inte kvalificerar för säkringsredovisning enligt IAS 39 eller för att Sparbanken gjort bedömningen att den volatilitet som uppstår om säkringsredovisning inte tillämpas inte är så stor för att motivera det merarbete som säkringsredovisning medför. Derivaten används för att skydda Sparbanken mot valuta- och ränterisk. Instrumenten omfattar ränteswappar och valutaterminer.

4 RÄNTENETTO

tkr

	2021	2020
Ränteintäkter		
Utlåning till kreditinstitut	-265	2
Utlåning till allmänheten	167 749	163 988
Räntebärande värdepapper	7 633	10 807
Derivat		
- sÄkringsredovisning	-7 464	-303
- ej sÄkringsredovisning	0	-3 773
Övriga	-497	-490
Summa	167 156	170 232
Varav: ränteintÄkt från finansiella tillgÅngar redovisade till upplupet anskaffningsvÄrde	166 987	163 501
verkligt vÄrde via Övrigt totalresultat	0	0

RÄNTEKOSTNADER

Skulder till kreditinstitut	-2 791	-2 249
Inlåning från allmänheten	-8 197	-7 089
varav: kostnad för insÄttningsgaranti	-5 825	-3 948
Emitterande räntebärande värdepapper	-4 302	-8 674
Övriga	-1 470	-1 666
Summa	-16 760	-19 678
Varav: räntekostnad från finansiella tillgÅngar redovisade till upplupet anskaffningsvÄrde	-16 760	-19 678

Summa räntenetto

150 395 **150 554**

	2021	2020
Räntemarginal (Totala ränteintÄkter i % av medelomslutning (MO) minus totala räntekostnader i % av MO exkl. genomsnittligt eget kapital och obeskattade reserver)	1,36	1,46
Placeringsmarginal (Räntenetto i % av MO)	1,39	1,49

5 ERHÅLLNA UTDELNINGAR

tkr

	2021	2020
Aktier och andelar	41 406	3 837
Summa	41 406	3 837

6 PROVISIONSINTÄKTER

tkr

	2021	2020
Betalningsförmedlingsprovisioner	8 588	11 967
Utlåningsprovisioner	22 022	16 311
Inlåningsprovisioner	11 592	11 714
Provisioner avseende utstÄllda finansiella garantier	453	1 087
Värdepappersprovisioner	31 411	24 820
Avgifter från kredit- och betalkort	901	992
Övriga provisioner	17 625	15 251
Summa	92 594	82 143

7 PROVISIONSKOSTNADER

tkr

	2021	2020
Betalningsförmedlingsprovisioner	-7 532	-7 085
Värdepappersprovisioner	-2 633	-3 471
Övriga provisioner	-2 463	-1 478
Summa	-12 628	-12 034

8 NETTORESULTAT AV FINANSIELLA TRANSAKTIONER

<i>tkr</i>	2021	2020
Aktier/andelar	12 198	4 283
Räntebärande värdepapper	-882	-7 296
Andra finansiella instrument	10 958	-8 253
Valutakursförändringar	263	318
Summa	22 536	-10 947

Nettovinst/nettoförlust uppdelat per värderingskategori	2021	2020
Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen	22 080	-11 301
Innehav för handelsändamål (tillgångar)	0	0
Ineffektiv del av förändring i verkligt värde på säkringsinstrument i portföljsäkring	193	36
Valutakursförändringar	263	318
Summa	22 536	-10 947

Nettovinst eller förlust på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	90 580	17 656
---	---------------	---------------

9 ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

<i>tkr</i>	2021	2020
Intäkter från rörelsefastigheter	496	522
Övriga rörelseintäkter	3 444	1 074
Summa	3 940	1 596

10 ALLMÄNNA ADMINISTRATIONSKOSTNADER

tkr

Personalkostnader	2021	2020
- löner och arvoden	-41 787	-38 712
- sociala avgifter	-15 427	-13 751
- kostnad för pensionspremier	-8 461	-7 603
- avsättning till vinstandelsstiftelse, inkl. löneskatt	-5 712	0
- övriga personalkostnader	-2 755	-2 269
Summa personalkostnader	-74 142	-62 335
Övriga allmänna administrationskostnader		
- porto och telefon	-797	-722
- IT-kostnader	-32 011	-29 622
- konsulttjänster	-4 051	-2 106
- revision	-1 145	-1 441
- hyror och andra lokalkostnader	-3 172	-3 184
- fastighetskostnader	-2 210	-2 060
- övriga	-3 083	-2 863
Summa övriga allmänna administrationskostnader	-46 469	-42 000
Summa	-120 612	-104 335

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

tkr

	2021		2020	
	Styrelse, VD och vVD	Övriga anställda	Styrelse, VD och vVD	Övriga anställda
Löner	8 394	33 393	5 831	32 881
Sociala kostnader	3 099	12 328	2 071	11 680
Summa	11 493	45 721	7 902	44 561

Av Sparbankens pensionskostnader avser 2.786 tkr (2.573 tkr) Sparbankens ledningsgrupp 5 personer (5 personer).

Av de löner och ersättningar som lämnats till övriga anställda avser 2.535 tkr (2.361 tkr) andra ledande befattningshavare än styrelse, VD och vVD.

Ledande befattningshavares ersättningar

Berednings- och beslutsprocess

Ersättning till verkställande direktör och övriga ledande befattningshavare beslutas av styrelsen. Ersättning till övriga anställda beslutas av närmast överordnad chef.

Lön och arvoden

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår fast arvode och sammanträdesarvode enligt sparbanksstämmans beslut. Dessutom utgår ersättning för förlorad inkomst, resekostnader och kommittéarbete. Ersättning till VD och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön och övriga förmåner i form av bilförmån och ränteförmån samt avsättning till vinstandelsstiftelse på samma villkor som för övriga medarbetare. Med andra ledande befattningshavare avses Sparbankens ledningsgrupp.

I enlighet med Finansinspektionens föreskrifter 2011:1 offentliggörs uppgifter om ersättningar på Sparbankens hemsida: www.sparbankenvm.se.

Löner och ersättningar till ledande befattningshavare

tkr	2021						Summa
	Grundlön / styrelse- arvode	Samman- träde/ Kommitte- arvode	Övriga förmåner	Pensions kostnad	Vinstandels stiftelse	Övriga ersättningar	
Lars-Erik Wige (ordförande)	606	0	0	0	0	0	606
Anna Wik (avgående vice ordförande)	83	0	0	0	0	0	83
Camilla Johnsson (vice ordförande)	315	0	0	0	0	0	315
Roger Berggren (avgående ledamot)	31	0	0	0	0	0	31
Anne Tjernberg	208	0	0	0	0	0	208
Johan Liljehult	208	0	0	0	0	0	208
Staffan Larsson	161	0	0	0	0	0	161
Jessica Öberg	161	0	0	0	0	0	161
Mikael Bohman (verkställande direktör)	2 606	0	106	1 051	67	0	3 830
Andra ledande befattningshavare (4 pers.)	6 551	0	256	1 735	266	0	8 808
Summa	10 930	0	362	2 786	333	0	14 411

Löner och ersättningar till ledande befattningshavare

2020

tkr	Grundlön / styrelse- arvode	Samman- träde/ Kommitte- arvode	Övriga förmåner	Pensions kostnad	Vinstandels stiftelse	Övriga ersättningar	Summa
Lars-Erik Wige (ordförande)	565	0	1	0	0	0	566
Anna Wik (vice ordförande)	330	0	1	0	0	0	331
Roger Berggren	190	0	1	0	0	0	191
Camilla Johnsson	188	0	1	0	0	0	189
Anne Tjernberg	188	0	1	0	0	0	189
Johan Liljehult	142	0	1	0	0	0	143
Mikael Bohman (verkställande direktör)	2 633	0	65	1 258	0	0	3 956
Andra ledande befattningshavare (4 pers.)	3 955	0	129	1 315	0	0	5 399
Summa	8 191	0	200	2 573	0	0	10 964

Vinstandelsstiftelse

Avsättning till vinstandelsstiftelse sker på samma villkor för ledande befattningshavare som för övriga medarbetare.

Utgiften för avsättning till vinstandelsstiftelse har under året skett med totalt 5.712 tkr (0 tkr) inkl löneskatt fördelat på 78 personer med 66,5 tkr exkl löneskatt per heltidsanställd.

Pensioner

Verkställande direktören och vice verkställande direktören har en premiebaserad pension. Pensionspremien uppgår för VD till 50% av den pensionsgrundande lönen och för vVD 35%. Med pensionsgrundande lön avses grundlön och bilförmån.

För andra ledande befattningshavare gäller pension enligt kollektivavtal.

Samtliga pensioner är oantastbara, dvs ej villkorade av framtida anställning.

Avgångsvederlag

Vid uppsägning på egen begäran har verkställande direktören och vice verkställande direktören en uppsägningstid på sex månader.

Vid uppsägning från Sparbankens sida gäller en uppsägningstid för verkställande direktören och vice verkställande direktören på 12 månader.

Dessutom utgår ett avgångsvederlag motsvarande 12 månadslöner. Avgångsvederlaget avräknas ej mot andra inkomster.

För andra ledande befattningshavare gäller uppsägningstid enligt kollektivavtal.

I kostnaden för löner och ersättningar till andra ledande befattningshavare ingår avgångsvederlag till vVD.

Lån till ledande befattningshavare

	2021	2020
Verkställande direktör och vVD	3 825	3 515
Styrelseledamöter och styrelsesuppleanter	21 381	23 715
Summa	25 206	27 230

Samtliga lån avser lån med fullgod pantsäkerhet eller borgen bortsett från 2.206 tkr (5.003 tkr) i krediter utan säkerhet.

Lånevillkoren överensstämmer med dem som normalt tillämpas vid kreditgivning till allmänheten.

Medelantalet anställda

	2021	2020
Sparbanken		
- varav kvinnor	56	61
- varav män	25	25
Totalt	81	86

Könsfördelning i ledningen

	2021	2020
Styrelsen		
- antal kvinnor	5	5
- antal män	4	4
Övriga ledande befattningshavare inkl verkställande direktören		
- antal kvinnor	1	1
- antal män	4	4

Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2021	2020
Deloitte		
Revisionsuppdrag	0	901
Ernst & Young		
Revisionsuppdrag	618	540

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på Sparbankens revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föräns av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

11 ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER

<i>tkr</i>	2021	2020
Avgifter till centrala organisationer	-2 042	-1 714
Försäkringskostnader	-1 093	-1 000
Säkerhetskostnader	-2 118	-2 064
Marknadsföringskostnader	-4 134	-3 329
Övriga rörelsekostnader	-545	-318
Summa	-9 933	-8 426

12 KREDITFÖRLUSTER, NETTO

<i>tkr</i>	2021	2020
Lån till upplupet anskaffningsvärde		
Förändring reserveringar - stadie 1	-2 414	-1 592
Förändring reserveringar - stadie 2	1 689	-4 580
Förändring reserveringar - stadie 3	2 361	-1 167
Summa	1 636	-7 339
Periodens nettokostnad för konstaterade förluster	-699	-2 086
Periodens nettokostnad för modifieringar		
Inbetalt på tidigare konstaterade kreditförluster	1 436	616
Kreditförluster avseende lån till upplupet anskaffningsvärde	2 373	-8 809
Låneåtaganden och finansiella garantiavtal		
Förändring reserveringar - stadie 1	26	285
Förändring reserveringar - stadie 2	574	-1 920
Förändring reserveringar - stadie 3	302	-216
Summa	902	-1 851
Kreditförluster avseende låneåtaganden och finansiella garantiavtal	902	-1 851
Summa kreditförluster	3 275	-10 661

13 BOKSLUTSDISPOSITIONER

<i>tkr</i>	2021	2020
Skillnad mellan bokförd avskrivning och avskrivning enligt plan	0	0
Övriga bokslutsdispositioner	0	0
Summa	0	0

14 SKATTER

Redovisat i resultaträkningen

<i>tkr</i>	2021	2020
Aktuell skattekostnad (-)/skatteintäkt (+)		
Periodens skattekostnad	-23 679	-17 383
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	0	0
Totalt redovisad skattekostnad	-23 679	-17 383

Avstämning av effektiv skatt

<i>tkr</i>	2021	2021	2020	2020
	%		%	
Resultat före skatt		166 684		88 527
Skatt enligt gällande skattesats	20,6%	-33 958	21,4%	-18 669
Ej avdragsgilla kostnader	0,4%	-646	0,7%	-614
Ej skattepliktiga intäkter	-6,4%	10 653	-2,1%	1 870
Skatt hänförlig till tidigare år	0,0%	0	0,0%	0
Uppskjuten skatt	0,2%	272	0,0%	29
Redovisad effektiv skatt	14,2%	-23 679	19,6%	-17 383

Skatteposter som redovisats direkt mot eget kapital

<i>tkr</i>	2021			2020		
	Före skatt	Skatt	Efter skatt	Före skatt	Skatt	Efter skatt
Uppskjuten skatt hänförlig till förändrade redovisningsprinciper	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0

Förändrad skattesats

Fr o m 1 januari 2021 har skattesatsen i Sverige sänkts till 20,6 % från 21,4 %.

15 BELÄNINGSBARA STATSSKULDSFÖRBINDELSER M M

	2021	2020
	Redovisat värde	Redovisat värde
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	Verkligt värde	Verkligt värde
- svenska staten	65 023	45 650
- svenska kommuner	172 492	147 291
Summa	237 515	192 941
Positiv skillnad till följd av att bokförda värden överstiger nominella värden	3 900	4 941
Negativ skillnad till följd av att bokförda värden understiger nominella värden	385	0
Summa	4 285	4 941

16 UTLÅNING TILL KREDITINSTITUT

<i>tkr</i>	2021	2020
Swedbank		
- svensk valuta	599 871	823 331
- utländsk valuta	50 066	29 313
Övriga	31 056	15 426
Summa	680 992	868 069

17 UTLÅNING TILL ALLMÄNHETEN

<i>tkr</i>	2021	2020
Utestående fordringar, brutto		
- svensk valuta	8 822 307	8 048 898
- utländsk valuta	2 996	3 018
Summa	8 825 303	8 051 916
Förlustreserv stadie 1, 2 & 3	-29 305	-30 444
Bokfört värde utlåning till allmänheten, netto	8 795 998	8 021 472

Förändringar i redovisat bruttovärde och förlustreserver

<i>tkr</i>	Ej kreditförsämrade		Kreditförsämrade	Totalt
	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	
Redovisat bruttovärde				
Redovisat bruttovärde per 1 jan 2021	7 401 660	618 261	31 995	8 051 917
Nya finansiella tillgångar	2 303 161	53 933	0	2 357 094
Bortbokade finansiella tillgångar	-1 185 368	-167 631	-1 999	-1 354 998
Ändrade nyttjandegrader	-206 710	-18 907	-3 108	-228 725
Överföringar mellan stadier under perioden				
från stadie 1 till stadie 2	-190 325	190 325	0	0
från stadie 1 till stadie 3	-594	0	594	0
från stadie 2 till stadie 1	137 724	-137 724	0	0
från stadie 2 till stadie 3	0	-7 302	7 302	0
från stadie 3 till stadie 2	0	380	-380	0
från stadie 3 till stadie 1	0	0	0	0
tillgångar som inte resulterat i	0	0	0	0
Valutakursförändringar	0	0	0	0
Övrigt	12	1	2	15
Redovisat bruttovärde per 31 dec 2021	8 259 561	531 336	34 406	8 825 303
Förlustreserver				
Förlustreserver per 1 jan 2021	-4 594	-9 411	-16 439	-30 444
Nya finansiella tillgångar	-1 580	-367	0	-1 947
Bortbokade finansiella tillgångar	342	401	955	1 698
ändringar av balanser	160	1 248	259	1 666
(EAD, PD, LGD)	29	541	-23	547
makroekonomiska scenarier	894	862	0	1 756
expertutlåtanden (manuella	-2 619	-302	1 752	-1 169
uppdaterade modeller	0	0	0	0
under perioden				
från stadie 1 till stadie 2	405	-1 053	0	-648
från stadie 1 till stadie 3	1	0	-195	-194
från stadie 2 till stadie 1	-47	257	0	210
från stadie 2 till stadie 3	0	103	-895	-792
från stadie 3 till stadie 2	0	-1	12	11
från stadie 3 till stadie 1	0	0	0	0
Valutakursförändringar	0	0	0	0
Övrigt	0	0	0	0
Förlustreserver per 31 dec 2021	-7 009	-7 722	-14 575	-29 305
Bokfört värde				
Öppningsbalans per 1 jan 2021	7 397 066	608 850	15 556	8 021 472
Utgående balans per 31 dec 2021	8 252 552	523 614	19 831	8 795 998

<i>tkr</i>	Ej kreditförsämrade		Kreditförsämrade	Totalt
	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	
Redovisat bruttovärde				
Redovisat bruttovärde per 1 jan 2020	7 017 359	549 109	33 843	7 600 312
Nya finansiella tillgångar	1 889 435	185 319	6 464	2 081 218
Bortbokade finansiella tillgångar	-1 190 819	-149 395	-3 245	-1 343 459
Ändrade nyttjandegrader	-260 625	-14 731	-7 467	-282 823
Överföringar mellan stadier under perioden				
från stadie 1 till stadie 2	-201 187	201 187	0	0
från stadie 1 till stadie 3	-1 143	0	1 143	0
från stadie 2 till stadie 1	151 955	-151 955	0	0
från stadie 2 till stadie 3	0	-1 876	1 876	0
från stadie 3 till stadie 2	0	599	599	1 198
från stadie 3 till stadie 1	29	0	-29	0
tillgångar som inte resulterat i	0	0	0	0
Valutakursförändringar	-4	0	0	-4
Övrigt	-3 340	6	-1 189	-4 523
Redovisat bruttovärde per 31 dec 2020	7 401 660	618 261	31 995	8 051 916

Förlustreserver				
Förlustreserver per 1 jan 2020	-3 008	-4 730	-14 969	-22 707
Nya finansiella tillgångar	-1 138	-2 328	-4 406	-7 872
Bortbokade finansiella tillgångar	627	1 465	1 022	3 114
ändringar av balanser	179	395	126	700
(EAD, PD, LGD)	-66	716	-13	637
makroekonomiska scenarier	340	426	-5	761
expertutlåtanden (manuella	-1 984	-4 771	2 636	-4 119
uppdaterade modeller	177	104	98	379
under perioden				
från stadie 1 till stadie 2	407	-1 276	0	-869
från stadie 1 till stadie 3	1	0	-490	-489
från stadie 2 till stadie 1	-128	481	0	353
från stadie 2 till stadie 3	0	118	-530	-412
från stadie 3 till stadie 2	0	-11	89	78
från stadie 3 till stadie 1	0	0	0	0
Valutakursförändringar	0	0	0	0
Övrigt	0	0	0	0
Förlustreserver per 31 dec 2020	-4 594	-9 411	-16 439	-30 444
Bokfört värde				
Ingående balans per 1 jan 2020	7 014 351	544 379	18 874	7 577 605
Utgående balans per 31 dec 2020	7 397 066	608 850	15 556	8 021 472

Redovisat bruttovärde och förlustreserv - branschfördelning

	31 dec 2021			31 dec 2020		
	Redovisat brutto- värde	Förlust- reserv	Redovisat nettovärde	Redovisat brutto- värde	Förlust- reserv	Redovisat netto-värde
<i>tkr</i>						
Utlåning till allmänheten						
Privatkunder ¹						
- Bolån	0	0	0	0	0	0
- Bostadsrättsföreningar	296 624	-220	296 403	227 124	-45	227 079
- Övrigt	3 998 759	-3 420	3 995 339	3 924 980	-2 603	3 922 377
Företagskunder						
- Jordbruk, fiske, skog	1 090 813	-2 597	1 088 216	950 244	-834	949 410
- Tillverkning	215 796	-2 463	213 333	209 016	-5 738	203 278
- Offentlig sektor	130 304	-152	130 152	117 105	-97	117 008
- Bygg	227 508	-12 579	214 929	193 045	-14 023	179 022
- Detaljhandel	132 361	-1 525	130 836	128 408	-2 110	126 298
- Transport	71 351	-681	70 670	71 209	-364	70 845
- Sjönäring	0	0	0	0	0	0
- Hotell och restaurang	14 335	-43	14 292	29 790	-844	28 946
- Informationsteknologi	11 548	-5	11 543	9 908	-4	9 904
- Bank och försäkring	44 538	-58	44 480	47 403	-30	47 373
- Fastighetsförvaltning	2 238 080	-4 620	2 233 460	1 707 865	-3 081	1 704 784
- Tjänstesektor	120 381	-146	120 235	308 407	-250	308 157
- Övrig utlåning till företag	232 905	-796	232 109	127 412	-421	126 991
Summa utlåning till allmänheten	8 825 303	-29 305	8 795 998	8 051 916	-30 444	8 021 472

Redovisat bruttovärde och förlustreserv per stadie

<i>tkr</i>	31 dec 2021	31 dec 2020
Utlåning till allmänheten, privatkunder		
Stadie 1		
Redovisat bruttovärde	4 151 488	4 009 895
Förlustreserver	-914	-324
Bokfört värde	4 150 574	4 009 571
Stadie 2		
Redovisat bruttovärde	140 849	137 839
Förlustreserver	-1 333	-411
Bokfört värde	139 516	137 428
Stadie 3		
Redovisat bruttovärde	3 046	4 370
Förlustreserver	-1 393	-1 913
Bokfört värde	1 653	2 457
Totalt bokfört värde, utlåning privatkunder	4 291 744	4 149 456
Utlåning till allmänheten, företagskunder		
Stadie 1		
Redovisat bruttovärde	4 108 073	3 391 765
Förlustreserver	-6 095	-4 270
Bokfört värde	4 101 978	3 387 495
Stadie 2		
Redovisat bruttovärde	390 487	480 422
Förlustreserver	-6 389	-9 000
Bokfört värde	384 098	471 422
Stadie 3		
Redovisat bruttovärde	31 360	27 625
Förlustreserver	-13 182	-14 527
Bokfört värde	18 178	13 098
Totalt bokfört värde, utlåning företagskunder	4 504 255	3 872 015
Totalt		
Redovisat bruttovärde stadie 1	8 259 561	7 401 660
Redovisat bruttovärde stadie 2	531 336	618 261
Redovisat bruttovärde stadie 3	34 406	31 995
Totalt redovisat värde brutto	8 825 303	8 051 916
Förlustreserver stadie 1	-7 009	-4 594
Förlustreserver stadie 2	-7 722	-9 411
Förlustreserver stadie 3	-14 575	-16 439
Totalt förlustreserver	-29 305	-30 444
Totalt bokfört värde, utlåning till allmänheten	8 795 998	8 021 472
Andel stadie 3 lån, brutto %	0,39%	0,40%
Andel stadie 3 lån, netto %	0,23%	0,19%
Förlustreserver kvot stadie 1 lån	0,08%	0,06%
Förlustreserver kvot stadie 2 lån	1,45%	1,52%

18 OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER

<i>tkr</i>	2021		2020	
	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde
Emitterade av andra låntagare				
- svenska bostadsinstitut	346 561	346 561	351 542	351 542
- icke finansiella företag	143 386	143 386	353 447	353 447
- finansiella företag	132 266	132 266	115 022	115 022
- utländska emittenter	10 946	10 946	1 184	1 184
Summa emitterade av andra låntagare	633 159	633 159	821 195	821 195
Summa obligationer och andra räntebärande värdepapper	633 159	633 159	821 195	821 195
varav: Noterade värdepapper på börs		514 946		710 265
Onoterade värdepapper		118 213		110 930
Positiv skillnad till följd av att bokförda värden överstiger nominella värden		16 930		20 915
Negativ skillnad till följd av att bokförda värden understiger nominella		5 521		21 040

19 AKTIER OCH ANDELAR

<i>tkr</i>	2021	2020
Kreditinstitut	437 040	335 079
Fondandelar	130 345	122 229
Övriga	83 100	91 308
Summa aktier och andelar	650 485	548 617
varav: Noterade värdepapper på börs	437 040	342 984
Onoterade värdepapper	213 445	205 633

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

Företag	Antal	Marknads värde	Redovisat värde
Aktier			
- Swedbank AB	2 400 000	437 040	437 040
- Indecap Holding AB	933	80 955	80 955
- Övriga	12 955	2 245	2 245
Summa	2 413 888	520 240	520 240

Investeringar i aktier och andelar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat, innehav på balansdagen

Skäl till klassificering till verkligt värde via övrigt totalresultat för nedan investeringar är att investering i respektive innehav är gjord utifrån strategisk karaktär.

<i>tkr</i>	31 dec 2021		
	Verkligt värde	Överföring av vinst eller förlust i eget kapital under perioden	Utdelning under perioden
Swedbank AB	437 040	90 693	34 920
Indecap Holding AB	80 955	0	4 743
Övriga	2 145	-121	0
Summa	520 140	90 572	39 663

Finansiella tillgångar som värderats till verkligt värde via resultaträkningen

<i>tkr</i>	2021	
	Marknads värde	Redovisat värde
Fondandelar	130 345	130 345
Övriga	0	0
Summa	130 345	130 345

20 AKTIER OCH ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

<i>tkr</i>			
Övriga		2021	2020
Summa		10 085	12 502
varav: Noterade värdepapper på börs		0	0
Onoterade värdepapper		10 085	12 502

		Intresseföretag	
<i>tkr</i>		2021-12-31	2020-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden			
Vid årets början		12 502	16 670
Inköp		83	0
Försäljningar		-2 500	-4 167
Omföring till övriga aktier		0	0
Utgående balans 31 december		10 085	12 502

Intresseföretag	2021					
Portfolio Försäkra AB, 556387-3867, Eskilstuna		Resultat 2020	Eget kapital	Kapitalandel	Antal andelar	Redovisat värde
Sparsam Adm Svealand AB, 556850-3410, Arboga		4 906	8 581	20,00%	240	10 002
Västra Mälardalen i Samverkan, 556857-8073, Arboga		4	600	33,33%	334	33
Summa		0	100	50,00%	500	50
		4 910	9 281		1 074	10 085

Intresseföretag	2020					
Portfolio Försäkra AB, 556387-3867, Eskilstuna		Resultat 2019	Eget kapital	Kapitalandel	Antal andelar	Redovisat värde
Summa		3 533	3 675	25,00%	300	12 502

21 Aktier och andelar i koncernföretag

<i>tkr</i>			
Övriga		2021	2020
Summa		100	700
varav: Noterade värdepapper på börs		0	0
Onoterade värdepapper		100	700

<i>tkr</i>			
Akkumulerade anskaffningsvärden		2021	2020
Vid årets början		700	700
Utgående balans 31 december		100	700

Specifikation av innehav av andelar i dotterföretag

		2021	2020		
		Redovisat värde	Redovisat värde		
Antal andelar	Andel i %				
Tillsammans för VM AB, 556850-3402, Arboga	1 000	100,0%	100	100	
Sparsam Adm Svealand AB, 556850-3410, Arboga	0	0,0%	0	600	
Summa	1 000		100	700	

Ovanstående dotterbolag är bolag med begränsad verksamhet.

22 MATERIELLA TILLGÅNGAR

<i>tkr</i>	Inventarier	Byggn. och mark	Totalt
<i>Anskaffningsvärde</i>			
Ingående balans 1 januari 2020	41 648	72 376	114 024
Förvärv	3 047	2 376	5 423
Pågående ombyggnation	0	3 658	3 658
Avyttringar	-742	0	-742
Korrigeringspost	-21	0	-21
Utgående balans 31 december 2020	43 932	78 410	122 342
Ingående balans 1 januari 2021	43 932	78 410	122 342
Förvärv	7 241	23 107	30 348
Pågående ombyggnation	0	867	867
Avyttringar	0	0	0
Korrigeringspost	-21	0	-21
Utgående balans 31 december 2021	51 152	102 384	153 536
<i>Avskrivningar</i>			
Ingående balans 1 januari 2020	-35 627	-24 376	-60 003
Årets avskrivningar	-1 766	-1 434	-3 200
Avyttringar	545	0	545
Utgående balans 31 december 2020	-36 848	-25 810	-62 658
Ingående balans 1 januari 2021	-36 848	-25 810	-62 658
Årets avskrivningar	-2 423	-1 866	-4 289
Avyttringar och utrangeringar	0	0	0
Utgående balans 31 december 2021	-39 271	-27 676	-66 947
Redovisade värden			
Per 1 januari 2020	6 021	48 000	54 021
Per 31 december 2020	7 084	52 601	59 684
Per 1 januari 2021	7 084	52 601	59 685
Per 31 december 2021	11 881	74 709	86 590

23 ÖVRIGA TILLGÅNGAR

<i>tkr</i>	2021	2020
Förfallna räntefordringar	73	34
Övriga tillgångar	15 843	3 074
Summa	15 916	3 108

24 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

<i>tkr</i>	2021	2020
Förutbetalda kostnader	1 355	2 592
Upplupna ränteintäkter	5 998	6 813
Upplupna provisionsintäkter från Swedbank AB	19 416	16 425
Övrigt	2 616	2 884
Summa	29 384	28 713

25 SKULDER TILL KREDITINSTITUT

<i>tkr</i>	2021	2020
Swedbank AB		
- svensk valuta	200 000	200 000
- utländsk valuta	2 965	3 006
Övriga	42 508	92 395
Summa	245 472	295 402
Beviljad limit hos Swedbank	0	0

26 INLÅNING FRÅN ALLMÄNHETEN

<i>tkr</i>	2021	2020
Allmänheten		
- svensk valuta	8 364 328	7 689 638
- utländsk valuta	50 098	29 329
Summa	8 414 426	7 718 967
Inlåningen per kategori av kunder		
Offentlig sektor	566 274	661 448
Företagssektor	1 706 312	1 432 645
Hushållssektor	5 882 512	5 354 974
Varav: enskilda företagare	768 670	726 985
Övriga	259 328	269 900
Summa	8 414 426	7 718 967

27 EMITTERADE VÄRDEPAPPER MM

<i>tkr</i>	2021	2020
Obligationslån- MTN	600 242	900 402
Summa	600 242	900 402
Förändring under året		
Emitterat	0	300 071
Förfallit	-300 000	-325 073
Upplupen ränta	-160	-70
Förändring	-300 160	-25 072

28 ÖVRIGA SKULDER

<i>tkr</i>	2021	2020
Leverantörsskulder	7 183	8 951
Preliminärskatt räntor	1 234	1 082
Anställdas källskattemedel	997	999
Övriga skulder	20 890	13 412
Summa	30 304	24 444

29 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

<i>tkr</i>	2021	2020
Upplupna räntekostnader	2 692	1 655
Övriga upplupna kostnader	16 844	8 319
Förutbetalda intäkter	581	467
Summa	20 117	10 441

30 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

<i>tkr</i>		2021	2020
Reserveringar avseende åtaganden utanför balansräkningen		3 870	4 772
Andra avsättningar		287	293
Summa		4 157	5 065

Reserveringar <i>tkr</i>	Ej kreditförsämrade		Kreditförsämrade	Totalt
	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	
Förlustreserver per 1 jan 2021	-642	-3 297	-834	-4 772
Nya låneåtaganden eller lånelöften	-123	-22	0	-145
Finansiella garantier och lånelöften kontrakt som förfallit eller sålts	126	87	10	223
Förändringar på grund av ändringar av balanser	0	-72	-77	-149
Förändrade riskvariabler (EAD, PD, LGD)	-16	231	10	225
Förändringar i makroekonomiska scenarier	51	221	0	272
Förändringar pga expertutlåtanden (manuella modifieringar och individuella bedömningar)	-49	69	-185	-165
Förändringar pga uppdaterade modeller	0	0	0	0
Överföringar mellan stadier under perioden				
från stadie 1 till stadie 2	17	-112	0	-95
från stadie 1 till stadie 3	0	0	0	0
från stadie 2 till stadie 1	-15	106	0	91
från stadie 2 till stadie 3	0	2	-53	-51
från stadie 3 till stadie 2	0	0	0	0
från stadie 3 till stadie 1	0	0	0	0
Valutakursförändringar	0	0	0	0
Övrigt	35	64	598	697
Förlustreserver per 31 dec 2021	-616	-2 723	-531	-3 870

<i>tkr</i>	Ej kreditförsämrade		Kreditförsämrade	Totalt
	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	
Förlustreserver per 1 jan 2020	-921	-1 482	-431	-2 834
Nya låneåtaganden eller lånelöften	-151	-293	0	-444
Finansiella garantier och lånelöften kontrakt som förfallit eller sålts	675	119	0	794
Förändringar på grund av ändringar av balanser	-9	53	-10	34
Förändrade riskvariabler (EAD, PD, LGD)	-22	220	8	206
Förändringar i makroekonomiska scenarier	26	81	0	107
Förändringar pga expertutlåtanden (manuella modifieringar och individuella bedömningar)	-335	-1 709	0	-2 044
Förändringar pga uppdaterade modeller	3	10	1	14
Överföringar mellan stadier under perioden				
från stadie 1 till stadie 2	105	-504	0	-399
från stadie 1 till stadie 3	0	0	-29	-29
från stadie 2 till stadie 1	-7	43	0	36
från stadie 2 till stadie 3	0	61	-186	-125
från stadie 3 till stadie 2	0	0	0	0
från stadie 3 till stadie 1	0	0	0	0
Valutakursförändringar	0	0	0	0
Övrigt	-6	104	-187	-89
Förlustreserver per 31 dec 2020	-642	-3 297	-834	-4 772

31 OBESKATTADE RESERVER

<i>tkr</i>	2021	2020
Akkumulerade avskrivningar utöver plan:		
Inventarier		
Ingående balans 1 januari	0	0
Årets avskrivningar utöver plan	0	0
Utgående balans 31 december	0	0
Fastigheter		
Ingående balans 1 januari	0	0
Årets avskrivningar utöver plan	0	0
Utgående balans 31 december	0	0
Summa obeskattade reserver	0	0

32 EGET KAPITAL

För specifikation av förändringar i eget kapital se rapport över förändring i eget kapital.

Förslag till disposition beträffande sparbankens vinst

Årets resultat enligt balansräkningen utgör, tkr	143 005
Balanserat resultat utgör, tkr	8
Styrelsen föreslår att detta belopp disponeras enligt följande:	
Anslag till allmännyttiga eller därmed jämförliga ändamål, tkr	7 500
Överföring till reservfonden, tkr	135 513

33 STÄLLDA SÄKERHETER

<i>tkr</i>	2021	2020
Övriga ställda panter och säkerheter		
Säkerhetskrav derivat	0	13 600
Summa ställda säkerheter	0	13 600

34 EVENTUALFÖRPLIKTELSER

<i>tkr (nom belopp)</i>	2021	2020
Garantier		
- Garantiförbindelser - krediter	64 018	85 151
- Garantiförbindelser - övriga	32 280	39 954
Summa	96 298	125 105

35 ÅTAGANDEN

<i>tkr (nom belopp)</i>	2021	2020
- Kreditlöften	586 057	512 136
- Outnyttjad del av beviljade räkningskrediter	587 118	522 474
Summa	1 173 175	1 034 610

36 NÄRSTÅENDE

Närståenderelationer

Sparbanken har närståenderelation med koncernbolag, intressebolag samt andra närstående bolag.

Koncernbolag

Tillsammans för VM AB 2021

Inköp av tjänst	Övrigt
0	68

Intressebolag

Portfolio Försäkra AB 2021
Portfolio Försäkra AB 2020
Sparsam Adm Sveland AB 2021
Västra Mälardalen i Samverkan 2021

Inköp av tjänst	Övrigt
0	-1 349
0	-494
-1 665	2 576
0	-2 750

Andra närstående

Bolag närstående styrelseledamöter

Fordran	
2021	2020
1 653	1 424

Transaktioner med närstående är prissatta på marknadsmässiga villkor.

Transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning

Vad gäller lön och andra ersättningar samt pensioner till nyckelpersoner i ledande ställning, se not 10

37 FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER, KLASSIFICERING

2021	Verkligt värde		Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde via övrigt totalresultat		Summa redovisat värde	Summa Verkligt värde
	Verkligt värde (tvingade)	Initialt värderade till verkligt värde		Skuldinstrument	Eget kapitalinstrument		
			Kassa			0	0
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	0	237 515	0	0	0	237 515	237 515
Utlåning till kreditinstitut	0	0	680 992	0	0	680 992	680 992
Utlåning till allmänheten	0	0	8 795 998	0	0	8 795 998	8 807 320
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	633 159	0	0	0	633 159	633 159
Aktier och andelar	130 345	0	10 185	0	520 140	660 670	670 585
Derivat	7 746	0	0	0	0	7 746	7 746
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	0	0	15 916	0	0	15 916	15 916
Övriga tillgångsposter	0	0	28 029	0	0	28 029	28 029
Summa	138 091	870 674	9 532 993	0	520 140	11 061 898	11 083 135
Skulder till kreditinstitut	0	0	245 472	0	0	245 472	245 472
Inlåning från allmänheten	0	0	8 414 426	0	0	8 414 426	8 414 407
Emitterade värdepapper m m	0	0	600 242	0	0	600 242	600 242
Derivat	0	0	0	0	0	0	0
Övriga skulder	0	0	28 129	0	0	28 129	28 129
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	0	0	17 999	0	0	17 999	17 999
Summa	0	0	9 306 268	0	0	9 306 268	9 306 249

2020	Verkligt värde		Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde via övrigt totalresultat		Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
	Verkligt värde (tvingade)	Initialt värderade till verkligt värde		Skuldinstrument	Eget kapitalinstrument		
			Kassa			0	0
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	0	192 941	0	0	0	192 941	192 941
Utlåning till kreditinstitut	0	0	868 069	0	0	868 069	868 069
Utlåning till allmänheten	0	0	8 021 472	0	0	8 021 472	8 034 736
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	821 195	0	0	0	821 195	821 195
Aktier och andelar	130 134	0	13 202	0	418 483	561 819	569 317
Derivat	36	0	0	0	0	36	36
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	0	0	26 121	0	0	26 121	26 121
Övriga tillgångsposter	0	0	3 108	0	0	3 108	3 108
Summa	130 170	1 014 136	8 933 990	0	418 483	10 496 779	10 517 541
Skulder till kreditinstitut	0	0	295 402	0	0	295 402	295 457
Inlåning från allmänheten	0	0	7 718 967	0	0	7 718 967	7 745 588
Emitterade värdepapper m m	0	0	900 402	0	0	900 402	900 402
Derivat	13 810	0	0	0	0	13 810	13 810
Övriga skulder	0	0	22 269	0	0	22 269	22 269
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	0	0	8 446	0	0	8 446	8 446
Summa	13 810	0	8 945 486	0	0	8 959 296	8 985 972

Upplysningar om finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen

I nedanstående tabeller lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen.

Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för identiska instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. Denna kategori inkluderar instrument som värderas baserat på noterade priser på aktiva marknader för liknande instrument, noterade priser för identiska eller liknande instrument på marknader som inte är aktiva, eller andra värderingstekniker där all väsentlig indata är direkt och indirekt observerbar på marknaden.

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden. Denna kategori inkluderar alla instrument där värderingstekniken innefattar indata som inte baseras på observerbar data och där den har en väsentlig påverkan på värderingen.

2021

tkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Belåningsbara statsskuldsförbindelser mm	237 515	0	0	237 515
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	514 946	118 212	0	633 159
Aktier och andelar	437 040	130 345	83 100	650 485
Derivat	0	7 746	0	7 746
Summa	1 189 501	256 303	83 100	1 528 905
Skulder				
Derivat	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0

2020

tkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Belåningsbara statsskuldsförbindelser mm	192 941	0	0	192 941
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	710 265	110 930	0	821 195
Aktier och andelar	342 984	122 229	83 403	548 617
Derivat	0	36	0	36
Summa	1 246 190	233 195	83 403	1 562 790
Skulder				
Derivat	0	13 810	0	13 810
Summa	0	13 810	0	13 810

Överföringar mellan nivå 1 och 2

Inga överföringar mellan nivå 1 och 2 har skett under 2021.

Avstämning av verkliga värden i nivå 3

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbar indata (nivå 3).

tkr	Aktier och andelar	Totalt
Öppningsbalans 2020-01-01	72 064	72 064
Totalt redovisade vinster och förluster:		
- redovisat i övrigt totalresultat	10 568	10 568
Anskaffningsvärde förvärv	772	772
Förflyttning in till nivå 3	0	0
Utgående balans 2020-12-31	83 403	83 403
Öppningsbalans 2021-01-01	83 403	83 403
Totalt redovisade vinster och förluster:		
- redovisat i övrigt totalresultat	-121	-121
Anskaffningsvärde förvärv	-181	-181
Överföring till nivå 3	0	0
Utgående balans 2021-12-31	83 100	83 100

Handelsvolymerna för vissa aktier har varit för tunn för att en aktiv marknad kan anses föreligga, vilket föranlett att dessa överförts till nivå 3.

Även om Sparbanken anser att de uppskattningar som gjorts för att fastställa verkligt värde är rimliga, kan en annan tillämpad metod och andra antaganden leda till ett annat verkligt värde. Effekten av en värdeförändring med -10% skulle påverka Sparbankens resultat med -8.310 tkr.

Beräkning av verkligt värde

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrument som redovisas i tabellen ovan.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterade säljkurs. Instrument som är noterade på en aktiv marknad återfinns i balansposterna Aktier och andelar samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Derivatinstrument tas upp till det verkliga värde som erhålls från motpart där verkligt värde beräknats med hjälp av en värderingsmodell som är etablerad på marknaden för värdering av den typ av derivatinstrument som det är fråga om. Strukturerade produkter värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Om dessa inte är föremål för daglig handel på en aktiv marknad har det verkliga värdet hittills beräknats från utvecklingen av underliggande index/kurser per balansdagen för respektive instrument.

Aktier och andelar i denna kategori omfattas av aktier och värdepappersfonder. Värdepappersfonderna värderas utifrån erhållit verkligt värde från respektive förvaltare. Fonderna omsätts månadsvis och det verkliga värde som redovisats avser inlösenpriser per 2021-12-31. Redovisat värde är Sparbankens bästa bedömning av nuvärdet av framtida kassaflöden av ingående tillgångar.

Verkligt värde för finansiella instrument som inte är derivatinstrument beräknas baserat på framtida kassaflöden av kapitalbelopp och ränta diskonterade till aktuella marknadsräntor på balansdagen. I de fall diskonterade kassaflöden har använts, beräknas framtida kassaflöden på den av bankledningen bästa bedömningen. Den diskonteringsränta som använts är marknadsbaserad ränta på liknande instrument på balansdagen. Då andra värderingsmodeller har använts är indata baserade på marknadsrelaterade data på balansdagen.

Aktieinnehavet i Indecap Holding AB värderas till verkligt värde utifrån en utomstående värdering av bolaget i samband med en ägarspridning.

Verkligt värde på lånefordringar har beräknats med en diskontering av förväntade framtida kassaflöden där diskonteringsräntan har satts till den aktuella utlåningsränta som tillämpas.

För kundfordringar och leverantörsskulder anses det redovisade värdet reflektera verkligt värde.

38 VIKTIGA UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Viktiga bedömningar vid tillämpning av Sparbankens redovisningsprinciper beskrivs nedan.

Förväntade kreditförluster

Sparbanken har utvecklat en metod för beräkning och skattning av förväntade kreditförluster. Denna typ av skattning kan göras med en rad olika modeller. Sparbanken har utformat sin metod utifrån den bäst tillgängliga informationen. I modellutvecklingen har ett antal olika val gjorts av matematiska och statistiska metoder för skattningarna. Valet av dessa metoder och modeller är kritiska för vilket utfall som erhålls, och ett annat val av metod och modell skulle kunna ha fått ett annorlunda utfall när det gäller de förlustreserver och förändringar i förlustreserver som redovisas i denna årsredovisning

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

- Sparbankens redovisningsprinciper definierar närmare hur tillgångar och skulder ska klassificeras i olika kategorier: Finansiella tillgångar och skulder som sparbanken initialt valt att värdera till verkligt värde via resultaträkningen förutsätter att kriterierna under redovisningsprinciper uppfyllts.
- Klassificering av finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde utgörs av skuldinstrument som förvaltas med målet att realisera instrumentens kassaflöden genom att erhålla avtalsenliga kassaflöden som endast utgörs av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet i enlighet med vad som anges under redovisningsprinciper.

Säkringskvalifikationer

Avgörande för att finansiella instrument ska kvalificera som säkringsrelation är att Sparbanken förväntar sig att säkringen ska vara högst effektiv över säkringsinstrumentets löptid.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Nedskrivningar för kreditförluster

Sparbankens metoder och modeller för beräkning och redovisning av förväntade kreditförluster kännetecknas av en hög nivå av antaganden om framtiden. Dessa antaganden avser bland annat skattningar av hur historiska erfarenheter kommer att utveckla sig i framtiden utifrån antaganden om olika makroscehariers utveckling. Närmare beskrivning av dessa antagandens karaktär och känslighet lämnas nedan.

Antaganden och beräkningsmetoder för att fastställa förlustrereserv för förväntade kreditförluster

Fastställande av en betydande ökning i kreditrisk

Sparbanken använder både kvantitativa och kvalitativa indikatorer för att bedöma en betydande ökning i kreditrisk. Kriterierna beskrivs i not 2 redovisningsprinciper. Ett annorlunda beslut om hur stor en sådan förändring behöver vara för att utgöra en betydande ökning av kreditrisk skulle påverkat storleken i förlustrereserven. Den nedanstående tabellen innehåller en känslighetsanalys av alternativa antaganden.

Påverkan på förväntade kreditförluster vid

Rating vid första redovisningstillfället	Stage 2 Trigger	Förändring i tröskelvärde	Förändring i		Förväntade kredit-förluster December 2021	Andel av portfölj i redovisat bruttovärde, %
			+ 1 notch	- 1 notch		
1. RFF 13-21	Notches 3 - 8	+/- 1 notch	-1,5%	3,6%	3 233	58%
2. RFF 9-12	Notches 2 - 4	+/- 1 notch	-3,4%	5,6%	6 643	26%
3. RFF 6-8	Notches 1 - 2	+/- 1 notch	-1,0%	1,2%	5 597	13%
4. RFF 0-5	1 Notch	+/- 1 notch	0,0%	0,0%	2 593	3%
			-1,8%	3,1%	18 066	
				Stage 3	15 107	0%
		Totala kreditförluster			33 175	100%

Beaktande av framåtblickande makroekonomiska scenarier

Framåtblickande information ingår både i bedömningen av betydande ökning av kreditrisken samt i beräkningen av förväntade kreditförluster. Från analyser av historisk data har Sparbankens riskkontroll identifierat och beaktat makroekonomiska faktorer som påverkar kreditrisk och kreditförluster för olika portföljer. Dessa faktorer baseras på geografi, låntagare och produkttyp. De mest korrelerade faktorerna är BNP-tillväxt, bostads- och fastighetspriser, arbetslöshet, oljepriser och räntor. Sparbanken övervakar via samarbetspartnern Swedbank löpande den makroekonomiska utvecklingen. Detta inkluderar att definiera framåtblickande makroekonomiska scenarier för olika portföljsegment och översätter dem till makroekonomiska prognoser. Dessa prognoser tar hänsyn till intern och extern information och överensstämmer med framåtblickande information som används för andra ändamål såsom ekonomisk planering och prognosarbete. Utgångsscenarioet baseras på antaganden som motsvarar bankens planeringsscenario och utifrån detta skapas alternativa scenarier som tar både en mer positiv och en mer negativ framtidsutsikt i beaktande.

I allmänhet innebär en försämring av en ekonomisk framtidsutsikt, baserad på prognostiserade makroekonomiska faktorer för varje scenario, eller en ökning av sannolikheten för att värsta tänkbara scenario skulle inträffa, en ökning av både antalet lån som övergår från Steg 1 till Steg 2 och de beräknade kreditreserveringarna. Däremot kommer en förbättring av framtidsutsiktterna, baserad på prognostiserade makroekonomiska faktorer, eller en ökning i sannolikhet för bästa tänkbara scenario skulle inträffa, ha motsatt effekt. Det är inte möjligt att på ett rimligt sätt isolera effekterna av förändringar i de olika makroekonomiska faktorerna för ett visst scenario på grund av sambandet mellan faktorerna samt inbördes samband mellan nivån av pessimism, som är inneboende i ett visst scenario, och dess sannolikhet att uppstå.

Värdering av 12 månaders och återstående löptids förväntade kreditförluster

Det viktigaste indata som används för att värdera förväntade kreditförluster är:

- sannolikhet för fallissemang (PD);
- förlust vid fallissemang (LGD);
- exponeringar vid fallissemang (EAD); och
- förväntad löptid

Dessa beräkningar härleds från utvecklade statistiska modeller som tillhandahållits av samarbetspartnern Swedbank. Modellerna tar både historiska data och sannolikhetsviktade framåtblickande scenarier i beaktning.

Sannolikhet för fallissemang (PD)

PD för 12 månader och PD för återstående löptid motsvarar sannolikheten för fallissemang som förväntas inträffa under de kommande 12 månaderna respektive den finansiella tillgångens hela återstående löptid. De baseras på de förhållanden som existerar på balansdagen samt framtida ekonomiska förhållanden som påverkar kreditrisk. PD-modellerna är baserade på homogena delsegment av den totala kreditportföljen, till exempel produktgrupp. De används för att härleda 12 månaders PD och PD för återstående löptid.

Intern riskklassificering baserad på PD-modellen enligt IRK-metoden ger indata till PD-modeller som baseras på IFRS 9. Historisk information för fallissemang används för att skapa terminsstrukturer för PD på balansdagen, vilka sedan justeras för att härleda framåtriktade PD. En försämring av en ekonomisk framtidsutsikt baserad på prognostiserade makroekonomiska variabler för varje scenario eller en ökning i att sannolikheten för att värsta tänkbara scenario ska inträffa resulterar i ett högre PD. Detta ökar både antalet lån som överförs från Steg 1 till Steg 2 och de beräknade kreditreserveringarna.

Förlust vid fallissemang (LGD)

LGD motsvarar de beräknade kreditförluster som väntas vid fallissemang med hänsyn tagen till förväntat värde av framtida återvinningar, realisering av säkerheter, när i tiden återvinningarna förväntas ske och pengars tidvärde. Vid beräkning av LGD är säkerhetstyp, typ av låntagare och avtalsinformation ett minimikrav. LGD-beräkningarna baseras på historisk information av förlustdata i homogena delsegment av den totala kreditportföljen, till exempel land, säkerhetstyp och produkt. Framåtblickande makroekonomiska faktorer återspeglas i LGD-beräkningarna genom dess inverkan på belåningsgraden. En försämring av en ekonomisk framtidsutsikt baserad på makroekonomiska faktorer för varje scenario eller en ökning i att sannolikheten för att värsta tänkbara scenario ska inträffa, resulterar i en högre LGD och även de beräknade kreditreserveringarna och vice versa.

Exponeringar vid fallissemang (EAD)

EAD representerar en beräknad kreditexponering vid ett framtida datum för fallissemang med hänsyn tagen till förväntade förändringar i kreditexponeringen på balansdagen. Sparbankens metod för modellering av EAD återspeglar nuvarande avtalsvillkor för återbetalning av kapital och ränta, förfalldatum och förväntat utnyttjande av outnyttjade limiter för revolverande kreditfaciliteter och oåterkalleliga åtaganden utanför balansräkningen.

Förväntad löptid

Sparbanken beräknar förväntade kreditförluster med hänsyn tagen till risk för fallissemang under återstående löptid. Generellt är förväntad löptid begränsad till den maximala avtalsperiod som Sparbanken är utsatt för kreditrisk även om en längre period överensstämmer med affärspraxis. Alla avtalsvillkor tas hänsyn till när förväntad löptid fastställs, inklusive återbetalnings-, förlängnings- och överföringsalternativ som är bindande för Sparbanken. Det enda undantaget från denna generella princip tillämpas på vissa revolverande krediter, såsom kreditkort, där förväntad löptid är den förväntade beteendemässiga löptiden, vilken uppskattas genom produktspecifik historisk data och sträcker sig upp till 10 år. För bolåneportföljen tillämpar Sparbanken en beteendemässig löptidsmodell som beräknar sannolikheten för att en exponering fortfarande är aktiv och inte i fallissemang vid något tillfälle under återstående löptid (vilket även innefattar sannolikhet för förtida återbetalning).

IFRS 9 vs reglerande kapitalramverk

Beräkningen av förväntade kreditförluster enligt IFRS 9 skiljer sig från förväntade kreditförluster enligt Baselregelverket. Även om Sparbankens IRK-data för att beräkna förväntade kreditförluster enligt Baselregelverket, utgör grunden för IFRS 9-modeller, görs justeringar och i vissa fall används nya modeller för att uppfylla kraven enligt IFRS 9. Dock beräknar Sparbanken kreditrisken enligt schablonmetoden vid rapportering till Finansinspektionen.

Individuellt bedömda lån

Sparbanken bedömer väsentliga osäkra kreditexponeringar individuellt och utan att använda indata från modeller. Reserveringar för kreditförluster för dessa kreditexponeringar fastställs genom att diskontera förväntade kassaflöden och ta hänsyn till minst två möjliga scenarier, varav ett är ett förlustscenario. De möjliga resultaten tar hänsyn till både makroekonomiska och icke-makroekonomiska (låntagarspecifika) scenarier.

Framtida kassaflöden uppskattas med hänsyn till en rad relevanta faktorer, såsom kassaflödets storlek och källor, låntagarens inkomster och kvalitet, återvinningsvärden på säkerheter, Sparbankens ställning i förhållande till andra fordringsägare, förväntade direkta externa kostnader och löptid av återvinningsprocessen samt nuvarande och framtida ekonomiska förhållanden. Storlek och tidpunkten för förväntade kassaflöden beror på låntagarens framtida utveckling och värdering av säkerheter, varav båda kan påverkas av framtida ekonomiska förhållanden. Dessutom kan säkerheter vara illikvida. Bedömningar ändras när ny information blir tillgänglig eller när återvinningsstrategier utvecklas, vilket resulterar i regelbundna revideringar av reserveringar för kreditförluster. Förändringen i reserveringarna som är kopplade till individuellt bedömda lån uppgick till -1.952 tkr.

Fastställande av verkligt värde

Strukturerade produkter värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Om dessa inte är föremål för daglig handel på en aktiv marknad har det verkliga värdet beräknats från utvecklingen av underliggande index/kurser per balansdagen för respektive instrument.

39 KAPITALTÄCKNING

Kapitaltäckning

Fastställande av Sparbanken Västra Mälardalens (578500-7120) lagstadgade kapitalkrav regleras från och med 2014 i Förordning (EU) 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersbolag (CRR). Kompletterande regler har införts i svensk lag genom föreskrifterna FFFS 2008:25 samt FFFS 2014:12.

Upplysningar avseende periodisk information lämnas i enlighet med tillsynsförordningen, Finansinspektionens föreskrifter om tillsynskrav och kapitalbuffertar och Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1423/2013.

För Sparbankens vidkommande bidrar reglerna till att stärka Sparbankens motståndskraft mot finansiella förluster och därigenom skydda Sparbankens kunder. Reglerna innebär att Sparbankens kapitalbas (eget kapital och eventuellt upptagna förlagslån etc.) med marginal ska täcka dels de föreskrivna minimikapitalkraven, vilket omfattar kapitalkraven för kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och kapitalbuffertar och dessutom skall omfatta beräknat kapitalkrav för ytterligare identifierade risker i verksamheten i enlighet med Sparbankens kapitalutvärderingspolicy.

Sparbanken har en fastställd plan för storleken på kapitalbasen på några års sikt (kapitalplan) som baseras på

- Sparbankens riskprofil,
- identifierade risker med avseende på sannolikhet och ekonomisk påverkan,
- s k stresstester och scenarioanalyser,
- förväntad utlåningsexpansion och finansieringsmöjligheter, samt
- ny lagstiftning, konkurrenternas ageranden och andra omvärldsförändringar.

Översynen av kapitalplanen är en integrerad del av arbetet med Sparbankens årliga verksamhetsplan. Planen följs upp vid behov och en översyn görs halvårsvis för att säkerställa att riskerna är korrekt beaktade och avspeglar Sparbankens verkliga riskprofil och kapitalbehov.

Finansinspektionen kan genom sitt översynsförfarande (Öup) ålägga Sparbanken kapitalkrav inom ramen för Pelare 2, Pelare 2 krav och Pelare 2 -vägledning. Ålagt kapitalkrav redogörs för i tabell nedan.

Information om Sparbankens riskhantering lämnas i not 3.

Sparbanken har valt att i denna årsredovisning endast lämna de upplysningar som krävs om kapitalbas och kapitalkrav enligt 6 kap 4 § i Finansinspektionens föreskrifter om allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25). Övriga upplysningar som krävs enligt dessa föreskrifter lämnas på företagets hemsida www.sparbankenvm.se.

Det finns inga pågående eller förutsedda materiella eller rättsliga hinder för en snabb överföring av medel ur kapitalbasen.

Nedan redovisas kapitalbas, kapitalkrav m m enligt gällande regelverk.

<i>tkr</i>	2021-12-31	2021-06-30	2020-12-31
Tillgänglig kapitalbas (belopp)			
Kärnprimärkapital	1 555 601	1 401 199	1 408 658
Primärkapital	1 555 601	1 401 199	1 408 658
Totalt kapital	1 555 601	1 401 199	1 408 658
Riskvägda exponeringsbelopp			
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	5 934 840	6 017 183	6 108 376
Kapitalrelationer (som en procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)			
Kärnprimärkapitalrelation (i %)	26,21%	23,29%	23,06%
Primärkapitalrelation (i %)	26,21%	23,29%	23,06%
Total kapitalrelation (i %)	26,21%	23,29%	23,06%
Ytterligare kapitalbaskrav för att hantera andra risker än risken för alltför låg bruttosoliditet (som en procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)			
Ytterligare kapitalbaskrav för att hantera andra risker än risken för alltför låg bruttosoliditet (i %)	-	-	-
varav: ska utgöras av kärnprimärkapital (i procentenheter)	-	-	-
varav: ska utgöras av primärkapital (i procentenheter)	-	-	-
Totala kapitalbaskrav för översyns- och utvärderingsprocessen (i %)	8%	8%	8%
Kombinerat buffertkrav och samlat kapitalkrav (som en procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)			
Kapitalkonserveringsbuffert (i %)	2,50%	2,50%	2,50%
Konserveringsbuffert på grund av makrotillsynsrisiker eller systemrisk identifierade på medlemsstatsnivå (i %)	-	-	-
Institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffert (i %)	0,00%	0,00%	0,00%
Systemrisikbuffert (i %)	-	-	-
Buffert för globalt systemviktigt institut (i %)	-	-	-
Buffert för andra systemviktiga institut (i %)	-	-	-
Kombinerat buffertkrav (i %)	2,50%	2,50%	2,50%

Samlade kapitalkrav (i %)	10,50%	10,50%	10,50%
Tillgängligt kärnprimärkapital efter uppfyllande av de totala kapitalbaskraven för översyns- och utvärderingsprocessen (i %)	18,21%	15,29%	15,06%
Bruttosoliditetsgrad			
Totalt exponeringsmått	11 325 897	11 046 963	10 837 430
Bruttosoliditetsgrad (i %)	13,73%	12,68%	13,00%
Ytterligare kapitalbaskrav för att hantera risken för alltför låg bruttosoliditet (som en procentandel av det totala exponeringsmålet)			
Ytterligare kapitalbaskrav för att hantera risken för alltför låg bruttosoliditet (i %)	-	-	-
varav: ska utgöras av kärnprimärkapital (i procentenheter)	-	-	-
Totala krav avseende bruttosoliditetsgrad för översyns- och utvärderingsprocessen (i %)	3%	-	-
Bruttosoliditetsbuffert och samlat bruttosoliditetskrav (som en procentandel av det totala exponeringsmålet)			
Krav på bruttosoliditetsbuffert (i %)	-	-	-
Samlat bruttosoliditetskrav (i %)	3%	-	-
Likviditetstäckningskvot			
Totala högkvalitativa likvida tillgångar (viktat värde – genomsnitt)	524 659	508 687	454 558
Likviditetsutflöden – totalt viktat värde	905 757	860 172	781 027
Likviditetsinflöden – totalt viktat värde	929 875	968 145	882 541
Totala nettolikviditetsutflöden (justerat värde)	226 439	215 043	195 257
Likviditetstäckningskvot (i %)	233%	241%	235%
Stabil nettofinansieringskvot			
Total tillgänglig stabil finansiering	9 997 919	9 516 028	8 998 323
Totalt behov av stabil finansiering	6 968 718	6 622 906	6 032 278
Stabil nettofinansieringskvot (i %)	143%	144%	149%

Totalt kapitalbaskrav

<i>tkr</i>	Kapitalbaskrav	Kapitalkrav/ total REA
Kapitalbaskrav i Pelare 1 exkl buffertkrav	474 787	8,00%
Kapitalbaskrav för andra risker än låg bruttosoliditet (Ålagt Pelare 2 krav	0	0,00%
Kapitalbaskrav för internt bedömt kapitalbehov i Pelare 2 (alt till ålagt Pelare 2 krav ovan)	192 409	3,24%
Buffertkrav	148 371	2,50%
Ytterligare kapitalbaskrav, Pelare 2 vägledning (alt kapitalplaneringsbuffert)	0	0,00%
Kapitalbaskrav för att hantera risken för alltför låg bruttosoliditet	0	0,00%
Totalt kapitalbaskrav (Summa)	815 567	13,74%

Sparbanken uppfyller miniminivån för kapitalbasen vilket motsvarar en kapitalbas som minst uppgår till det totala minimikapitalkravet. Minimikapitalkravet för Sparbanken uppgår till 474.787 tkr och Sparbankens kapitalbas till 1.555.601 tkr.

Totalt kapitalbehov inklusive internt bedömda risker uppgår till 815.567 tkr

Sparbanken uppfyller således med bred marginal dels det lagstadgade kravet på kapitaltäckning, dels det internt bedömda kapitalbehovet samt eventuellt ålagt kapitalkrav från Finansinspektionen.

Sparbankens målsättning är att räntabiliteten på eget kapital och därmed ökningen av kapitalbasen skall motsvara ökningen av riskvägt exponeringsbelopp. På så sätt säkerställs nivån på kapitaltäckningsgraden.

Kapitalplanering

Sparbanken har i enlighet med Baselreglerna en intern kapitalbedömningsprocess som syftar till en sund riskhantering. Den interna kapitalbedömningen är en kvalificerad process inkluderande styrelse och ledande befattningshavares överblick, uppföljning, rapportering och interna kontroll, vilken är nödvändig för att kunna identifiera, reducera och mäta risker, samt säkerställa att nödvändiga reserveringar är gjorda för att hålla Sparbankens kapital intakt i förhållande till bankens riskprofil. Sparbankens styrelse genomför interna kapitalutvärderingar minst en gång per år.

40 EKONOMISKA ARRANGEMANG SOM INTE REDOVISAS I BALANSRÄKNINGEN

Sparbanken har ett omfattande samarbete med Swedbank AB. Detta samarbete regleras i ett långsiktigt samarbetsavtal. Avtalet omfattar bl a förmedling av hypoteksutlåning till Swedbank Hypotek och förmedling av fond- och försäkringssparande till Swedbank Fond och Swedbank Försäkring.

Sparbanken Västra Mälardalen har per 2021-12-31 förmedlat hypoteksutlåning till Swedbank Hypotek till en total volym på 2 635 mkr. För detta har Sparbanken erhållit en provisionsersättning för 2021 på 19 303 tkr.

Till Swedbank Robur och Swedbank Försäkring har Sparbanken förmedlat fondsparande på 4 501 mkr och försäkringssparande på 3 132 mkr. För detta har Sparbanken erhållit 28 047 tkr respektive 10 592 tkr i provision. Fondprovisionen redovisas under värdepappersprovisioner och försäkringsprovisionen som övriga provisionsintäkter. Provisionen för både fond och försäkring beräknas utifrån utestående marknadsvärde dag för dag.

ORT OCH DATUM SAMT UNDERSKRIFT AV STYRELSEN

Härmed försäkras att, såvitt vi känner till, årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed för Sparbanken Västra Mälardalen. De lämnade uppgifterna stämmer med de faktiska förhållandena i verksamheten och ingenting av väsentlig betydelse har utelämnats som skulle kunna påverka den bild av Sparbanken som skapats av årsredovisningen.

Köping 2022-02-21

Lars-Erik Wige
Ordförande

Camilla Johnsson
Vice ordförande

Staffan Larsson

Jessica Öberg

Anne Tjernberg

Johan Liljehult

Mikael Bohman
Verkställande direktör

Erika Lundquist
Personalrepresentant

Susanne Sirby
Personalrepresentant

Årsredovisningen har, som framgår ovan, godkänts för utfärdande av styrelsen den 21 februari 2022. Sparbankens resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på sparbanksstämman den 25 mars 2022.

Revisorspåteckning

Vår revisionsberättelse har lämnats den 21 februari 2022

Ernst & Young AB

Jens Bertling
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till sparbanksstämman i Sparbanken Västra Mälardalen, org nr 578500-7120

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Sparbanken Västra Mälardalen för år 2021. Bankens årsredovisning ingår på sidorna 7-63 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av bankens finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att sparbanksstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för banken.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till bankens revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till banken enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits den granskade banken eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Beskrivningen nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet *Revisorns ansvar* i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomförts för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

Kreditgivning och tillhörande förlustreserver

Detaljerade upplysningar och beskrivning av området lämnas i årsredovisningen. Kreditriskexponeringar och dess hantering beskrivs i not 3 avsnitt *Kreditrisk*. Bankens redovisade kreditförluster specificeras i not 12 och redovisad förlustreserv specificeras i not 17. Avsättning för kreditförluster på åtaganden utanför balansräkningen specificeras i not 30.

För området relevanta redovisningsprinciper beskrivs i not 2 under rubriken *Kreditförluster och nedskrivningar på finansiella instrument*. Viktiga uppskattningar och bedömningar beskrivs i not 38 i de finansiella rapporterna.

Beskrivning av området	Hur detta område beaktades i revisionen
<p>Utlåning till allmänheten redovisas till 8 780 056 tkr i bankens balansräkning per 31 december 2021, och består av utestående fordringar brutto till ett belopp om 8 825 303 tkr med avdrag för förväntade och konstaterade kreditförluster om 29 305 tkr samt negativ påverkan från förändring i verkligt värde på säkrat belopp i portföljsäkring om 15 942 tkr. Därtill redovisas en avsättning för kreditförluster avseende åtaganden utanför balansräkningen om 3 870 tkr.</p> <p>Bankens reserveringsmodell är baserad på IFRS 9 och innebär att utlåning till allmänhet delas in i tre stadier, beroende på graden av kreditförsämring. I stadie 1 motsvarar reserveringen förväntade kreditförluster under kommande 12 månaderna. I stadie 2 och 3 motsvarar reserveringen förväntade kreditförluster under hela den återstående löptiden.</p> <p>Reserveringsmodellen är framåtblickande vilket innebär att banken uppskattar kreditrisken i varje exponering och den förlust som skulle kunna uppstå. I bedömningen ska makroekonomiska faktorer beaktas och påverkan av olika scenarios bedömas. Reserveringen kräver att banken gör bedömningar och antaganden av exempelvis kriterier för att identifiera en väsentlig ökning i kreditrisk och metoder för att beräkna förväntade kreditförluster.</p> <p>Utlåning till allmänheten och den relaterade kreditrisken uppgår till väsentliga belopp. Det finns en risk att krediter accepteras på felaktiga grunder vilket kan medföra en oönskad kreditexponering. Vidare innebär beräkningen av förlustreserver att banken gör bedömningar och antaganden. Detta sammantaget innebär att bankens process kreditgivning och för beräkning av förväntade kreditförluster har betydande påverkan på bankens resultat och ställning. Därför har vi ansett att kreditgivning och redovisningen av förlustreserver vara ett särskilt betydelsefullt område i revisionen.</p>	<p>Vi har granskat bankens process för att bevilja nya krediter och förlänga befintliga krediter med inriktning på att utvärdera ändamålsenligheten i bankens kontroller för att säkerställa att de krediter som accepteras inte medför en oönskad kreditrisk.</p> <p>Vi har utvärderat bankens modell för beräkning av förlustreserv i förhållande till kraven i IFRS 9. Modellen är framtagen av banken tillsammans med dess outsourcingpartner och övriga till denne anslutna banker. Outsourcingpartnern tillhandahåller IT-lösningar till banken och har implementerat modellen i IT-system som banken använder sig av. Outsourcingpartnern har anlitat en revisor som har lämnat rapportering avseende modellens ändamålsenlighet och tillämpning i de processer och system som hanteras av Outsourcingpartnern. Vi har utvärderat denna rapportering som grund för att bestämma vilka kompletterande granskningsåtgärder som är lämpliga. Vi har granskat de kompletterande kontroller som finns hos sparbanken som vi har bedömt väsentliga för att säkerställa rimligheten i inputdata, modellerna och utfallet av beräkningarna.</p> <p>Vi har genomfört stickprov och utifrån dessa bedömt stadiindelningen av utlåning allmänheten. Vi har även stickprovsvis granskat indata till modellen. Avseende fordringar i stadie 3 har vi granskat och bedömt enskilda krediters värdering utifrån tillgänglig information om det enskilda engagemanget och tillhörande säkerheter. Vi har även bedömt bankens bevakningsprocess som bygger på såväl intern som extern information om kredittagarna och beaktat denna vid bedömning av utlåningens stadiindelning och redovisade kreditreserveringar.</p> <p>Vi har även granskat upplysningar i årsredovisningen avseende utlåning till allmänheten, osäkra fordringar och kreditreserveringar.</p>

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 1-6 samt 67-71. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av bankens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera banken, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en

revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- ▶ identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- ▶ skaffar vi oss en förståelse av den del av bankens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- ▶ utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- ▶ drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig

osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bankens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av Sparbanken Västra Mälardalen för år 2021 samt av förslaget till dispositioner beträffande bankens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att sparbanksstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till banken enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bankens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bankens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bankens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bankens organisation och förvaltningen av bankens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bankens ekonomiska situation, och att tillse att bankens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bankens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bankens bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot banken.

- på något annat sätt handlat i strid med sparbankslagen, lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller sparbankens reglemente.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bankens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med sparbankslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot banken, eller att ett förslag till dispositioner av bankens vinst eller förlust inte är förenligt med sparbankslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bankens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bankens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bankens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med sparbankslagen.

Revisorns mandattid

Ernst & Young AB, Box 7850, 103 99 Stockholm, utsågs till Sparbanken Västra Mälardalens revisor av sparbanksstämman den 20 mars 2020 och har varit bankens revisor sedan detta datum.

Örebro den 21 februari 2022

Ernst & Young AB

Jens Bertling

Auktoriserad revisor

BOLAGSSTYRNING

Detta är en sparbank

Sparbank som associationsform kännetecknas av att verksamheten bedrivs utan enskilt vinstintresse. Sparbanken har inga ägare. Detta kommer till uttryck i sparbankslagen som anger att ändamålet för en sparbanks verksamhet är "att, utan rätt för dess stiftare eller andra att få ta del av den vinst som kan uppkomma i rörelsen, främja sparsamhet genom att driva bankverksamhet i enlighet med bestämmelserna i sparbankslagen och lagen om bank- och finansieringsrörelse."

För en sparbank föreligger ingen skyldighet att tillämpa den svenska koden för bolagsstyrning. Med hänsyn till sparbankernas karaktär av publika företag och med en verksamhet som i stor utsträckning bygger på förtroende har utformningen av Sparbanken rutiner för styrning och kontroll av verksamheten skett med koden som förebild i tillämpliga delar.

Tillsättning av huvudmän, styrelse, revisorer och verkställande direktör

Som representanter för insättarna har Sparbanken 48 huvudmän. Av dessa väljs 7 av Arboga kommun, 4 av Kungsörs kommun, 13 av Köpings kommun medan återstoden väljs av huvudmännen själva. Huvudmännen utövar sitt inflytande på sparbanksstämman som är Sparbankens högsta beslutande organ. Uppgifter om de personer som valts till huvudmän i Sparbanken och om mandattider för dessa återfinns på nästkommande sidor.

Sparbanksstämman beslutar om tillsättning av styrelse och revisorer för Sparbanken med ledning av förslag som Sparbankens valberedning tagit fram. Valberedningen är sparbanksstämmans organ för beredning av stämmans beslut i tillsättningsfrågor. Valberedningen utgörs av Mats Landqvist som sammankallande samt ledamöterna Annika Duan, Åsa Ignell, Mikael Jøgevall och Tomas Olsson. Det är valberedningens uppgift att komma med förslag till ledamöter i styrelsen samt förslag till arvode uppdelat mellan ordförande, vice ordförande och övriga ledamöter.

Sparbanksstämman väljer styrelseordförande och övriga styrelseledamöter om inte annat beslutas av sparbanksstämman. Styrelsen utser verkställande direktör som under styrelsens inseeende ska leda verksamheten i Sparbanken.

Styrelsens sammansättning och arbete

Sparbankens styrelse, som utses vid sparbanksstämman, består av 7 ledamöter. Därutöver ingår 2 personalrepresentanter. Av styrelsens ledamöter är 5 kvinnor. Uppgifter om de personer som ingår i Sparbankens styrelse och mandattider för dessa återfinns på nästkommande sida. Upplysningar om ersättningar, övriga förmåner och pensionskostnader inklusive principerna härför avseende styrelsen och VD lämnas i not 10 till posten Allmänna administrationskostnader i resultaträkningen. Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning. Arbetsordningen reglerar rollfördelningen mellan styrelseordföranden och verkställande direktören, frekvensen och formerna för styrelsens sammanträden, rapportering till styrelsen, delegering samt utvärdering av styrelsens och verkställande direktörens arbete. Styrelsens ordförande har en särställning inom styrelsen med särskilt ansvar för att styrelsens arbete är väl organiserat och bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ser bl a till att styrelsen erhåller tillfredställande information och beslutsunderlag för sitt arbete, samt att styrelsen årligen gör en utvärdering av sitt och VD:s arbete. Härutöver gör ordföranden en egen utvärdering genom samtal med övriga styrelseledamöter.

De ärenden som behandlas i styrelsen följer i huvudsak sparbankslagen och styrelsens arbetsordning. Styrelsens främsta uppgifter, förutom att utse styrelseordförande och VD, är att fastställa Sparbankens strategi, verksamhetsplan och prognos. Dessutom fastställer och kontrollerar styrelsen Sparbankens kapitalbehov, riskkapit, risktolerans och riskstrategi, samt följer den ekonomiska utvecklingen, fastställer års-/delårsbokslut, policier och instruktioner för verksamheten och behandlar kreditengagemang. Under 2021 har styrelsen sammanträtt vid 11 ordinarie tillfällen med närvaro enligt nedan.

Namn

Wige, Lars-Erik närvarande 11 av 11 sammanträden
Liljehult, Johan närvarande 11 av 11 sammanträden
Bohman, Mikael närvarande 11 av 11 sammanträden
Tjernberg, Anne närvarande 10 av 11 sammanträden
Wik, Anna närvarande 2 av 2 sammanträden
Berggren, Roger närvarande 1 av 2 sammanträden
Johnsson, Camilla närvarande 11 av 11 sammanträden
Larsson, Staffan närvarande 9 av 9 sammanträden
Öberg, Jessica närvarande 9 av 9 sammanträden

Personalrepresentanter

Sirby, Susanne närvarande 9 av 11 sammanträden
Lundquist, Erika närvarande 9 av 11 sammanträden.

Styrelsen har även genomfört ett styrelseseminarium kring strategifrågor, riskhantering och kapitalbehov. Vid styrelsesammanträdena har bl a behandlats års- och delårsbokslut, riskanalys, prognos för kommande år, policier och instruktioner inom olika riskområden, delegeringsinstruktioner, större kreditengagemang, revisionsrapporter etc. Sparbankens finanschef har varit sekreterare i styrelsen. Styrelsen har även diskuterat olika framtida strategier.

Revisionsutskott och internrevision

Revisionsutskottet är ett beredande organ och ska genom sitt arbete ge styrelsen ökade möjligheter till information om förslag på åtgärder i rutiner och organisation utifrån styrning, riskhantering och kontroll samt tillförlitligheten och effektiviteten i den finansiella rapporteringen. Revisionsutskottet består av styrelsens ordförande och vice ordförande, Sparbankens finanschef och ansvarig för riskkontrollfunktionen.

Internrevisionen arbetar på styrelsens uppdrag och granskar Sparbankens interna styrning och kontroll. Dess granskning omfattar även att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med interna regler samt utvärderar Sparbankens organisation och arbetsprocesser.

HUVUDMÄN, STYRELSE, REVISORER M.FL.

Förteckning över Sparbankens huvudmän och styrelseledamöter, utvisande deras mandatperioder samt revisorer, framgår av nedanstående uppställning.

SPARBANKENS STYRELSE

Namn	Yrke	Ort	Vald första gången	Vald t o m årsstämman
Liljehult, Johan	VD	Arboga	2020	2022
Wige, Lars-Erik	senior advisor	Arboga	2016	2022
Bohman, Mikael	VD	Arboga	2005	2023
Tjernberg, Anne	enhetschef	Köping	2005	2023
Öberg, Jessica	VD	Arboga	2021	2023
Johnsson, Camilla	VD	Arboga	2018	2024
Larsson, Staffan	advokat	Arboga	2021	2024

Personalrepresentanter

Lundquist, Erika	banktjänsteman	Köping	2020	2022
Sirby, Susanne	banktjänsteman	Arboga	2002	2022

REVISORER

Valda av huvudmännen

Ordinarie

Ernst & Young AB Huvudansvarig revisor Jens Bertling	auktoriserad revisor	Örebro	2020	2024
--	----------------------	--------	------	------

Internrevision

KPMG AB

HUVUDMÄN

Namn	Yrke	Ort	Vald första gången	Vald t o m årsstämman
Valda av Arboga kommun				
Fallqvist, Richard	au/datatekniker	Arboga	2020	2024
Gustafsson, Sune	kvalitetssamordnare	Arboga	2021	2024
Isaksson, Gustav	ekonomstudent	Arboga	2019	2024
Johansson, Ulf	chaufför	Arboga	2020	2024
Rosén, Andreas	civilingenjör	Arboga	2004	2024
Rönberg, Joakim	industrielektriker	Arboga	2018	2024
Silversten, Andreas	besiktningsstekniker	Arboga	2015	2024
Söderlund, Kevin	försäljare/servicetekniker	Arboga	2020	2024
Valda av Kungörs kommun				
Andersson, Lars	lantbrukare	Köping	2013	2024
Granudd, Ewa	apotekschef	Kungsör	2014	2024
Strengbom, Per	kommunalråd	Kungsör	2008	2024
Söder-Jonsson, Linda	handläggare	Kungsör	2017	2024

Namn	Yrke	Ort	Vald första gången	Vald t o m årsstämman
Valda av Köpings kommun				
Adolphson, Jenny	butiksmedarbetare	Köping	2016	2024
Andersson, Fredrik	lantbrukare/åkerägare	Kolsva	2016	2024
Arvidsson, Susanne	kontorist	Köping	2020	2024
Clefberg, Jonny	folkbildare	Köping	2020	2024
Duan, Annika*	projektledare	Kolsva	1988	2024
Eklund, Håkan	industriarbetare	Köping	2020	2024
Ellingsen-Vesper, Åse	arbetshandledare	Köping	2019	2024
Fröling, Håkan	it-arkitekt	Köping	2020	2024
Gunnarsson, Mikael	projektledare	Köping	2009	2024
Göransson, Åsa	familjeterapeut	Kolsva	2017	2024
Landqvist, Mats*	försäljare	Köping	2010	2024
Lindkvist, Karolina	chefsadministratör	Kolsva	2020	2024
Öberg, Pia	manager logistics	Köping	2015	2024
Valda av huvudmännen				
Axelsson, Mathias	VD	Köping	2012	2022
Dahlen, Göran	näringslivsdirektör	Arboga	2021	2022
Karlsson, Katarina	lärare	Köping	2014	2022
Karlsson, Marie	VD	Arboga	2008	2022
Ohlsson, Linda	ekonomichef	Köping	2021	2022
Samulesson, Fredrik	målarmästare, VD	Arboga	2018	2022
Elgh, Jan-Åke	lantbrukare	Köping	1999	2023
Eriksson, Börje	montör	Kolsva	2006	2023
Henningsson, Madeleine	lärare	Köping	2018	2023
Höök, Pär	regional terminal manager	Köping	2021	2023
Olsen, Geir	gymnasielärare	Köping	2019	2023
Pesämaa, Louise	polis	Eskilstuna	2007	2023
Axelsson, Erik	fabrikör	Arboga	2013	2024
Björklöv, Jenny	simlärare	Kolsva	2019	2024
Einan, Pernilla	enhetschef	Köping	2014	2024
Elg, Patrik	fastighetsmäklare	Kungsör	2016	2024
Holmbom, Britt-Marie	avdelningschef	Arboga	2020	2024
Lidgren, Karin	ekonomichef	Köping	2020	2024
Hamrelius, Pär	fastighetsägare	Arboga	2007	2025
Jogevall, Mikael*	lantbrukare	Munktorp, Köping	2010	2025
Ignell, Åsa*	hr-specialist	Arboga	2009	2025
Kronkvist, Eva	förvaltningschef	Kungsör	2010	2025
Olsson, Tomas*	lantbrukare	Kungsör	2017	2025
Ryberg-Eriksson, Lena	egen företagare	Köping	2012	2025

* Ordinarie ledamot i valberedningen

Kontorsförteckning

Köping (huvudkontor)

Stora Gatan 13, Glasgatan 4, Köping
Tel: 0771-55 00 55

Arboga

Nygatan 40, Arboga
Tel: 0771-55 00 55

Telefonbanken

Tel: 0771-55 00 55
Självbetjäning öppet dygnet runt
Personlig service öppet vardagar 08:00-20:00

Kolsva

Bruksgatan-Hammarvägen, Kolsva
Tel: 0771-55 00 55

Kungsör

Drottninggatan 11, Kungsör
Tel: 0771-55 00 55

Hemsida

www.sparbankenvm.se

E-post

kundcenter@sparbankenvm.se